

Súhrnné vyhodnotenie plnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2015-2023 v roku 2016-2018

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2015-2023 (ďalej len „PHSR“) je v súlade so zákonom č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, so zákonom č. 539/2008 Z. z. v znení zákona č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja strategický strednodobý rozvojový dokument zameraný na realizáciu významných zmien s dlhodobým dopadom na rozvoj územia mesta Banská Bystrica.

Analyzuje danosti a potreby mesta Banská Bystrica, definuje vízie, špecifické a tematické ciele, zámery, priority, akčný plán a princípy jeho realizácie, ktoré prostredníctvom aktivít napomôžu rozvoju mesta s ohľadom na potreby jeho obyvateľov. Realizácia aktivít PHSR sa predpokladá v krátkodobom a strednodobom časovom horizonte.

Schválením PHSR si mesto zadefinovalo stratégiu na plnenie úloh na roky 2015 – 2023, pričom obsahuje aj podrobnejší Akčný plán na obdobie 3 rokov 2015-2018.

PHSR mesta Banská Bystrica na roky 2015-2023 bol schválený v MsZ dňa 22.9.2015 uznesením MsZ č. 232/2015 s platnosťou od 25.9.2015.

Dokument PHSR sa skladá zo šiestich častí:

A - Analytická časť - obsahuje komplexné hodnotenie rozvojovej úrovne a disponibilít rozvojového potenciálu mesta, analýzu východiskovej situácie s väzbami na širšie územie, ako aj na legislatívu, ekonomický rozvoj spoločnosti, disponibilitu verejných zdrojov a systému ich prerozdelenia. Určuje hlavné faktory rozvojového potenciálu a odhaduje budúci vývoj s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a faktorov rozvoja územia mesta a jeho ľudí. Má niekoľko častí (analýza zdrojov, analýzy SWOT, disparity a faktory rozvoja, analýzy problémov, stromy cieľov)

B - Strategická časť - definuje víziu „**Banská Bystrica bude mestom, kde sa oplatí žiť, prísť a zostať**“, strategický cieľ „**Zvýšiť atraktivitu mesta pre občanov, investorov, podnikateľov a návštevníkov**“ a 3 prioritné oblasti rozvoja - **Prosperujúce mesto, Občianske mesto a Zdravé mesto**). Ku každej prioritnej oblasti rozvoja mesta sú priradené programy z programovej štruktúry rozpočtu mesta, v rámci ktorých sú pomenované čiastkové zámery programu, priority a ich špecifické a tematické ciele. Ich plnenie je sledované pomocou merateľných ukazovateľov, ktoré porovnávajú súčasný stav oproti východiskovým hodnotám v čase nadobudnutia platnosti nového PHSR.

C - Programová časť - obsahuje zoznam priorít, opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja mesta Banská Bystrica v členení podľa troch prioritných oblastí. Obsahuje podrobnejšie rozpracovanie priorít na úroveň opatrení a všeobecne pomenovaných aktivít, ktorými chceme dosiahnuť plnenie cieľov PHSR. Programová štruktúra PHSR je rozčlenená na 7 programov:

Ekonomický rozvoj, Vzdelávanie, Infraštruktúra, Moderná samospráva, Kultúra a šport, Sociálny rozvoj, Životné prostredie

D - Realizačná časť – obsahuje akčný plán a princípy realizácie, monitorovania a hodnotenia PHSR a akčného plánu. Akčný plán už obsahuje konkrétne aktivity na dané trojročné obdobie, plánovanú výšku nákladov na ich realizáciu, zdroje financovania, zodpovedných za ich plnenie a partnerov, ukazovatele výstupu. Realizáciou aktivít sa prispeje k splneniu jednotlivých opatrení a cieľov. Akčný plán zadefinovali pracovné skupiny pri tvorbe PHSR. Každoročne sa na základe monitorovania a odporúčania pracovných skupín akčný plán môže aktualizovať na ďalšie 3 roky a bude vstupom do plánovania rozpočtu a ďalších dokumentov a procesov Mesta a Mestského úradu.

E - Finančná časť – keďže úspešné plnenie PHSR je podmienené viaczdrojovým financovaním naplánovaných aktivít, finančná časť obsahuje definíciu predpokladaného finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja mesta. Opiera sa o rozpočet mesta, možné finančné zdroje partnerov, zdroje EÚ, súkromné a ďalšie zdroje. Konkretizácia akčného plánu na trojročné obdobie v súlade s rozpočtom mesta umožní naplánovať reálnu výšku a vhodné zdroje financií pre jednotlivé aktivity.

F - Prílohy – obsahujú dokumenty neoddeliteľne súvisiace s tvorbou PHSR. Všetky tieto údaje sa stali podkladom pre strategickú, programovú a realizačnú časť dokumentu PHSR.

Garantom PHSR je mesto Banská Bystrica zastúpené primátorom a najvyšším orgánom mesta – Mestským

zastupiteľstvom, užívateľmi programu sú všetci občania, neziskový sektor, podnikatelia, súčasné a budúce inštitúcie v meste.

Spôsob vyhodnotenia plnenia PHSR:

Plnenie akčného plánu a programovej časti sme vyhodnotili za 3 roky - 2016 a 2018. Akčný plán (AP) môže byť každý rok aktualizovaný a pripravený minimálne na 3 roky s priamou väzbou na rozpočet. Preto na základe monitoringu plnenia AP a požiadaviek jednotlivých garantov aktivít na doplnenie resp. prehodnotenie navrhovaných aktivít vyhodnotenie obsahuje aj aktualizovaný akčný plán na roky 2019 – 2021, ktorý, keďže sa jedná častokrát o viacročné projekty, kvôli zachovaniu kontinuity a schopnosti komplexne vyhodnocovať ich plnenie, zahŕňa všetky aktivity od doby schválenia PHSR v MsZ v roku 2015.

Súčasťou vyhodnotenia plnenia PHSR v roku 2016-2018 sú:

1. Vyhodnotenie plnenia Akčného plánu v rokoch 2016 a 2018
2. Realizované projekty v rokoch 2016 a 2018
3. Vyhodnotenie plnenia jednotlivých aktivít Programovej časti v rokoch 2016 a 2018
4. Aktualizovaný Akčný plán PHSR na roky 2020-2022

1. Vyhodnotenie plnenia Akčného plánu v roku 2016-2017

Vyhodnocovací formulár č. 1 Vyhodnotenie plnenia Akčného plánu (AP) v roku 2016 a 2018 obsahuje vyhodnotenie plnenia jednotlivých aktivít akčného plánu v členení aktivít podľa schválených 7 Programov v Programovej časti a sumárne tabuľky celkového monitoringu plnenia AP za roky 2015 – 2018, kde sa kumulatívne nasčítava ročné plnenie AP podľa programov a opatrení.

Úvodné stĺpce v sumárnej tabuľke Akčného plánu pre jednotlivé programy obsahujú celkové plánované a skutočné náklady ako aj plánované a skutočné hodnoty výstupových ukazovateľov jednotlivých aktivít akčného plánu na roky 2015-2018 spolu. V nasledujúcich stĺpcoch tabuľky je monitoring ich plnenia v rokoch 2015 - 2018.

Na základe analýzy monitorovaných údajov je zrejmé, že množstvo aktivít, ktorých realizácia bola naplánovaná do roku 2018, je potrebné presunúť do nasledujúcich rokov.

Jedným z dôvodov je, že aktivity akčného plánu PHSR sú vo veľkej miere naviazané na mimorozpočtové zdroje. Hoci nové programové obdobie Európskej únie, ktoré zadefinovalo aj nové priority v oblasti čerpania pomoci z EÚ, sa začalo už od roku 2014, keďže zo strany ministerstiev v rámci jednotlivých operačných programov neboli včas zadefinované konečné podmienky čerpania NFP, vyhlásenie výziev bolo presunuté do roku 2016, 2017 alebo aj 2018 a 2019 resp. ďalšie kolá výziev ešte len budú vyhlásené v nasledujúcich kalendárnych rokoch v závislosti od výšky čerpania alokovaných prostriedkov na daný operačný program.

Z uvedených dôvodov, keďže podmienky čerpania prostriedkov EÚ na jednotlivé opatrenia sú priebežne zverejňované vo výzvach, bolo nutné časovo posunúť aj projektovú prípravu, aby projekty obsahovali všetky oprávnené aktivity v súlade s konkrétnou výzvou na predloženie žiadosti o NFP.

Mesto sa uchádza o mimorozpočtové zdroje na svoj ďalší rozvoj aktívnou účasťou na tzv. integrovaných územných investíciách, ktoré umožňujú v nastávajúcom programovom období krajskému mestu čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) nielen z Integrovaného regionálneho operačného programu – IROP, ale aj ostatných operačných programov, hlavne z Operačného programu Kvalita životného prostredia, Efektívna verejná správa, ako aj dotačných schém Envirofondu, Ministerstva školstva, Ministerstva kultúry, Ministerstva vnútra, Úradu vlády SR. Mesto sa zapojilo ako partner aj do medzinárodných projektov v rámci Interreg Stredná Európa 2014 – 2020.

Keďže sa jedná o finančne, technicky aj obsahovo náročné projekty a je potrebné aktívne do jednotlivých projektoch zahrnúť aktivity programového a strategického dokumentu rozvoja nášho regiónu - Regionálnej integrovanej územnej stratégie (RIUS), ktorej súčasťou je aj Stratégia územného rozvoja mesta Banská Bystrica, kvôli časovej náročnosti pokračovalo mesto aj v rokoch 2016 - 2018 v príprave projektov tak, aby sa mohlo zapojiť sa do plánovaných výziev. Zároveň súlad so stratégiou RIUS je základnou podmienkou čerpania zdrojov z IROP-u a pridanou hodnotou pri posudzovaní projektov podaných do výziev iných operačných programov. Mesto Banská Bystrica počas 3 rokov pripravilo a podalo do rôznych výziev 48 projektov, z ktorých 43 bolo schválených a pri väčšine z nich sa po ukončení a schválení verejného obstarávania plánuje realizácia v roku 2018 - 2022.

Zároveň okrem prípravy sa v rokoch 2016 a -2018 mestu podarilo nielen pripraviť, ale aj zrealizovať množstvo aktivít nového PHSR financovaných nielen partnermi, ale aj z rozpočtu mesta. Keďže Mesto hospodáril v roku 2016 s prebytkom takmer šesť miliónov eur, roky 2016 a 2018 sa niesli v znamení významných investícií do školstva, športových ihrísk pri ZŠ, do budovania parkovísk či obnovy miestnych komunikácií. Mesto ušetrené financie investovalo do dopravnej infraštruktúry vo výške 2 300 000 eur, materských škôl vo výške 300 000 eur, základných škôl v sume 517 000 eur i športu vo výške 400 000 eur.

V percentuálnom vyjadrení (tabuľka č.1) v roku 2016 bolo zo všetkých plánovaných aktivít zrealizovaných 109 (t.j. 44 %) a v roku 2017 spolu 114 (t.j. 47 %) aktivít. Podiel realizovaných aktivít v roku 2016-2017 na celkových plánovaných na obdobie 2015-2018 predstavuje 46 %. V súvislosti s tým z plánovaných ukazovateľov bolo naplnených 37 % ukazovateľov, z toho v roku 2016 to bolo 37% a v roku 2017 vo výške 38 %.

Vo finančnom vyjadrení na základe Monitoringu AP 2015-2018 bolo celkovo na realizáciu rozvojových aktivít v roku 2016-2017 vynaložených 23 238 958 Eur, z toho zo získaných mimorozpočtových zdrojov 17 111 941 Eur a z vlastných zdrojov vo výške 6 127 017 Eur.

Na I. prioritnú oblasť rozvoja Prosperujúce mesto bolo vynaložených 5 294 249 Eur, z toho mimorozpočtových zdrojov na II. prioritnú oblasť rozvoja Občianske mesto 3 840 443 Eur a na III. prioritnú oblasť Zdravé mesto 14 104 265 Eur.

2. Realizované projekty v roku 2016 - 2018

Formulár č. 2 Realizované projekty obsahuje zoznam významných projektov realizovaných v roku 2016 a 2017 v členení podľa schválených 7 Programov v Programovej časti a podľa opatrení. Obsahuje aj Sumár projektov realizovaných na území mesta Banská Bystrica v rokoch 2015-2023 - kumulatívny súčet finančného plnenia projektov realizovaných v jednotlivých rokoch.

Za 2 roky sa podarilo zrealizovať prípravu takýchto projektov v celkovom objeme 17 188 644 Eur. Na prípravu projektov (spracovanie analýz, štúdií, posudkov, auditov a projektových dokumentácií rôzneho stupňa) sa z toho za dva roky vynaložilo z rozpočtu mesta 958 775 €, z čoho, keďže veľké množstvo žiadostí o poskytnutie NFP bolo schválených a na ďalšie sú v mestskom rozpočte na nasledujúce roky na ich realizáciu vyčlenené finančné prostriedky, je zrejmé, že obdobie realizácie množstva projektov po ukončení procesu verejného obstarávania ešte len nastane v nasledujúcich rokoch.

3. Vyhodnotenie plnenia jednotlivých aktivít Programovej časti v roku 2016 - 2018

Vychádza priamo zo strategického dokumentu. Tu vyhodnocujeme, či plníme v danom období realizáciu navrhovaných aktivít, ktoré sú naformulované všeobecnejšie. Tiež je členené podľa schválených 7 Programov v Programovej časti.

Medzi najvýznamnejšie konkrétne aktivity AP, ktorými sa naplňujú aktivity zadané v programovej časti PHSR, patrili v rokoch 2016-2018:

1. PROGRAM: EKONOMICKÝ ROZVOJ

V rámci tohto programu sa v rokoch 2016-2017 podarilo zrealizovať nasledovné najvýznamnejšie aktivity: Rok 2015 bol pre cestovný ruch na Slovensku v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi rekordným. Vzrástli všetky dôležité sledované ukazovatele, ako počet návštevníkov, počet prenocovaní či tržby ubytovacích zariadení.

Pozitívny trend pokračoval aj v roku 2016 a cestovný ruch naďalej rástol nielen na Slovensku, ale aj v našom regióne. Pod tento vývoj sa sčasti podpísala bezpečnostná situácia vo svete, zároveň sa však nedá opomenúť rast kvality služieb podnikov cestovného ruchu, ako aj aktivity zamerané na podporu, rozvoj a marketing cestovného ruchu, ktoré realizuje Oblastná organizácia cestovného ruchu Stredné Slovensko v úzkej kooperácii s Mestom Banská Bystrica a jej ostatnými členmi.

Región navštívilo o 12 % návštevníkov viac ako rok predtým, mesto Banská Bystrica dokonca až o 24 %.

Počet prenocovaní v Banskej Bystrici medziročne vzrástol o takmer 28 %, v porovnaní s rokom 2014 dokonca o vyše 40 %. Prenocovania na území OOCR vzrástli v roku 2016 v porovnaní s rokom 2015 o 11,5 % na takmer 490 000. V prípade tohto ukazovateľa sú čísla v skutočnosti ešte vyššie, nakoľko je celoslovenským problémom tzv. čierne ubytovanie.

Tržby ubytovacích zariadení medziročne vzrástli o 13,7 % v rámci mesta Banská Bystrica a o viac ako 21 % na území OOCR Stredné Slovensko. Zaujímavosťou je, že počet prenocovaní ako aj výška tržieb ubytovacích zariadení stúpli pri poklese celkového počtu lôžok, čo hovorí o lepšom využití ubytovacích kapacít.

Záujem o stredné Slovensko a naše mesto rastie aj vďaka dobrej propagácii v zahraničí. Mesto sa aktívne zúčastňuje na medzinárodných veľtrhoch a výstavách. Marketingové aktivity sú zamerané na zvýšenie povedomia potenciálnych domácich i zahraničných návštevníkov o regióne Stredné Slovensko a o ponuke cestovného ruchu v ňom.

V roku 2017 sa téma propagácie niesla v športovom duchu, nakoľko naše mesto sa pýšilo titulom „Európske mesto športu 2017“.

Všeobecne konštatujeme, že rok 2018 je charakteristický miernym nárastom návštevnosti aj počtu prenocovaní, čo môžeme pripísať aj zlepšeniu koordinácie aktivít v cestovnom ruchu a zintenzívnením spolupráce jednotlivých subjektov. Významné sú aj marketingové aktivity zamerané na zvýšenie povedomia potenciálnych domácich i zahraničných návštevníkov o regióne Stredné Slovensko a o ponuke cestovného ruchu v ňom. Kontinuálne zvyšovanie sledovaných ukazovateľov a pokračovanie v podpore daných aktivít je cieľom v oblasti cestovného ruchu aj pre rok 2019 so zameraním najmä na domáci trh a top zdrojové zahraničné trhy.

K významným faktorom nárastu návštevnosti opäť radíme najmä kúpeľný a wellness cestovný ruch, pobytovú ponuku ubytovacích zariadení prepájajúcu viacero poskytovateľov služieb (cyklo, splav, turistika, zážitkové formy trávenia voľného času ap.), kultúrny mestský cestovný ruch, pútnický a tematický (geomontánný) produkt ap. Významný vplyv na priaznivé štatistiky majú aj organizované podujatia regionálneho a nadregionálneho významu v destinácii (Medzinárodné letecké dni SIAF, TheLegitsBlast – OutbreakEurope, Majstrovstvá Slovenska a Európy vo varení a jedení bryndzových halušiek ap.), ako aj športové podujatia (Marathon, Banskobystrická latka, Plavecká 24 hodinovka, Kováčovská desiatka ap.).

Nárast v počte domácich návštevníkov bol na úrovni + **8,9 %** a **zahraničných návštevníkov** bol na úrovni + **7,6 %**, pozitívny vývoj zaznamenal aj **počet prenocovaní** (+ 6,7 % domáci návštevníci, + 11,2 % zahraniční návštevníci). **Tržby** za ubytovanie za rok 2018 vzrástli na 44 932 437,-EUR. Berieme do úvahy porovnanie dostupných údajov za Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK) (zahŕňa okresy zakladajúcich členov OOCR Stredné Slovensko – okres Banská Bystrica a okres Zvolen) za prvé tri štvrtroky rokov 2017 a 2018.

Top zdrojové trhy regiónu sú identické so skutočnosťou na národnej úrovni a radíme k nim návštevníkov z Česka, Poľska, Nemecka a Maďarska.

Na území členských samosprávnych subjektov oblastnej organizácie sme zaznamenali významný nárast vo vybranej dani za ubytovanie. Oproti roku 2017 (305 859,46 EUR) **vzrástla výška vybratej dane za ubytovanie v roku 2018 o 1,93 %** na 311 768,27 EUR. Čo sa týka mesta Banská Bystrica môžeme hovoriť o náraste o **1,72 %** /zo 121 372 Eur v roku 2017 na 123 454 Eur v roku 2018/.

Dostupné štatistiky návštevnosti vybraných kultúrnych inštitúcií a organizovaných podujatí v regióne Stredné Slovensko potvrdzujú pozitívny trend vo vývoji cestovného ruchu v tejto oblasti. Uvádzame dostupné údaje, porovnávajúc prioritne návštevnosť v roku 2018 oproti roku 2017.

Múzeum slovenského národného povstania s viacerými stálymi expozíciami (vrátane zahraničných expozícií) zaznamenalo v roku 2018 celkový nárast návštevnosti na 401 373 návštevníkov, čo predstavuje nárast + 6,06 % oproti roku 2017.

Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici navštívilo v roku 2018 47 799, čo je o 0,9 % menej ako v roku 2017. Očakáva sa však opätovné otvorenie dočasne zatvorených expozícií, čo by malo mať pozitívny vplyv na návštevnosť.

Infocentrum Banská Bystrica návštevnosť v roku 2018 mala opäť rastúcu tendenciu, jednoznačne najvyššia návštevnosť bola v mesiaci september počas Radvanského jarmoku. Viac ako 50 % klientov tvoria

zahranční návštěvníci. Najnavštevovanejšou atraktivitou bola Hodinová veža na Námestí SNP, ktorú v roku 2018 navštívilo 14 093 10 722 osôb, čo je až o 31,44 % viac ako v roku 2017, aj vďaka predĺženiu otváracích hodín a ponuke nových, atraktívnych služieb. V novembri 2018 bolo zriadené Turistické informačné centrum na autobusovej stanici, ktoré poskytuje okrem základnej funkcie /informovanie turistov, predaj vstupeniek a suvenírov/ aj virtuálne prehliadky mesta a prenájom elektrobicyklov.

Toto všetko ovplyvnilo plnenie aktivít týkajúcich sa využitia potenciálu kultúrno-historického dedičstva, služieb a tvorbu produktov a infraštruktúry CR v našom meste a okolí:

Aktivita 1.1.1.1 - na zvýšenie atraktivity prostredia námestia boli nainštalované stožiare na vlajky pri príležitosti významných podujatí /Radvanský jarmok, Kultúrne leto, Dni mesta/. V meste bolo nainštalovaných 10 nových výlepných plôch. Námestie bolo nazvúčené novou technikou vysokej kvality zvuku. Dosiahli sme tým technické zhodnotenie audiosystému miestneho rozhlasu. Na zvýšenie informovanosti o podujatiach v meste bola na Hodinovej veži nainštalovaná informačná obrazovka.

Aktivita 1.1.1.1 3 - na zvýšenie atraktivity prostredia námestia bola nainštalovaný osviežovač vzduchu, tzv. vodná hmla, ktorá v lete ponúkne príjemné schladenie vďaka rozprašovaniu vody do ovzdušia. Ďalší osviežovač vzduchu pribudol na autobusovej zastávke MHD na Námestí slobody. V zime atmosféru Vianoc v meste umocňuje nová vianočná výzdoba. Bol osadený automat na pamätné mince Banskej Bystrice

Aktivita 1.1.1.2 - v rámci prípravy investičných ponúk pre subjekty CR boli pripravené nové produkty - BB singletraily / marketing - tlač nových cyklomáp, nové podujatie – Streetfood festival.

Avšak azda najvýznamnejším úspechom na poli spolupráce s investormi na rozvoji Banskej Bystrice je výstavba nového Terminal Shopping Center, prvého hybridného centra na Slovensku., súčasťou ktorého je aj vybudovaná nová autobusová stanica. Výsledkom intenzívnych rokovaní vedenia mesta a spoločnosti Primum, s. r. o., bolo v marci 2016 začatie výstavby nového centra, ktorej predchádzali búracie práce. Dospelo sa aj k dohode o technickom vybavení dopravnej časti autobusovej stanice, kde je ľahká orientácia v aktuálnych autobusových a vlakových spojoch, ako aj moderný dizajn. A tak po viac ako tridsiatich rokoch v jeseni 2017 privítala domácich a návštevníkov nová vstupná brána do mesta. Terminal Vlak – Bus – Shopping predstavuje dopravnú časť prepojenú s obchodnou. Obsahuje 19 farebne odlišených nástupíšť pre diaľkové a prímestské linky i 20 smart lavičiek s integrovanou elektrickou zásuvkou 230 V a dvomi USB vstupmi na pripojenie mobilných zariadení. Spojenie dôležitých informácií o príchodoch a odchodoch autobusov i vlakov ponúka 20 informačných obojstranných označiek na každom nástupišti či 8 veľkých LCD panelov v dopravnej aj obchodnej časti AS. Obchodnú časť na 11 000 metroch štvorcových tvorí 40 prevádzok a 300 parkovacích miest. Súčasťou je o.i. detský prebaľovací kútik i mikrovlnka na ohriatie stravy. Autobusová stanica je plne bezbariérová. Pamätalo sa na ľudí s obmedzenou pohyblivosťou i nevidiacich a slabozrakých. Stanica disponuje bezbariérovými nástupišťami, bezbariérovými sociálnymi zariadeniami i vodiacou dlažbou pre nevidiacich. Priestor autobusovej stanice je monitorovaný 16 kamerami napojenými na operačné stredisko mestskej polície. Je vybavená smart osvetlením s takmer 300 LED svietidlami, ktoré dosahujú až 90-percentnú úsporu elektrickej energie. Intenzita osvetlenia sa nastavuje v závislosti od počasia a prítomnosti cestujúcich či autobusov na stanici. Ak nie je zaznamenaný žiaden pohyb, osvetlenie sa zníži na prednastavenú minimálnu hodnotu. Verejná bezplatná wifi zóna je samozrejmosťou a patrí do výbavy najmodernejšej autobusovej stanice. Projekt za približne 22 miliónov eur zároveň vytvoril v Banskej Bystrici takmer 400 nových pracovných príležitostí. Do konca roka 2017 zabezpečil skúšobnú prevádzku novej AS Dopravný podnik mesta Banská Bystrica (DPMBB), a. s., od roku 2018 je už ostrá prevádzka autobusového nádražia.

Aktivita 1.1.1.4 - Podpora propagácie okolitých obcí a turistických zaujímavostí prostredníctvom prezentácie na internetovej stránke www.icbb.sk a prostredníctvom priamej komunikácie s turistami v Informačnom centre Banská Bystrica bola doplnená 20 novými výlepnými plochami /obchody a internáty/, realizovaný výlep kalendára mesačných podujatí, propagované už existujúce ponuky fakultatívnych výletov – SJ a AJ verzia /, bol zrealizovaný redizajn materiálu „zima a stopy“ v SJ a AJ. Už 7 rokov sa v areáli Strednej odbornej školy Pod Bánošom uskutočnilo slávnostné otvorenie poľnohospodárskej a letnej turistickej sezóny v našom kraji. Hlavným zameraním podujatia je propagácia jahňaciny, baraniny a zdravej domácej stravy s ponukou širokého sortimentu regionálnych jedál hlavne z Horehronia, Podpoľania a Hontu.

Návštevníci si tam môžu kúpiť domáce výrobky a ochutnať tradičné regionálne špeciality priamo od farmárov a remeselníkov. Na podujatí sa zúčastňuje cca 60 predajcov.

Aktivita 1.1.1.5 - Boli vytvorené nové produkty CR - Banská Beerstrica /propagačný materiál a prezentačný predmet/, Svätajakubská cesta, Židovská Banská Bystrica, Zážitková hra „Radosť spoznávať“ a „nočné prehliadky Banskou Bystricou, ako aj nová ponuka fakultatívnych výletov v spolupráci s OOCR SS.

Aktivita 1.1.1.6 V rámci Banskej Bystrice bolo osadených 10 tabúl s mapami mesta a okolia /aj v oblasti Poľana a Podpolanie/

Aktivita 1.1.1.7 - Vybudovať a osadiť informačné kiosky na miestach najväčšej koncentrácie turistov - vo foyer MsÚ bol osadený informačný kiosk.

Na Námestí slobody, na Nám. Štefana Moysesu pri Stredoslovenskej galérii, na Huštáku a na Štefánikovom nábřeží pri Dopravný inšpektorát OR PZ je zas osadená inteligentná lavička, ktorá je ostrovným systémom bez potreby pripojenia na elektriku, lebo má zabudovaný solárny systém. Je vybavená bezdrôtovým nabíjacím zariadením a dvomi inteligentnými USB konektormi, vďaka ktorým umožňuje rýchle nabíjanie mobilov a zaručuje ochranu batérie. Vďaka wifi je prístup na internet k dispozícii 24-hodín denne vo vzdialenosti štyroch metrov. Nový doplnok sa nikdy nevypína a je nabíjaný a poháňaný slnečnou energiou. V noci ju ľahko nájdete, lebo je po zotmení automaticky podsvietená. Lavička je odolná proti vandalizmu a nepriaznivému počasiu. Prijemná teplota sedadla za akýchkoľvek poveternostných podmienok ohreje každého aj v zimných mesiacoch. Má schopnosť ochladzovať sa proti nahriatiu a udržať teplotu do max. 30 stupňov Celzia.

Aktivita 1.1.1.8 Vybudovať Náučný chodník Bystrický Permon, Sásová

Projekt sa začal realizovať v roku 2017. V roku 2018 bol projekt financovaný z prostriedkov BBGMP za pomoci dotácie z Enviroidu (20 000 €), boli zrealizované 3 zastavenia z plánovaných 14. Zároveň v roku 2018 bola zrealizovaná aj príprava na vybudovanie ďalších 3 zastavení, ktoré sa majú zrealizovať v roku 2019 spolu s turistickým značením sporných úsekov cca 50 turistickými značkami za podpory BBSK vo výške 3000€ a OOCR v sume 1000€. Tiež sa pripravuje revitalizácia vodného zdroja v lokalite Vápená.

Aktivita 1.1.1.9 V spolupráci OOCR a SS bolo vyznačených cca 2000 km nových turistických trás a osadených približne 20 tabúl

Aktivita 1.1.1.10 - V rámci vzdelávania v CR sa zrealizovali 2 motivačné školenie študentov CR na tému "popularizácia povolania v službách cestovného ruchu", komunikačné a prezentačné zručnosti. V rámci spolupráce s OOCR SS sa uskutočnilo niekoľko školení na podporu zručností pracovníkov v oblasti CR. Na ročnej báze prebiehajú aj stretnutia členov OOCR SS. Zamestnanci odboru propagácie sa zúčastnili 2 školení rozvíjajúcich zručnosti práce na sociálnych sieťach /FCB konto podujatia BB, Visit BB a Insta účet Visit BBB/

Aktivita 1.1.1.11 – OOCR SS organizuje na pravidelnej báze workshopy týkajúce sa spolupráce v rámci organizácie. Mesto Banská Bystrica spolupracuje aj EF UMB, ktorej pomáha s organizáciou seminárov týkajúcich sa oblasti CR. V roku 2018 ich bolo 5.

Aktivita 1.1.1.12 - v partnerskej spolupráci s UMB boli zrealizované vzdelávanie 1 nového sprievodcu v cestovnom ruchu, výsledkom ktorého bolo získanie osvedčenia o absolvovaní akreditovaného vzdelávacieho programu - sprievodca cestovného ruchu. V roku 2017 sa mesto už 13.-ty krát zapojilo do podujatia Svetový deň sprievodcov. Informačné centrum Banská Bystrica sa na podujatí pravidelne zúčastňuje a v roku 2016 boli potulky mestom inšpirované 90. výročím vysielania rozhlasu a televízie. Profesionálni sprievodcovia návštevníkom priblížili históriu vzniku banskobystrického rozhlasového i televízneho vysielania a tiež pamätné udalosti, v ktorých zohralo štúdio významnú úlohu.

Aktivita 1.1.1.13 - V rámci prípravy produktu CR - po stopách arch. Hudeca boli zrealizované prípravné

práce na oslavu výročia narodenia a úmrtia L.E. Hudeca v r. 2018

Aktivita 1.1.2.1 – Mesto zorganizovalo workshop na tému propagácie aktivít a podujatí na webových a FCB kontakoch mesta.

Aktivita 1.1.2.2 - Bol aktualizovaný a redizajnovaný informačný web stránky o pamätihodnostiach mesta Banská Bystrica: www.pamätihodnosti.sk. Redizajn webovej stránky visitbanskabystrica.sk a banskabystrica.sk

Aktivita 1.1.2.3 - Pripravených 15 informačných printových materiálov a knižné publikácie, redizajn - dotlač propagačných materiálov, redizajn leto v BB a Židovská BB, Banská Beerstrica, nové skladacie mapy do vrecka, trhacie mapy a cyklomapy /v spolupráci s OOCR cyklobus/, mapy mesta Banská Bystrica, mapy OOCR SS – región Stredné Slovensko, kalendárik EMŠ - top podujatia roka 2017, kalendárik TOP PODUJATIA 2017, stojany do hotelov a penziónov – 20 ks. Tlač propagačných materiálov prebieha na ročnej báze. Kopíruje dopyt po službách v oblasti CR /ubytovanie, stravovanie, kultúra, a pod./

Aktivita 1.1.2.4 - v rámci sieťovania služby CR pre koordináciu a spoluprácu pri poskytovaní služieb CR bola zavedená zľavová knižka na poskytnutie služby 1 + 1 grátis v 8 zariadeniach CR v BB a okolí

Aktivita 1.1.2.5 - Pre osvetu verejnosti o CR boli zrealizovaných 5 projektov pre ZŠ, SŠ, VŠ - podpora 5 súťaží žiakov ZŠ a SŠ prostredníctvom propagačných predmetov, súťaže na veľtrhoch pre návštevníkov /Katovice, ITF/, Vianočná súťaž - nájdí vianočný stromček vo svojom meste /s OOCRSS/, súťaž prác študentov "Môj región"

Aktivita 1.1.2.7 - V roku 2016 bol pri Barbakane vybudovaný nástupný bod Barborskej cesty.

Aktivita 1.1.3.1 - Zatraktívniť marketing predaja produktov CR, aktívna účasť a prezentácia na veľtrhoch a výstavách CR- účasť mesta na výstavách: ITF Bratislava, Holidayworld Praha, Hradec Králové – Infotour a cykloturistika, Globalnie Katowice, Československé dni v Prahe, Regiontour Expo Trenčín, World Travel Show Nadarzyne, ITEP Plzeň, TT Varšava. V roku 2017 mesto Banská Bystrica malo zastúpenie na kľúčovom veľtrhu ITF SlovakiaTour v Bratislave, kde bolo 350 vystavovateľov z viac ako 18 krajín.

Aktivita 1.1.3.5 - Zabezpečiť platené kampane pre top podujatia – 15 platených kampaní na sociálnych sieťach - na Facebooku

Aktivita 1.1.3.6 - Zabezpečiť propagáciu mesta a jeho okolia, služby pre návštevníkov - projekt "Región Banská Bystrica" - 19 ks výlepných plôch umiestnených vo veľkých obchodných centrách, na školách, železničnej stanici a pod.

Aktivity č. 1.2.1.1, 1.2.1.2, 1.3.1.1, 1.3.1.2 - Podpora podnikania a prílevu investícií do územia a budovanie inováčného prostredia

V Banskej Bystrici bolo vo februári 2017 otvorené v priestoroch MsÚ informačno-poradenské centrum (IPC) podporované z prostriedkov operačného programu Technická pomoc 2014 – 2020, ktorý je podporený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Sieť IPC posilňuje plnenie úlohy štátu ako hlavného poradcu a podporovateľa občanov, podnikateľov, zástupcov tretieho sektora, starostov atď. v celom procese čerpania fondov. Pracovníci IPC pomáhajú aktívnym bezplatným poradenstvom orientovať sa ľuďom v náročnom systéme európskych štrukturálnych a investičných fondov, čím zvyšujú ich šance na úspech pri získavaní finančných príspevkov na realizáciu ich projektov v jednotlivých regiónoch. Vďaka IPC je možné priamo v regiónoch získať aktuálne, presné a ucelené informácie, čo pomôže podporiť vyššiu mieru čerpania a efektívnejšiu implementáciu v programovom období 2014 – 2020 a teda aj sociálno-ekonomický rast a rozvoj regiónu.

Cieľom aktivít v rámci aktívnej komunikácie s podnikateľmi, podnikmi a subjektmi podporujúcimi podnikanie za účelom podpory rozvoja podnikania v meste je podporovať miestnych podnikateľov aj v možnostiach rozšíriť svoje podnikanie smerom do zahraničia a/alebo upevniť svoje postavenie na domácom

trhu. Stretnutia s podnikateľmi tiež priniesli cenné informácie pre samosprávu, ktorej ambíciou je podpora podnikateľského prostredia a implikácia politik zameraných na zlepšovanie ekonomického prostredia. V rámci tejto aktivity boli v roku 2016-2017 mestom realizované:

- organizácia pravidelných stretnutí predstaviteľov Mesta Banská Bystrica, SARIO, SOPK, BIC a iných inštitúcií
- business podujatia a semináre pre verejnosť zamerané na rozvoj investičných a podnikateľských aktivít v meste Banská Bystrica a regióne, ktoré sa realizovali v gescii partnerských organizácií – banskobystrických pobočiek SOPK, SARIO ale aj vzdelávacie semináre venované zmenám legislatívy a pravidiel v medzinárodnom obchode, kde sa partnermi stávali zahraničné ambasády, či obchodné komory.

2016

- 26.-27.2. Návšteva predsedu Sumského mestského sovietu pána Lysenka a prezidentov Sumskej a Užhorodskej OPK, rokovania s primátorom Mesta Banská Bystrica a predstaviteľmi BBRK SOPK - podpísanie Memoranda o spolupráci, ktoré podporuje rozvoj podnikania a súčinnosť samospráv v rámci kultúry, športu, vzdelávania či mládežníckych a pedagogických výmen
- 14.09. Business raňajky: "Obchodujeme s Čínou", Historická radnica Mesta Banská Bystrica
- 25.-28.09. Obchodná misia podnikateľov do Sumskej oblasti, Ukrajina, vedená pánom primátorom Noskom, podpis Memoranda o spolupráci s mestom Sumy
- 12. 12. Stretnutie veľvyslanca Bieloruskej republiky v SR s podnikateľmi, Historická radnica Mesta Banská Bystrica

2017

- 17.01. Business raňajky "Obchodujeme s Ruskom" Historická radnica Mesta Banská Bystrica
- 21.02. Workshop: Doing business in South Africa, Historická radnica Mesta Banská Bystrica
- 5. 6. Slovensko-čínske obchodné fórum, Historická radnica Mesta Banská Bystrica
- 9. 6. Slovinsko-slovenské obchodné stretnutie podnikateľov, Historická radnica Mesta Banská Bystrica
- 23. 6. Deň ekonomickej diplomacie v Banskej Bystrici, Robotnícky dom
- 6. 12. Návšteva ministra priemyslu, energetiky a baníctva Republiky Srbskej (Bosna a Hercegovina), stretnutie s podnikateľmi, Historická radnica Mesta Banská Bystrica

Banská Bystrica má uzavretých 19 družobných zmlúv s mestami v Európe, USA a Izraeli. Naše mesto navštívili zástupcovia troch partnerských miest – primátor talianskej Alby, Maurizia Marella, predseda Rady Grófstva britského Durhamu, Eddieho Bella a primátor gréckeho mesta Larissa, Apostolosa Kalogiannisa, ktorí prijali pozvanie na konferenciu Univerzity Mateja Bela a Oblastnej organizácie cestovného ruchu Stredné Slovensko s témou Súčasná tendencie v riadení a marketingu európskych destinácií.

Aktivita 1.2.1.2 - Zintenzívniť spoluprácu s podnikmi, podnikateľmi a ďalšími subjektmi na strategickom rozvoji mesta

Realizujú sa pravidelné rokovania s predstaviteľmi podnikateľských subjektov, ktoré už pôsobia na území mesta, ale v snahe prilákať nových investorov poskytuje mesto úzku súčinnosť s RK SOPK pri príprave a realizácii návštevy podnikateľských subjektov zo zahraničia. Intenzívna spolupráca medzi obchodnými komorami a podnikateľskými subjektmi Banskej Bystrice a ukrajinského mesta Sumy vyústila do zahraničnej pracovnej cesty primátora Jána Noska. Výsledkom návštevy administratívneho centra Sumskej oblasti bolo podpísanie Memoranda o spolupráci, ktoré podporuje rozvoj podnikania a súčinnosť samospráv v rámci kultúry, športu, vzdelávania či mládežníckych a pedagogických výmen. Primátor mesta Sumy Aleksander Lysenko navštívil mesto pod Urpínom začiatkom tohto roka 2016.

Aktivita 1.2.1.3 – Dobudovanie infraštruktúry v priemyselnom parku Šalková

Cieľom aktivity je dobudovanie inžinierskych sietí a komunikácií v priemyselnom parku Šalková. Súčasťou projektu je realizácia stavby „Rekonštrukcia ochrannej hrádze Hrona“, ktorá má zabezpečiť ochranu priemyselného parku pred tzv. 100 ročnou vodou. Vybudovaním infraštruktúry v priemyselnom parku sa dosiahne zhodnotenie a zvýšenie atraktivity pozemkov určených na predaj budúcim investorom. Počas roka 2018 bolo zrealizovaných 339 metrov prístupovej komunikácie v kolaudáciou ukončenom stave, 200 metrov komunikácie v stavenišťnej podobe a 384 metrov chodníkov. V telese stavenišťnej komunikácie bolo

osadených cez 130 metrov plynovodu, vodovodu, kanalizácie splaškovej aj dažďovej. Náklady na stavebnú činnosť v roku 2018 boli vo výške 292.581,70 € a náklady na vyvlastnenie pozemkov po ochrannou hrádzou Hrona vo výške 5.822,58 €.

Aktivita č. 1.2.2.1 - Ešte v roku 2015 bola vytvorená komunikačne atraktívna ponuka investičných možností o priemyselnom parku a meste. Vytvorenie komunikačnej sady prezentujúcej Industrial park Banská Bystrica sa stalo základom pre propagáciu investičných možností v meste Banská Bystrica pri osobných stretnutiach s potenciálnymi investormi i na odborných fórach. Brožúry, foldre, letáky a webstránka www.industrialpark.sk, ktoré sú vytvorené v jazykových mutáciách, tak po prvýkrát v histórii modernej samosprávy ponúkajú nielen všetky technické informácie o priemyselnom parku, ale tiež aktuálne informácie o Banskej Bystrici ako meste, kam sa oplatí prísť investovať a žiť.

V novembri 2016 schválilo mestské zastupiteľstvo pre dcérsku spoločnosť mesta MBB a.s., pôžičku vo výške 800 000 eur. Finančné prostriedky jej mali pomôcť pri dobudovaní infraštruktúry v Priemyselnom parku Šalková, s cieľom zhodnotiť a urýchliť predaj pozemkov potenciálnym investorom. Začiatok výstavby svojich prevádzok ohlásili štyria existujúci vlastníci pozemkov. MBB vďaka výraznému zlepšeniu svojej ekonomickej situácie mestu pôžičku po mesiaci vrátila.

Aktivita č.1.3.1.1 - V uplynulých 2 rokoch nastala intenzívnejšia spolupráca s vedením UMB, napr. naštartovanie projektu SmartCity, ale aj zber dát v súčinnosti s UMB, ktoré sú potrebné pri rokovaniach s potenciálnymi investormi.

Spolupráca sa samospráve osvedčila aj v rámci organizovania rôznych kultúrnych podujatí v meste – napr. Radvanský jarmok, program Banskobystrických Vianoc bol výsledkom spolupráce domácich profesionálnych umelcov a študentov Fakulty dramatických umení Akadémie umení či napr. študentov Konzervatória J. L. Bellu.

Aktivita č. 1.3.1.2 - V roku 2016 oficiálna návšteva vedenia mesta Banská Bystrica a Univerzity Mateja Bela (UMB) v čínskom Shenyangu vyústila do podpísania zmluvy o ďalšej spolupráci. Všetky strany majú záujem prehĺbovať partnerstvo v oblasti zdravotníctva, vzdelávania i športu. Viditeľným výsledkom je byť už čoskoro zriadenie Konfuciovej učebne v Banskej Bystrici zameranej na ekonómiu a financie. Súčasťou návštevy zástupcov samosprávy bola aj prehliadka Liaoningskej univerzity. Tá disponuje pracoviskom tradičnej čínskej medicíny, ktoré patrí k najmodernejším v Čínskej ľudovej republike. Od septembra 2016 tento druh štúdia poskytuje Konfuciova učebňa na Fakulte zdravotníctva SZU v Banskej Bystrici, ktorej otvorenia sa zúčastnili aj hostia z mesta Shenyang. Pracovný program v Číne bol doplnený rokovaniami na úrovni ministerstva školstva a ministerstva životného prostredia čínskeho Shenyangu. Delegáciu prijal viceprimátor Shenyangu za účasti generálneho a vicegenerálneho tajomníka vlády mesta Shenyang, predstaviteľov Úradu pre zahraničné vzťahy, Úradu pre školstvo, Úradu pre životné prostredie a predstaviteľov Liaoningskej univerzity. Zástupcovia mesta navštívili Veľvyslanectvo SR v Pekingu a Hanban, centrálnu inštitúciu pre riadenie Konfuciových inštitútov a Konfuciových učební vo svete.

Aktivita 1.4.1.1 - Analyzovať a zhodnotiť potenciál pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu v meste - Mesto Banská Bystrica participuje na príprave komplexnej stratégie podpory začínajúceho malého a stredného podnikania v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu (KKP), inovatívneho či klasického podnikania. Cieľom vedenia mesta je v rámci verejných diskusií a pracovných rokovaní oboznámiť laickú i odbornú verejnosť s významom tejto koncepcie podpory, na realizáciu ktorej sa chce samospráva uchádzať o európske štrukturálne a investičné fondy. Špecifickým cieľom výzvy Ministerstva kultúry SR je, o. i., podpora udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle. V decembri 2016 sa na pôde mestského úradu uskutočnilo pracovné rokovanie primátorov a zástupcov okresných miest, kde ich koordinátor projektu – tzv. startup líder zodpovedný za stratégiu podpory podnikania, oboznámil s ďalšími krokmi, ktoré je potrebné v nasledujúcom období uskutočniť. Zároveň naznačil víziu zmeny metodiky vyučovacieho procesu na školách s cieľom prípravy žiakov na rozvoj talentu. Na realizáciu zámeru sa chce samospráva uchádzať o európske štrukturálne a investičné fondy. Špecifickým cieľom výzvy Ministerstva kultúry SR je, o. i., podpora udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle.

2. PROGRAM: VZDELÁVANIE

Aktivita 2.1.1.1 Projekt: „Historická škola prof. Jozefa Mistrika v Španej Doline“

Cieľom projektu je súčasným žiakom a pedagógom škôl autenticky priblížiť vyučovanie z obdobia pred 100 rokmi.

Súčasťou projektových aktivít sú:

- prechádzka po náučných banských chodníkoch (Banícky orloj, Cisárska štôľňa, Kostol premenenia Pána, Múzeum medi),
- tvorivé dielne pre žiakov (7 – 12 rokov), zamerané na ročné obdobia a tradície Španej Doliny, rozvoj jemnej motoriky a grafomotoriky, rozvoj farebnej a tvarovej citlivosti, tvorivé aktivity s výtvarným materiálom,
- tvorivé workshopy pre dospelých (jednotlivcov aj skupiny): stretnutia so zaujímavými hosťami, kneplovanie – čipkovanie, zimné workshopy, pečenie vianočných oplátok, papierový Betlehem

Výstup: prostredníctvom zážitkového učenia v historických priestoroch základnej školy poznať kultúru, tradície a históriu našich predkov.

Aktivita 2.1.2.1 Zvyšovanie odbornej prípravy žiakov, kvality a rozvoja školstva na stredných školách v meste BB bolo zamerané na dopracovanie projektu v rámci výzvy s názvom: „Zvýšenie počtu žiakov SOŠ na praktickom vyučovaní“ – IROP (investičný regionálny operačný program) vyhlásenej Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky zameranej na rekonštrukciu a modernizáciu odborných pracovísk, kde Banskobystrické školy dopracovávajú už pripravené projekty od roku 2017. Do uvedenej výzvy sa zapojili nasledovné stredné školy: Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu BB, Stredná priemyselná škola Jozefa Murgaša BB, Stredná odborná škola informačných technológií BB, Stredná odborná škola Pod Bánošom BB a Spojená škola, Školská 7 BB. Jednalo sa o rekonštrukcie a modernizácie budov školy a zakúpenie učebných pomôcok.

Aktivita 2.1.3.1, Aktivita 2.1.3.3 V roku 2018 bolo do duálneho vzdelávania v pôsobnosti BBSK zapojených 52 žiakov a 6 škôl, z toho v rámci mesta BB to boli 4 školy a 6 žiakov: SOŠ hotelových služieb a obchodu, Školská 5, 975 90 Banská Bystrica (2 žiaci), Spojená škola, Školská 7, 975 90 Banská Bystrica (3 žiaci), Stredná odborná škola, Pod Bánošom 80, Banská Bystrica (1 žiak). Realizovalo sa jedno Regionálne stretnutie zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov regiónu s riaditeľmi odborných škôl, úradmi práce, s poslancami regiónu, s Regionálnou agentúrou a ŠIOV DUAL POINT zamerané na verifikáciu potrieb trhu práce v jednotlivých regiónoch, na podporu duálneho vzdelávania a prerokovanie spôsobov udržania žiakov v okrese a následne Regionálna platforma verifikovala potreby trhu práce.

Nízky počet žiakov zapojených do duálneho vzdelávania v regióne BB je zapríčinený nedostatkom veľkých a nosných zamestnávateľov schopných zabezpečiť v súlade so zákonom č. 61/2015 Z.z. požiadavky odbornej praxe. A nedokážu garantovať duálne vzdelávanie s perspektívou na niekoľko desiatok rokov.

Počet zapojených základných škôl do aktivity „Vytvoriť funkčné prepojenie škôl so zamestnávateľmi v regióne: 1

Počet zapojených zamestnávateľov: 5 (Republiková únia zamestnávateľov, Zväz automobilového priemyslu, KIA Motors, TWD, STEFE)

Počet zapojených inštitúcií: 8 (ŠIOV, ŠPÚ, MŠVVaŠ SR, duálne akadémie, SOŠ, UMB, PF Nitra, IUVENTA, Nadácia Volkswagen Slovakia)

Z dôvodu koncepčného vzdelávania prírodovedných predmetov a techniky na všetkých stupňoch vzdelávania (ZŠ, SŠ, SOŠ, VŠ) bolo vybudované v Základnej škole J. G. Tajovského, Gaštanová 12, Banská Bystrica **Centrum techniky - CETECH**. V komplexe unikátnych odborných učební a pracovných sekcií pre vyučovanie techniky a prírodovedných predmetov žiaci nadobúdajú technickú gramotnosť v oblasti vedomostí a zručností nad rámec Školského vzdelávacieho programu, ktoré sú nadobúdané prostredníctvom práce s elektrostavebnicami, 3D tlačiarňami, CNC stavebnicami, drevoobrábajúcimi strojmi a zariadeniami, kreslením v cad programoch.

Výstup: posilnenie časovej dotácie na vyučovanie techniky, vysoko motivujúce prostredie, moderná technika a vybavenie motivujú žiakov pre ďalšie štúdium technického smeru a uvádzajú ich do reálneho sveta práce.

Aktivita 2.1.3.2 V roku 2018 bolo zaradených 7 nových študijných odborov v BBSK v zmysle požiadaviek trhu práce a z toho v meste Banská Bystrica 2 nové študijné odbory: Spojená škola, SOŠ podnikania, Školská 7, Banská Bystrica - 2840 M biotechnológia a farmakológia a Stredná odborná škola informačných technológií, Tajovského 30, Banská Bystrica - 3795 K klientsky manažér pošty.

Aktivita 2.1.4.1 - Roky 2016 a 2017 sa niesli v znamení významných investícií do rekonštrukcie materských a základných škôl, ako aj športových areálov základných škôl. Len v roku 2016 sa použil z rozpočtu mesta na výmenu okien, opravu striech a kanalizácií, údržbu a rozšírenie kapacít materských škôl suma cca 1 mil. eur.

Na obnovu materských škôl za účelom zníženia energetickej náročnosti budov podala samospráva v roku 2016 žiadosť o nenávratný finančný príspevok v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia (OP KŽP) na 3 MŠ: Tatranská 63, Na Lúčkach 2 a Radvanská 28 vo výške cca 2 793 430 €.

V roku 2017 predložila do obdobnej výzvy OP KŽP ďalšie 3 žiadosti o NFP na MŠ Karpatská 3, MŠ Strážovská 3 a MŠ 9. mája vo výške 1 565 489 €. Štyri projekty zamerané na rozšírenie kapacít škôlok -MŠ Karpatská (o 22 detí), MŠ Strážovská(o 22 detí) , MŠ Radvanská 1(o 66 detí) a MŠ 9. mája (o 44 detí) v hodnote 1 696 800 eur, boli schválené z Integrovaného regionálneho operačného programu. V prípade MŠ Strážovská, MŠ Karpatská a MŠ 9. mája sa teda, keďže ide o integrované projekty, okrem nových tried dočkajú aj komplexnej obnovy. Projekty na rozšírenie kapacít ako aj energetické opatrenia boli schválené v roku 2018. Po ukončení realizácie energetických opatrení a rozšírení kapacít uvedených materských škôl na základe zmlúv o poskytnutí NFP mesto získalo na ich obnovu spolu nenávratný finančný príspevok vo výške 5 809 116 €, spolufinancovanie mestom z mestského rozpočtu predstavuje sumu 517 317 €.

3 projekty financované z OP KŽP zamerané na energetické opatrenia v Materských školách Tatranská 63, Na Lúčkach 2 a Radvanská 28 už boli v roku 2018 aj úspešne ukončené a na ich realizáciu sa vynaložilo **2 787 259,75 €**, z toho z OP KŽP bol mestu vyplatený NFP vo výške **2 438 539,28 €**. Opatrenia na zníženie energetickej náročnosti spočívali v zateplení obvodovej steny, striech, spojovacích chodieb, stropov, výmene okien, dverí, osvetlenia či elektrických rozvodov. K ďalším krokom patrila komplexná obnova systému ústredného kúrenia a teplej vody, inštalácia obnoviteľných zdrojov energie -solárne kolektory a inteligentného systému núteného vetrania s rekuperáciou, tieniaca technika. Okrem toho sa opravili prízemné terasy a bol vybudovaný bezbariérový vstup. Začiatok rekonštrukcie odkryl aj viaceré nepredvídané práce, ktoré neboli súčasťou projektov. Na každú z uvedených MŠ mesto zároveň z prebytku rozpočtu vynaložilo aj po cca 100 000 € na stavebné práce zamerané na opravy a údržbu vnútorných priestorov, sociálnych zariadení, kanalizácie a kuchyne. Dnes všetky 3 škôlky ich zatriedením pri MŠ Tatranská do energetickej triedy budovy s ultranízkou spotrebou energie a pri MŠ Na Lúčkach a Radvanská 28 do energetickej triedy A0, t.j. medzi budovy s takmer nulovou potrebou energie a moderným vnútorným vybavením, ako aj bezbariérovým prístupom zodpovedajú vysokým európskym štandardom. Po ukončení obnovy za pomoci NFP z OP KŽP sa k nim pridajú aj ďalšie 3 MŠ – ul. 9.mája, Karpatská a Strážovská, pričom sa v nich zvýši aj kapacita o 154 detí a zároveň sa zmodernizuje aj ich vnútorné materiálno-technické vybavenie. Novovybudovaná Materská škola v priestoroch Základnej školy Bakossova 5 privítala na začiatku školského roka 2017 spolu 44 detí. Dve priestrané triedy, spálne, jedáleň, šatne i upravené vonkajšie priestory, ponúknu malým škôlkarom kvalitné prostredie na hranie a výchovno-vzdelávacie aktivity. Je bezbariérová a ponúkne možnosti špeciálneho stravovania pre škôlkarov trpiacich rôznymi chorobami. Do obnovených miestností pribudli detské postieľky, stoličky, stoly, skrinky na výtvarné pomôcky i hudobné nástroje, knihovnička, šatňové skrinky s lavičkami, ale aj detská kuchynka. Projekt samospráva zrealizovala zo svojho rozpočtu a následne po vyhlásení výzvy a schválení ŽoNFP získala v rámci refundácie prostriedky z Integrovaného regionálneho operačného programu zameraného na rozširovanie kapacít materských škôl. Celkové výdavky projektu boli 270 786 € eur. Ďalšia trieda pre 20 detí vznikla po rekonštrukcii MŠ Na Lúčkach 2. Za pomoci dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu vo výške 44 000 eur a dofinancovaní zo strany mesta 98 000 eur sme úspešne zrealizovali projekt rozšírenia kapacít MŠ Družby na Fončorde o 15 detí. Zároveň boli zrealizované na tejto škôlke komplexné opravy, ktoré spočívali v obnove fasády, výmene starých okien a dverí, hydraulikom vyregulovaní objektu, čím dosiahneme aj úspory finančných prostriedkov na platbách za energiu. Taktiež sa tu zrealizovala oprava kuchyne a vybudovanie vonkajšej kanalizácie.

Celkový nárast kapacity materských škôl bude po ukončení všetkých uvedených projektov o 241 detí. Cieľom vedenia mesta je poskytnúť rodičom možnosť umiestniť každého škôlkaru prioritne do štátnej

materskej školy. Veľkým benefitom týchto projektov je aj vybudovanie bezbariérového prístupu do škôlok.

Projekty MŠ realizované z mimorozpočtových zdrojov :

ZEE MŠ Na Lúčkach 2 (OP KŽP): - technické zhodnotenie majetku 732 048,45 €, pričom:

Suma projektu:	732 049 €
NFP:	625 698 €
5% spolufinancovanie:	32 842 €
nevyhnutné neoprávnené výdavky:	73 509 €

ZEE MŠ Tatranská 63 (OP KŽP): - technické zhodnotenie majetku 1 127 672,47 €, pričom:

Suma projektu:	1 127 610 €
NFP:	1 026 610 €
5% spolufinancovanie:	77 432 €
nevyhnutné neoprávnené výdavky:	23 568 €

ZEN MŠ Radvanská 28 (OP KŽP)

Suma projektu:	927 602 €
NFP:	786 250 €
5% spolufinancovanie:	42 163 €
nevyhnutné neoprávnené výdavky:	99 189 €

ZEN MŠ Karpatská 3 (OP KŽP)

Suma projektu:	506 716 €
NFP:	481 380 €
5% spolufinancovanie:	25 336 €
Neoprávnené výdavky:	45 414 €

Rozšírenie kapacít MŠ Karpatská 3 (IROP)

414 900 €
394 155 €
20 745 €

ZEN MŠ Strážovská 3 (OP KŽP)

Suma projektu:	570 374 €
NFP:	502 918 €
5% spolufinancovanie:	26 470 €
Neoprávnené výdavky:	40 987 €

Rozšírenie kapacít MŠ Strážovská 3 (IROP)

399 900 €
379 905 €
19 995 €

ZEN MŠ 9. mája (OP KŽP)

Suma projektu:	203 074 €
NFP:	167 811 €
5% spolufinancovanie:	8 833 €
Neoprávnené výdavky:	26 430 €

Rozšírenie kapacít MŠ 9. mája (IROP)

439 800 €
417 810 €
21 990 €

Rozšírenie kapacít MŠ Radvanská 1 (IROP)

Suma projektu:	442 200 €
NFP:	420 090 €
5% spolufinancovanie:	22 110 €

Rozšírenie kapacít MŠ so ZŠ Bakossova 5 (IROP)

Suma projektu:	270 786 €
NFP:	256 530 €
5% spolufinancovanie:	14 255 €

V rokoch 2016 - 2018 sa za účelom obnovy a zvýšenia kapacity materských škôl podarilo úspešne pripraviť a zrealizovať množstvo projektov aj z rozpočtu mesta. Veľký dôraz sa kládol hlavne na zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov materských a základných škôl a obnovu vnútorných priestorov. V rámci projektu mesta so spoločnosťou STEFE Banská Bystrica a.s., už v roku 2015 došlo k výmene starých dverí a okien i hydraulickému vyregulovaniu vykurovacieho systému na ZŠ Moskovská (telocvičňa) a ZŠ Jána Bakossa v hodnote viac ako 510 000 eur.

V roku 2016 mesto na opravu a údržbu školských zariadení vyčlenilo v mestskom rozpočte jeden milión eur. Rok 2016 patril hlavne materským školám, do ich opráv sme investovali cca 640 000 eur. Za nové sa vymenilo 175 okien a dverí na MŠ Profesora Sáru a MŠ Cesta k nemocnici, MŠ Sásovská cesta, sčasti na MŠ Šalgotariánska a dokončili sa stavebné práce na druhej polovici objektu MŠ na Lazovnej ulici. Uzatvorením terasy v Materskej škole Tulska 26 na Fončorde vznikli nové miesta 8 pre malých predškôľakov. Bola opravená strecha na Materskej škole Radvanská 26 a vybudovaná kanalizačná prípojka na Materskej škole Senická cesta 82 a odvodnenie v MŠ Šalgotariánska.

Za 2 roky bolo pre 28 materských škôl vo veľkej miere obnovené aj vybavenie školských jedální pri MŠ elektrospotrebičmi v celkovej sume 27 252 € (z rozpočtu mesta 10 241 € a z vlastných príjmov ŠJ 17 011 €) a interiérovým vybavením v celkovej sume 52 406 € (z rozpočtu mesta 6 729 € a z vlastných príjmov ŠJ 45 677 €). Školské jedálne môžu tak využívať pri uskladňovaní a uchovávaní surovín, príprave jedál a servírovaní kovové regály, moderné chladničky s mrazničkami, pultové mrazničky, stolové roboty, profesionálne priemyselné umývačky riadu, antikorové pracovné stoly, jedno a dvojdrezy, škrabky na zemiaky, krájače a strúhače zeleniny mlynčeky na mäso, digitálne váhy, kuchynské roboty, tyčové mixéry, mikrovlnky, varné kanvice, elektrické ohrievače na prevoz stravy, transportné servírovacie stolíky, várnice, termosky jedálenské stoly a stolíky pre deti.

Aktivita 2.1.4.2 - V rámci aktivity modernizovať materiálo-technické zabezpečenie a rekonštrukciu budov základného školstva so zameraním na zlepšenie praktickej, odbornej a jazykovej prípravu boli zrealizované projekty, ktorých výstupom je zlepšenie materiálo – technického vybavenia ZŠ. Počas dvojmesačných letných prázdnin sa vo všetkých banskobystrických základných školách zrealizovalo niekoľko stavebných úprav. Väčšinou išlo o obnovu sociálnych zariadení a sprch, maľovanie tried i jedální, rekonštrukciu podlahových krytín, odstránenie havarijného stavu vodovodného potrubia, ale napríklad aj o rekonštrukciu fasády budovy Základnej školy Slobodného slovenského vysielača. V niektorých základných školách boli zrekonštruované aj telocvične, a tak môžu žiaci športovať v lepších vynovených priestoroch.

Pri týchto aktivitách ZŠ využili aj finančné prostriedky z vlastných príjmov v hodnote 4 836 € a 15 000 €. Bola zrealizovaná:

- Výmena podlahy a oprava sociálno – hygienických zariadení v telocvični, zateplenie obvodového plášt'a telocvične v ZŠ Moskovská 2, BB
- Výmena podlahovej krytiny, obkladov, elektroinštalácie, osvetlenia a dverí v telocvični v ZŠ Spojová 14, BB
- Oprava strechy telocvične na ZŠ Sitnianska 32 v sume 78 781 € a
- oprava strechy na ZŠ Bakossova 5
- Rekonštrukcia sociálno hygienických zariadení a kanalizácie v ZŠ Jána Bakossa, Bakossova 5 v sume 56 000€,
- Výmena podlahovej krytiny v priestoroch ZŠ Jána Bakossa, Bakossova 5 v sume 24 956 €
- Inžinierske siete k športovému ihrisku pri ZŠ SSV Skuteckého 8 v sume 34 000 €,
- Vybavenie sociálno hygienických zariadení v reáli športového ihriska pri ZŠ SSV Skuteckého 8 v sume 7 000 €

- rekonštrukcia trávnej plochy na športovom ihrisku pri ZŠ Golianova 8 v sume 34 100 €
- oprava kanalizácie v budove ZŠ Golianova 8 v sume 63 814 €

Základná škola J. G. Tajovského v Podlaviciach, ktorej zriaďovateľom je mesto Banská Bystrica, sa od septembra 2016 môže pochváliť unikátnym komplexom moderných technických učební CETECH v hodnote 130 000 eur. Vďaka nadštandardným technickým zariadeniam, strojom a stavebniciam naučia žiakov pracovať s drevom, kovmi, papierom či informačnými a komunikačnými technológiami. Žiaci môžu skúsenosti naberať v odborných učebniach a pracovných sekciách pre vyučovanie techniky a prírodovedných predmetov, v učebni elektro s meracími stolmi a CNC stavebnicami. Popri práci s tradičným náradím sa žiaci v učebni IKT stretávajú aj s laserovou gravírovačkou, 3D tlačiarňou a programom pre kreslenie v cad programoch na 3D zobrazovanie, vedomosti môžu získavať v sekcii pre technické kreslenie, sekcii pre prácu s papierom a plastom alebo v sekcii pre prácu s kovom a drevom. Na ich prácu dohliada aj koordinátor technických činností, ktorý CETECH spravuje.

Mesto pod Urpínom tak reflektuje na potrebu duálneho vzdelávania a budovania vzťahov medzi žiakmi a zamestnávateľmi. Polyfunkčný priestor môžu využívať okrem žiakov školy aj študenti stredných odborných škôl i študenti Katedry techniky a technológií Univerzity Mateja Bela. Slávnostného otvorenia sa zúčastnili okrem iných hostí aj zástupcovia z Republikovej únie zamestnávateľov, Zväzu automobilového priemyslu i Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory

- ZŠ Radvanská 1, BB sa zapojila do rozvojového projektu „Rozvoj výchovy a vzdelávania žiakov v oblasti telesnej a športovej prípravy“

- Zlepšenie materiálno-technického vybavenia Materskej školy, Hronská 18, BB o exteriérové herné komponenty v sume 2000 € - Výstupom je vybavenie školského dvora certifikovanými hernými prvkami na rozvoj pohybových zručností detí predškolského veku.

- Zlepšenie materiálno-technického vybavenia Materskej školy, Šalgotárjanska 5, BB o exteriérové herné komponenty v sume 2 436 € - Výstupom je vybavenie školského dvora certifikovanými hernými prvkami na rozvoj pohybových zručností detí predškolského veku.

V rámci projektu Európske mesto športu 2017 sa skvalitnilo aj vybavenie telocviční všetkých svojich jedenástich základných škôl. Vďaka modernému bezpečnému gymnastickému náradiu môžu rozvíjať pohybové zručnosti nielen žiaci, ale v rámci svojich tréningov aj banskobystrické športové kluby. Gymnastické pomôcky sú navrhnuté profesionálnymi trénermi a spĺňajú všetky bezpečnostné požiadavky. Na zakúpenie nových kladín, klinov, debien, valcov, žineniek, gymnastických kobercov, nafukovacích dráh a odrazových plôch, vyčlenila samospráva takmer 50 000 eur.

Zrealizoval sa aj rozvojový projekt " Zdravie na tanieri" na ZŠ Moskovská 2, Banská Bystrica – vybudovanie odbornej učebne – cvičná kuchynka.

Mesto Banská Bystrica tiež pripravilo a podalo ŽoNFP na 11 projektov zameraných na budovanie a zlepšenie technického vybavenia odborných učební v ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica v celkovej výške 1 811 930 €, ktoré boli schválené a ich realizácia po ukončení a schválení verejného obstarávania sa plánuje v roku 2019:

- Budovanie a zlepšenie technického vybavenia odborných učební ZŠ Golianova 8, Banská Bystrica
- Budovanie a zlepšenie technického vybavenia odborných učební ZŠ Radvanská 1, Banská Bystrica
- Budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykovej učebne a odborných učební ZŠ J. Bakossa, Banská Bystrica
- Budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykovej učebne, odborných učební a školskej knižnice ZŠ Moskovská, Banská Bystrica
- Budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykových učební a odborných učební ZŠ Slobodného slovenského vysielača, Banská Bystrica
- Budovanie a zlepšenie technického vybavenia odborných učební ZŠ Pieninská 27, Banská Bystrica
- Budovanie a zlepšenie technického vybavenia odborných prírodovedných učební ZŠ J.G. Tajovského,

Banská Bystrica

- Budovanie a zlepšenie technického vybavenia odborných učební ZŠ Ďumbierska 17, Banská Bystrica
- Budovanie a zlepšenie technického vybavenia školskej knižnice a odborných učební ZŠ Trieda SNP 20, Banská Bystrica
- Budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykovej učebne a odborných učební ZŠ Spojová 14, Banská Bystrica
- Budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykovej učebne, školskej knižnice a odbornej polytechnickej učebne ZŠ Sitnianska 32, Banská Bystrica

Na ich realizáciu bude mesto čerpať z IROP-u NFP vo výške 1 721 333 €, spolufinancovanie mestom bude vo výške 90 597 €.

- Na realizácii tejto aktivity sa podieľal aj BBSK, ktorý v roku 2018 realizoval projekty vo výške 222 013 €, zamerané na rekonštrukciu 3 stredných škôl v pôsobnosti BBSK (Konzervatórium J. L. Bellu, Skuteckého 27; Stredná odborná škola informačných technológií, Tajovského 30; Spojená škola, Školská 7). Výsledkom je zníženie energetickej náročnosti budov týchto škôl. Do opráv škôl zameraných na modernizáciu objektov v roku 2018 BBSK investoval 34 393 €.

Aktivita 2.1.5.1 - Pravidelne aktualizujeme webovú stránku Školského úradu, zverejňujeme aktuálne informácie pri legislatívnych zmenách, zverejňujeme aktuálne metodické materiály pre pedagogickú, rodičovskú aj širšiu verejnosť.

Aktivita 2.1.5.2 - Bol vypracovaný metodický materiál metodický materiál:

- k výberovému konaniu na pozíciu riaditeľ školy, školského zariadenia,
- volebný poriadok na doplnujúce voľby do Obecnej školskej rady Mesta Banská Bystrica,
- rady pre rodičov budúcich prvákov.

Aktivita 2.1.5.3 - MŠ, ZŠ a školské zariadenia v rámci výchovno – vzdelávacích činností spolupracujú s rôznymi inštitúciami v meste.

V oblasti prevencie spolupracujú s mestskou políciou, s Krajským riaditeľstvom PZ, s Okresným riaditeľstvom Hasičského a záchranného zboru, s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva, so Slovenským červeným krížom, s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

V priebehu roka 2018 na úseku prevencie mestská polícia vykonala celkovo 75 preventívnych aktivít. Z toho bolo zrealizovaných 70 prednášok a besied, 3 veľké prezentačné akcie zamerané na prácu príslušníkov mestskej polície a 2 preventívno-bezpečnostné akcie zamerané na bezpečnosť na priechodoch pre chodcov a na požívanie alkoholu maloletými a mladistvými. Veľké prezentačné akcie zamerané na prácu príslušníkov mestskej polície sa uskutočnili v rámci akcie MDD, ktorú organizovalo Mesto Banská Bystrica, v rámci akcie FUBABY a pre Ekonomickú fakultu UMB v Banskej Bystrici. Preventívne aktivity mestskej polície využili 3 základné školy (ZŠ Spojová, ZŠ Pieninská, ZŠ pri zdravotníckom zariadení) a jedna materská škola (MŠ Tatranská). Počas celého roka mestská polícia spolupracovala s Centrom voľného času na Havranskom – letný tábor pre deti a dopravná výchova na ZŠ Pieninská. Prevencia sociálno-patologických javov sa týkala hlavne závislostí – alkohol a fajčenie.

V oblasti environmentálnej výchovy spolupracujú s Agentúrou životného prostredia, s Univerzitou Mateja Bela, s Lesmi Slovenskej republiky, so Štátnou ochranou prírody SR, s neziskovou organizáciou Strom života, s Hvezdárnou, so strednými školami, s firmami ENVI PAK, Marius Pedersen. Školy sú zapojené do separovania odpadov, do rôznych projektov, napr. Ekologická stopa, Škola podporujúca zdravie, žiaci ZŠ Spojová 14, BB absolvovali Detskú lesnícku univerzitu DELESUN, žiaci ZŠ, Moskovská 2 sa zapojili do projektu Root and Shoots - environmentálne a komunitne zameraný projekt, v ktorom žiaci v spolupráci s rodičmi navrhli revitalizáciu okolia školy, vytvorili eko-ihriško, bylinkovú špirálu a oddychovú zónu, vybudovali triedu pod oblohou a náučný chodník. Zároveň sa tým plní

V oblasti regionálnej a kultúrnej výchovy spolupracujú s UMB - Historická ľudová škola prof. Jozefa Mistrika v Španej Doline, spolupracujú s múzeami, s regionálnym centrom remesiel- ÚĽUV, so Štátnou

vedeckou knižnicou, s Knižnicou Mikuláša Kováča, so Základnou umeleckou školou J. Cikkeru, so Štátnou operou, s Akadémiou umení, s Bábkovým divadlom na Rázcestí.

V oblasti športu spolupracujú so športovými klubmi, s Olympijským klubom. Deti a žiaci absolvovali plavecký kurz, lyžiarsky kurz, korčuliarsky kurz, zúčastnili sa zdravotno-vzdelávacích pobytov v škole v prírode.

Pohybové aktivity podporil štát sumou 62 673,- € lyžiarsky kurz, ktorého sa zúčastnilo 447 žiakov základných škôl a v sume 56 364,- € Školu v prírode, ktorej sa zúčastnilo 565 žiakov.

Boli realizované mládežnícke aktivity v rámci projektov: Centrum dobrovoľníctva - projekt Výchova k dobrovoľníctvu a dlhodobé dobrovoľnícke programy, DUMKA – Združenie saleziánskej mládeže na projekt: Orientačné dni, Rada mládeže Banskobystrického kraja a Rada študentov mesta Banská Bystrica:

Taktiež v rámci vzdelávacích ako aj pohybových aktivít mládeže podporil štát sumou 59 415 € lyžiarsky kurz, na ktorom sa zúčastnilo 415 žiakov a v sume 54 334 € Školu v prírode, ktorej sa zúčastnilo 543 žiakov.

Prostredníctvom aktívnej spolupráce inštitúcií a subjektov v meste sa zvyšuje úroveň vzdelávacieho procesu, deti a žiaci získavajú potrebné kompetencie, rozvíjajú si svoje zručnosti, nadanie a talent. Úspešne reprezentujú mesto Banská Bystrica v rámci športových, kultúrnych a vedomostných súťaží na Slovensku aj v zahraničí. Podrobné informácie o všetkých aktivitách škôl a školských zariadení sa nachádzajú v Správach o výchovno - vzdelávacej činnosti, ktoré sú zverejnené na webových sídlach škôl a školských zariadení.

Zároveň bolo podporených 6 študentov stredných a vysokých škôl zo sociálne znevýhodneného prostredia prostredníctvom Štipendijného fondu A. Hanzlíka

Aktivita č. 2.1.5.4 - S cieľom nadviazania spolupráce a získania nových skúseností a zručností v oblasti výchovy a vzdelávania, poznávanie života, kultúry a zvykov daných krajín v rámci Programu Comenius – školské partnerstvá v rokoch 2016-2017 nadviazala Medzinárodné partnerstvá a kontakty ZŠ Trieda SNP 20. 20 žiakov a 4 pedagogickí zamestnanci navštívili partnerské školy v Kaczkowe a Rydzyny v Poľskej republike, v rámci AIESEC - Bridge the Cultures – Spojme kultúry, spojme sa so svetom – pôsobili na ZŠ dvaja stážisti z Indie a z Hong Kongu a v rámci Programu Erasmus+ absolvovali 4 pedagogickí zamestnanci mobility v zahraničí a študentka Pedagogickej fakulty Univerzity Hradec Králové vykonávala pedagogickú prax v MŠ Buková 22. Na ZŠ SSV, Skuteckého 8 v rámci AIESEC - Bridge the Cultures – pôsobili na ZŠ zahraniční lektori, v rámci Programu Erasmus+ pod názvom Breaking Barriers and Growing HEALTHY Futures, A New Europe - Prelomenie bariér a budovanie zdravšej budúcnosti, nová Európa žiaci aj pedagogickí zamestnanci absolvovali mobility v Birminghame vo Veľkej Británii a vo Francúzsku.

ZŠ Pieninská 27 – nadviazala partnerstvo s družobnou školou v Dabaši v Maďarsku. ZŠ Jozefa Gregora Tajovského, Gaštanová 12 – spolupracuje s partnerskou školou v Hradci Králové v Českej republike.

Aj v roku 2018 medzinárodné partnerstvá úspešne pokračovali:

- Základná škola, Trieda SNP 20, Banská Bystrica, so ZŠ Rydzyna, ZŠ Kaczkowo a v ZŠ Walim v Poľskej republike,
- so zahraničnými partnermi z Veľkej Británie, Francúzska, Talianska, Litvy a Poľska v Základnej škole SSV, Skuteckého 8, Banská Bystrica, v rámci projektu ERASMUS+,
- s partnermi z Hradca Králové v Základnej škole J. G. Tajovského, Gaštanová 12, Banská Bystrica, v rámci projektu ERASMUS+,
- Základná škola, Pieninská 27, Banská Bystrica, so ZŠ v Dabasi v Maďarskej republike,
- 10 pedagogických zamestnancov zo Základnej školy, Ďumbierska 17, Banská Bystrica absolvovalo počas letných prázdnin vzdelávanie v Anglicku, Írsku a na Malte

Využiť medzinárodné kontakty a partnerstvá mesta pre rozvoj školstva sa rozhodla aj Slovenská zdravotnícka univerzita. V marci 2016 boli splnené všetky podmienky pre vznik Konfuciovej učebne tradičnej čínskej medicíny, o. z. na Fakulte zdravotníctva SZU so sídlom v Banskej Bystrici. Je jediná svojho druhu na Slovensku. Vytvorenie učebne je súčasťou projektu Čínsky sen, ktorého autormi sú predstavitelia rovnomennej asociácie. Cieľom bolo vytvoriť priestor pre rozšírenie spolupráce mesta s Čínskou ľudovou republikou, čo sa nakoniec aj podarilo. Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave, konkrétne Fakulta zdravotníctva v Banskej Bystrici pri realizácii činností učebne úzko spolupracuje s Liaoningskou univerzitou tradičnej čínskej medicíny v Shenyangu. Má s ňou podpísanú zmluvu o bilaterálnej spolupráci. Konfuciova učebňa TČM bude naplňovať v spolupráci s čínskymi lektormi viac cieľov. Bude vzdelávať študentov

nelekárskych zdravotníckych odborov v oblasti tradičnej čínskej medicíny.

Vysoká škola Fresenius - Medzinárodne uznávaný titul môžete získať priamo v Banskej Bystrici. Súkromná zahraničná Vysoká škola Fresenius, ktorá v Nemecku pôsobí už viac ako 165 rokov, ponúka od roku 2014 štúdium už aj na Slovensku. V akademickom roku 2016/2017 otvorila táto vysoká škola štyri študijné odbory – bakalársku a magisterskú Podnikovú psychológiu, Podnikovú ekonómiu a na magisterskom stupni sme zaznamenali veľký nárast záujemcov o štúdium Podnikových financií a controllingu.

Vďaka čínskemu projektu absolvovali zástupcovia našej samosprávy a univerzity Mateja Bela už niekoľko stretnutí v Číne i na Slovensku. Koncom mája minulého roka, v rámci svojej pracovnej cesty navštívili Hanban, centrálu pre riadenie Konfuciových inštitútov a Konfuciových učební vo svete. Tento projekt sa nebuduje na zelenej lúke, pretože výučba čínštiny má na univerzite už niekoľkoročnú tradíciu. Práve pre veľký záujem o čínsky jazyk je silný motívom realizovať výučbu práve pod hlavičkou top značky vo svete - pod vlastným Konfuciovým inštitútom. V roku 2017 Po návšteve primátora mesta a rektora Univerzity Mateja Bela v čínskom meste Shenyang, na oplátku zavítala do Banskej Bystrice delegácia z Univerzity financií a ekonómie v Daliane a bolo podpísané memorandum o založení Konfuciovho inštitútu medzi UMB a univerzitou v Daliane. V súčasnej dobe prebiehajú obojstranné rokovania o podmienkach vzniku, aby už čoskoro mohol ponúknuť všetkým záujemcom kvalitné kurzy čínštiny na rôznych úrovniach.

- Na realizácii tejto aktivity sa podieľal aj BBSK, ktorý v roku 2018 zastrešil 3 cezhraničné projekty. Projekt s celkovým rozpočtom 33 986,00 eur zameraný na Cielenu medzinárodnú spoluprácu v oblasti IKT a elektrotechniky a 2 mobility s účasťou 21 žiakov a ďalší projekt Visualisation of Emotions of Classical drama (partnerstvo, video, dráma a učenie sa AJ) za účasti 42 žiakov s rozpočtom vo výške 41 212,00 eur realizovala Stredná priemyselná škola Jozefa Murgaša. Obchodná akadémia, Tajovského 25 začala realizovať projekt „Young European Cooperatives“. Taktiež Konzervatórium J. L. Bellu realizovalo projekt „Prekračovanie hraníc s hudbou“ v sume 36 630 €, do ktorého bolo zapojených 16 žiakov.

V rámci Programu Erasmus+ sa Stredná odborná škola Pod Bánošom zapojila do projektov: „Európske cesty k rozvoju slovenského vidieka" obsahom ktorého boli odborné stáže študentov v zahraničných partnerských školách, Francúzsko, Česko, Taliansko, získavanie skúseností v rozvoji vidieka, "Naučme sa pomáhať" v rámci ktorého boli preškolení učitelia na kanisterapiu, apiterapiu a hipoterapiu a výmenné stáže medzi partnerskými školami: Slovensko, Česko a Francúzsko a "Cesty k bioproduktom cez návrat k tradíciám" v rámci ktorého sa učitelia zúčastnili na odborných stážach v zahraničných podnikoch zameraných na bioprodukcii, nové vedomosti a zručnosti o produkcii bioproduktov. BBSK na realizáciu týchto projektov získala z mimorozpočtových zdrojov v roku 2018 sumu 240 483 €. Zároveň BBSK bol v roku 2018 úspešný aj vo výzve IROP-u s projektom "Celoživotné vzdelávanie pre rozvoj vidieka" zameraným na zvýšenie počtu žiakov na praktickom, vyučovaní, ktorý sa začne realizovať v roku 2019. Z celkovej sumy projektu 1 134 136 € predstavuje NFP sumu 1 077 429 €.

Aktivita č. 2.1.5.5 - Prostredníctvom štipendijného fondu A. Hanzlíka mesto finančne podporilo 2 študentov strednej školy a 11 študentov vysokej školy zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Základná škola, Trieda SNP 20, Banská Bystrica na základe súhlasu zriaďovateľa školy zabezpečuje vzdelávanie dospelým na ukončenie základného vzdelania.

Základná škola Jána Bakossa, Bakossova 5, Banská Bystrica zabezpečuje vzdelávanie mladistvým vo výkone trestu.

V rámci celoživotného vzdelávania si zamestnanci Školského úradu, oddelenia školstva a mládeže, aj zamestnanci škôl a školských zariadení zvyšovali svoje profesijné kompetencie prostredníctvom formálneho aj neformálneho vzdelávania a sebazvdelávania. Vzdelávanie bolo zamerané na podporu čitateľskej gramotnosti žiakov ZŠ, na vzdelávanie v oblasti informačno-komunikačných technológií, na zdravý životný štýl mládeže ako výsledok zážitkového učenia, na tvorbu inkluzívneho prostredia, na verbálnu a neverbálnu komunikáciu vo vyučovacom procese, na spoluprácu rodiny a školy v rámci edukácie, na problémové správanie žiakov v škole, na rozvoj sociálnych kompetencií pedagogických zamestnancov prostredníctvom rozvoja emocionálnej inteligencie, svoje profesijné kompetencie si rozširovali aj v oblasti cudzích jazykov (prostredníctvom projektu ERASMUS+) a histórie mesta Banská Bystrica. Podrobné informácie o ďalšom vzdelávaní pedagogických a odborných zamestnancov sa nachádzajú v Plánoch kontinuálneho vzdelávania.

V pôsobnosti BBSK celoživotné vzdelávanie na území BB nebolo realizované z dôvodu ukončenia činnosti regionálnych centier celoživotného vzdelávania a boli zabezpečené len prostredníctvom ponuky vzdelávacích inštitúcií v súlade s potrebami pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov jednotlivých škôl.

V budúcnosti BBSK pripravuje zriadenie centier celoživotného vzdelávania pre potreby trhu práce na území BBSK s predpokladom začatia činnosti v roku 2021.

Aktivita 2.1.5.6 - Počas celého školského roka prebieha v školách pedagogická prax študentov UMB.

V rámci dlhodobej spolupráce sa školy zapojili do viacerých projektov, napr. „EKOPREDŠKOLÁČIK“ - environmentálna súťaž pre deti predškolského veku, vyučovanie v Historickej ľudovej škole prof. Jozefa Mistríka v Španej Doline a študenti UMB zas získali praktické skúsenosti a zručnosti v oblasti výchovy a vzdelávania v rámci prípravy na budúce povolanie.

3. PROGRAM : DOPRAVA A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Aktivita 3.1.1.1 - jednou z dôležitých aktivít, ktoré sa podarilo naštartovať, je vybudovanie mimoúrovňovej križovatky Kremnička na rýchlostnej ceste R1. Národná diaľničná spoločnosť a.s., zabezpečuje projektovú dokumentáciu pre územné rozhodnutie. Navrhovaná križovatka sa nachádza na rýchlostnej ceste, prechádza intravilánom mesta Banská Bystrica, severne od lokality mestskej časti Kremnička . Rieši prepojenie rýchlostnej komunikácie s mestským komunikačným systémom a cestou I. triedy I/69 napojením súbežnej obslužnej komunikácie, Zvolenskej cesty – na rýchlostnú cestu R1 cez odbočovacie a pripojovacie pruhy, ktoré nie sú v súčasnosti v súlade s platnými právnymi predpismi a normami a preto sa zruší napríklad odbočenie z rýchlostnej cesty R1 na cestu I/69 v smere od Zvolena na miestnu časť Kremnička pri soche Tanečnica. Všetky zrušenia budú nahradené dobudovaním úplnej križovatky so zabezpečením komplexného napojenia mesta. Situovaná je v km 158,365. Cieľom zmeny je zlepšiť dostupnosť mestských častí a doriešiť napojenia mesta so zreteľom na bezpečnosť a plynulosť premávky. V rámci prestavby pribudne v úseku protihluková stena pozdĺž križovatkovej vetvy a pozdĺž rýchlostnej cesty R1 v smere na Zvolen. Toto opatrenie by malo pred nepriaznivými vplyvmi ochrániť miestnu časť Kremnička. Verejnosť môže pripomienkovať pripravený zámer Národnej diaľničnej spoločnosti na dobudovanie križovatky R1 – Banská Bystrica, Kremnička v roku 2018. Začiatok výstavby tejto križovatky predpokladajú diaľničári v polovici roka 2022 a jej ukončenie v polovici roka 2024.

Od Banskobystričanov taktiež opakovane odznieva požiadavka na vybudovanie protihlukovej steny v Radvani. Jej výstavba vyplynula z potreby zníženia hluku, emisií a prašnosti z rýchlostnej cesty R1. Hoci je gestorom tejto investičnej akcie Národná diaľničná spoločnosť, samospráva je pri riešení súčinná a nápomocná. Odborné útvary mestského úradu absolvovali s NDS niekoľko rokovaní, na ktorých odprezentovali pripomienky týkajúce sa technických a estetických detailov protihlukových opatrení. Finálna verzia projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie bola vedeniu mesta predstavená na stretnutí v októbri 2016. Aby bola zachovaná identita mesta a panoráma historického centra, bude v istých úsekoch protihluková stena priehľadná. Navrhnutá protihluková ochrana R1 začína v Radvani zhruba v polovici parkoviska pri Tescu, pokračuje celou Radvaňou a končí pred nadjazdom pri ESC. Druhý úsek začína za mostom pri ESC pri Belvederi a končí za mostom do Laskomerskej doliny. V Radvani je riešená formou protihlukových stien na strane obytnej zástavby a v deliacom stredovom páse cestnej komunikácie. Pozdĺž Bevedera a na moste Belveder je riešená po vonkajších stranách rýchlostnej komunikácie. Navrhnutá protihluková ochrana formou protihlukových stien významnou mierou zasiahne do obrazu a identity mesta Banská Bystrica. Preto zo strany mesta boli vznesené požiadavky na riešenie protihlukových stien s väčším zastúpením priehľadných výplní. Predpokladaná realizácia štvorkilometrového projektu smerujúceho z Radvane, popri Belvederi až po Laskomer bola stanovená na rok 2018, avšak jej realizácia sa posúva do budúceho obdobia.

Aktivita 3.1.1.2 Vybudovať cestné prepojenie medzi mimoúrovňovou križovatkou I/59 a komunikáciou III/066034(2419) dĺžka 330 m, cesta III/066034(2419) – Kostiviarska je v kompetencii BBSK. Projektová dokumentácia je hotová - rok 2018, prebieha inžinierska činnosť – pripravujú sa podklady a dokumenty pre vydanie potrebných stavebných povolení, predpoklad termínu realizácie je rok 2020, náklady vo výške 3 800 000,00 eur s DPH

Aktivita 3.1.1.3 Rekonštruovať cestu II/578 vybudovaním nového jazdného pruhu v úseku v úseku 0,00-0,940 (od mimoúrovňovej križovatky s rýchlostnou komunikáciou R1 po križovatku II/578 a miestnu komunikáciu k nemocnici) je v kompetencii BBSK. Prebieha príprava Dokumentácie pre územné rozhodnutie a vydanie územného rozhodnutia pre skapacitnenie kruhovej križovatky 2019-2020 – predpokladané investičné náklady 2 100 000,00 eur s DPH.

Aktivita 3.1.1.4 Vybudovať a rekonštruovať cestu III/066026 (2419) Sládkovičova – Horné Pršany – vstupné rokovania s mestom BB na prevzatie projektovej dokumentácie od mesta a prevodov všetkých ostatných práv pre vybudovanie komunikácie na Pršiansku terasu. Predpokladaný termín začatia výstavby 2020, s predpokladané investičné náklady vo výške cca 1 700 000 eur s DPH.

Aktivita 3.1.2.3 - výmena mosta v Iliashi – na rok 2018 má samospráva vyčlenené finančné prostriedky a aj ukončenie verejného obstarávania na zhotoviteľa projektu. V predchádzajúcich rokoch bolo nevyhnutné spracovať projektový zámer, odkonzultovať ho s odbornými útvarmi mestského úradu, identifikovať dotknuté pozemky a siete a zabezpečiť všetky potrebné vyjadrenia. Ďalším krokom bolo vyhotovenie štúdie realizovateľnosti, zapracovanie pripomienok a vypracovanie predbežného odhadu rozpočtu. Po spracovaní štúdie realizovateľnosti sme začiatkom roka 2017 začali s prípravou podkladov pre verejné obstarávanie. Verejné obstarávanie bolo vyhlásené dňa 28. augusta 2017. Už len fakt, že sa realizovalo v troch kolách značí, že išlo z časového hľadiska o ťažký proces. Keďže verejná súťaž bola vyhlásená podľa postupu, ktorý sa nazýva tzv. Žltý FIDIC, vysúťaženy zhotoviteľ bude zodpovedný nielen za naprojektovanie, ale aj vybudovanie celého diela. Suma projektu po verejnom obstarávaní je vo výške 1 407 780 eur. Kvôli zdĺhavým procesom verejného obstarávania sa teda presúva realizácia výmeny mosta Iliáš do roku 2018. Ak nenastanú žiadne ďalšie komplikácie, právoplatné stavebné rozhodnutie získame na prelome rokov 2018/2019. Následne bude možné v prvej polovici nasledujúceho roka začať s komplexnou výmenou starého nevyhovujúceho mosta za nový.

Aktivita 3.1.2.4 Vybudovať mostný objekt ponad rieku Hron na Uhlisku v súvislosti s protipovodňovou ochranou – odbor OPA sa podieľa ako konzultant

Aktivita 3.1.2.6 - Budovať objekty statickej dopravy - V obytných zónach v Banskej Bystrici chýba približne 10 000 parkovacích miest, čo predstavuje cca sedemdesiat hektárov nových plôch pre ich realizáciu. Vedenie mesta sa rozhodlo získavať názory, podnety a požiadavky od obyvateľov v jednotlivých mestských častiach a preto ako vylepšiť parkovacie politiku na sídliskách nielen z krátkodobého hľadiska vedenie mesta prerokovalo so samotnými obyvateľmi. Odborné útvary Mestského úradu v Banskej Bystrici spracovali štúdiu statickej dopravy, ktorá hovorí o konkrétnych zámeroch a rôznych alternatívach parkovania v jednotlivých mestských častiach, hlavne v Sásovej, na Fončorde a v Radvani. Výsledkom stretnutí bolo spracovanie materiálu, ktorý vyhodnocuje parkovanie na sídliskách a zapracúva pripomienky Banskobystričanov k prerokovanej štúdii. Tento materiál bol zverejnený na webovej stránke mesta, nie je však záväzný a má len informatívny charakter. Samospráva na budovanie mestských parkovacích plôch využíva parkovací fond – položku, ktorá bola do rozpočtu mesta zavedená po prvý raz v roku 2015. Jeho príjmom sú výťažky z plateného parkovania a fond slúži práve na účely budovania nových parkovacích miest. Prvými pripravovanými projektmi, financovanými z parkovacieho fondu boli roku 2016 -2017 výstavba 120-tich parkovacích miest na Rudohorskej ulici v Sásovej a vybudovanie parkoviska na Povstaleckej ulici v Podlaviciach s takmer 50 parkovacími miestami , ktorý sa ukázal ako náročný z hľadiska riešenia inžinierskych sietí. V roku 2017 bolo vydané rozhodnutie o umiestnení stavby a jeho realizácia prebehla v roku 2018. Ako vylepšiť parkovacie politiku na sídliskách nielen z krátkodobého hľadiska vedenie mesta prerokovalo so samotnými obyvateľmi. Vybudovať objekty statickej dopravy zmenou organizácie dopravy a zlegalizovanie pozdĺžneho parkovania na miestnych komunikáciách zjednosmernením niektorých úsekov sa po prerokovaní pripomienok obyvateľov mestskej časti Podlavice podarilo na uliciach Gaštanová, Limbová a Lipová. Problém s parkovaním vyrieši aspoň čiastočne výstavba 156 parkovacích miest na Tulskej či Moskovskej ulici, ktoré po prípravných prácach v roku 2017 budú realitou v roku 2018 a 2019.

Najväčší deficit parkovacích miest eviduje samospráva v Sásovej. V roku 2015, kedy samospráva získala vládnu dotáciu vo výške 100 000€, začala projektová príprava na vybudovanie parkoviska na Rudohorskej ul. s kapacitou 116 parkovacích miest. (102 kolmých a 14 pozdĺžnych parkovacích miest, sadové úpravy zahŕňajú výsadbu 240 nízkych kríkov a 34 stromov. Vedenie mesta muselo prerokovať petíciu so Sásovčanmi, ktorí mali k jeho výstavbe pripomienky. Nové riešenia sa zakreslili do dokumentácie pre územné rozhodnutie a následne bola vypracovaná realizačná projektová dokumentácia. V stavebnom konaní sa s pripomienkami ozvalo bratislavské Združenie bytových samospráv. To bol ďalší dôvod pozastavenia

konaní a oddialenia realizácie parkoviska, ktoré bolo dokončené v roku 2017.

O tom, že vedenie mesta i mestskí poslanci chcú problémy s parkovaním riešiť, svedčí aj odkúpenie kotolne na Tatranskej ulici v Sásovej a plán odkúpiť v roku 2018 kotolňu na Kalinčiakovej ulici v Radvani. Zmenou organizácie dopravy v spodnej časti Tatranskej ulice, v smere od križovatky pod Bánošom popri čerpacej stanici, po križovatku so Starohorskou ulicou a zjednosmernením úseku miestnej komunikácie Jesenského ulice v smere od križovatky s ulicou Na Uhlisku po križovatku s Golianovou ulicou vzniknú nové parkovacie miesta a zlegalizovalo sa pozdĺžne státie motorových vozidiel na okraji vozovky so zachovaním dostatočnej šírky cesty.

Od júna 2017 vodiči pri vstupe do Sásovej, Radvane, Podlavíc, na Fončordu a Uhlisko, natrafia na dopravnú značku, ktorej použitie schválil Okresný dopravný inšpektorát. Zákaz parkovania nákladných vozidiel je časovo obmedzený a ide o zákaz státia, nie zastavenia. Nákladné vozidlá nad päť metrov môžu na sídliskách parkovať len počas pracovných dní v čase od 7.00 hod. do 18.00 hod. Samospráva vyhradila dotknutým vozidlám v Sásovej parkovisko na Pieninskej ulici, ktoré už od 1. júna nebude slúžiť ako autocvičisko. Na Fončorde ide napr. o lokalitu Cesta na štadión či Námestie Ľudovíta Štúra. Po rokovaní vedenia mesta s vlastníkom starého Tesca v Radvani, budú môcť vodiči nákladných áut využiť na parkovanie plochu pred chátrajúcou budovou. V Kremničke je odporúčané využiť parkovisko pri bývalom ZVT, v Podlaviciach koniec Námestia L. Svobodu a na Uhlisku parkovisko na Mičinskej ceste.

V roku 2018 bola ukončená výstavba parkoviska Tulsá 3 a výstavba parkoviska Tulsá 2 bola dokončená v roku 2019.

Aktivita 3.1.2.7 - Revitalizovať námestie - Nám. Slobody – realizované polohopisné a výškopisné zameranie k plánu na stavbu Banská Bystrica – Námestie Slobody – projekt rekonštrukcie v hodnote 1 715,96 EUR prostredníctvom G.P.S Zvolen.

Aktivita č. 3.1.2.8 - Spracovať Pasport miestnych komunikácií - Oddelenie údržby miestnych komunikácií a inžinierskych sietí ako správca miestnych komunikácií v roku 2017 zabezpečilo na základe zmluvy o poskytnutí služby č. 1924/2017/PS-UMK „Zber údajov o komunikáciách na území mesta Banská Bystrica pre Pasport miestnych komunikácií mesta Banská Bystrica“ v celkovej hodnote 28 800 EUR.

Aktivita 3.1.2.9 - Na výstavbu, rekonštrukcie a obnovy miestnych komunikácií bolo v roku 2016 použitých 1,2 mil. eur, v roku 2017 cca 930 000 €. Stavebné práce boli zamerané na kompletnú obnovu povrchov vozoviek, pokládku nového asfaltu, výmenu obrubníkov a opravu chodníkov. V častiach, kde bola poškodená dažďová kanalizácia, došlo k náprave tak, aby sa zabezpečilo funkčné odvodnenie komunikácie. V rámci autobusových zastávok sa zrealizovali betónové konštrukcie, ktoré sa v prípade ťažkých kĺbových autobusov a trolejbusov osvedčili.

Na stavebnú údržbu komunikácií bolo v mestskom rozpočte na rok 2016 vyčlenených 450 tis. eur. Ďalších 270 000 eur sa použilo na tento účel z finančných prostriedkov jednotlivých volebných obvodov. Z Fondu dopravnej infraštruktúry na rok 2017 investovala samospráva 300 000 eur do súvislej obnovy povrchov desiatich zanedbaných komunikácií. Ďalších 392 000 eur bolo vyčlenených na stavebnú údržbu MK a financie vo výške 288 000 eur mali k dispozícii všetky volebné obvody. Stavebná údržba miestnych komunikácií sa zrealizovala na uliciach Tulsá, Moskovská, Tajovského, Bernolákova, Gaštanová, Buková, Poľná, Magurská, Tatranská, Kollárova. Ďalšie na Partizánskej, Námestí slobody. Bolo opravené zdevastované schodisko na Krivánskej i chodník na Javorníckej ulici, ciesta vo vnútroblokoch Družby, na Švermovej ulici, ale aj na ulici J. Mistrika v Uľanke. Pokračovalo sa v ďalšej etape obnovy chodníkov v Radvani od Bernolákovej po Sládkovičovu ulicu. Samospráva obnovila aj napr. miestnu komunikáciu v Lazovnej ulici smerom k Základnej škole J. Bakossa, v Lazovnej ulici pribudol chodník financovaný z prostriedkov volebného obvodu č. 1 (cca 7 700 eur), a zrealizovali sa opravy chodníka a prístupovej cesty na Bakosovej ulici k panelákom č. 29 až 33 (cca 15 500 eur). Štyri etapy, ktorých výsledkom je bezpečnejší prechod Bakosovou a Lazovnou ulicou, vyšli samosprávu na viac ako 80 000 eur. Obnova Bakosovej ul. bola rozčlenená na 3. etapy:

1. Etapa od polyfunkčného objektu po koniec chodníka pri základnej škole.
2. Etapa od parkoviska na konci základnej školy až po vjazd k evanjelickému kostolu.
3. Etapa od vjazdu ku kostolu po schody na Bakosovu ul, oprava schodiska.

Kvôli zdĺhavým procesom projektovej prípravy a verejného obstarávania, ktoré prebiehalo v roku 2017 sa realizácia viacerých investičných akcií začala na jeseň, alebo sa presúva do roku 2018, napr. realizácia výmeny mosta Iliáš a niektoré ďalšie stavebné úpravy miestnych komunikácií.. Okrem bežnej stavebnej

údržby miestnych komunikácií a obnovy súvislých úsekov z Fondu dopravnej infraštruktúry (760 000 eur), chodníkov (100 000 eur) i mostných dilatácií (150 000 eur), sa v jarných mesiacoch 2018 začne naplno so stavebnými prácami na Zvolenskej ul. v úseku od predajcu automobilov AAA auto po predajňu Hyundai a na Poľnej ulici, kde je plánovaná obnova úseku od svetelnej križovatky s Nám. Ľudovíta Štúra po križovatku s Moskovskou ulicou, vysúťaženými v objeme 1 570 000 eur.

Zvolenská cesta:

- celková dĺžka opravy MK je 1,483 km
- asfalt na ploche 14 tis. metrov štvorcových
- 370 metrov štvorcových betónových autobusových zastávok
- takmer 2 700 metrov štvorcových opravených chodníkov

Poľná ulica:

- asfalt na ploche 13,5 tis. metrov štvorcových
- takmer 500 metrov štvorcových betónových autobusových zastávok
- 2 800 metrov štvorcových opravených chodníkov

K ďalším investičným akciám roku 2018 pripraveným v roku 2017 patrilo vybudovanie cesty na Jegorovovej ulici (170 000 eur) či parkovacích miest na Tulskej ulici na Fončorde (530 000 eur) a Povstaleckej ulici (180 000 eur). Na stavebnú údržbu v roku 2018 rozdelili volebné obvody financie vo výške 270 000 eur.

Obnovený chodník je realitou už aj na Oremburskej ulici. Tiež bola dobudovaná časť chodníka na Internátnej ulici pri obočie MHD. Z finančných prostriedkov volebného obvodu č. 4 bolo na stavebné úpravy použitých takmer 13 000 eur.

Na Ul. prof. Sáru a na Hlbokej ulici sa zrealizovali stavebné úpravy vozovky, rozsiahla obnova v úseku od križovatky s ulicami Na zábave/Veterná, až po križovatku s Haškovou ulicou. Obnovená bola aj časť Haškovej ulice v úseku od domu č. 1 až 5, na Zvolenskej ceste (tzv. Kúpeľná) či na Strednej ulici. V roku 2016 bola dokončená oprava chodníkov a úpravy zelene v parku pred budovou Mestského úradu na ulici Československej armády. Zrealizovali sa rozsiahle opravy chodníkov na Fončorde, Tatranskej ulici, Kúpeľnej ulici i vo vnútrobloku Švermová.

Realizovala sa príprava na výmenu a obnovu povrchu štyroch poškodených mostových dilatácií na moste na Zvolenskej ceste ponad R1-ku a na moste ponad rieku Hron.

Taktiež sa zrealizovali lokálne vysprávky a obnova súvislého úseku cesty na ulici T. Vansovej a lokálne opravy na Čerešňovej ulici, v Podháji, na Mládežníckej ulici i pri Mýte na križovatke ulíc Partizánska cesta – Jegorovova. Obnova sa dočkala aj miestna komunikácia medzi bytovými domami na ulici M. Rázusa 21 a 30. Pracovalo sa aj na úseku vo vnútroblokovej časti pri bytových domoch 17 až 21. Bola ukončená kompletná obnova chodníkov v Lazovnej ulici a obnova chodníka smerom na Severnú ulicu. Zrealizovali sa opravy MK vo vnútrobloku Družby 9 – 15 a vo vnútrobloku Švermova 17. Dopĺňaním LED svietidiel dopravných gombíkov pred priechody pre chodcov na úsekoch Kukučínova, Ulica 29. augusta, Mládežnícka, Internátna a T. Vansovej. sú vodiči upozorňovaní v dostatočnej vzdialenosti na to, že sa blížia k priechodu pre chodcov a je tak zaistená zvýšená bezpečnosť. Nových chodníkov sa nedávno dočkali obyvatelia na Rudohorskej ul. v Sásovej i Tulskej ul. na Fončorde, zrealizovali sa práce na obnove chodníka na Beskydskej č. 4 – 18 a Starohorskej č. 6 – 16. V Radvani sa do konca roka 2017 počítá s opravou chodníka na Nám. Ľ. Štúra č. 11 – 14 a na Podháji s obnovou parkovacej plochy pri dome č. 57. Zrealizovala sa pokládka nových asfaltových povrchov miestnych komunikácií na časti ulice Profesora Sáru- plocha pred budovou RTVS až po objekt SBS Omnis. a na ulici Fíguša Bystrého. Požiadavka na dobudovanie chýbajúceho chodníka v úseku medzi kruhovým objazdom na Rudlovskej ceste a existujúcim chodníkom na Ceste k nemocnici pri miestnej komunikácii pozdĺž rodinných domov rezonovala medzi Banskobystričanmi dlhodobo. Zvýšenie bezpečnosti, zabránenie kolíziám chodcov s motoristami a zvýšenie komfortu sa stalo realitou. Územné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť vo februári 2016 a nakoľko sa pod chodníkom nachádzal aj cudzí pozemok, mesto ho muselo od majiteľa odkúpiť. Stavebné práce na viac ako stodvadsať metroch chodníka v hodnote cca 26 500 eur začaté v októbri 2016 boli ukončené v roku 2017.

V roku 2018 boli z rozpočtu oddelenia údržby miestnych komunikácií a inžinierskych sietí realizované rozsiahle opravy miestnych komunikácií a chodníkov spolu vo výške 2 908 000 EUR, z ktorých

najvýznamnejšie sú:

- Opravy CH: Starohorská ul., Šalgotarjanska ul., Limbová ul., Terézie Vansovej, Okružná, Nám. Ľ. Štúra, Bagarova, Moskovská, Nám. Slobody
- Opravy MK: Hurbanova, Pod Bánošom, Strážovská, Zvolenská cesta a Poľná, Laskomerská, Jilemnického, Brezová

Aktivita 3.1.3.1 - Spracovať a následne implementovať plán trvaloudržateľnej mobility v meste - Vedenie mesta intenzívne rieši nárast individuálnej dopravy viacerými spôsobmi. Jedným z nich je získané prvenstvo spomedzi všetkých samospráv vďaka vypracovaniu Inštitucionálneho plánu mobility pre zamestnancov banskobystrického Mestského úradu v rámci projektu MOVECIT, financovaného z programu - Interreg Stredná Európa 2014 - 2020. Ďalšou aktivitou v tejto oblasti je spracovanie špecifického dokumentu Plán udržateľnej mobility funkčného územia Banskej Bystrice (PUM). Súčasťou PUM-u budú aj dopravné moduly, riešenia križovatiek a pod. Cieľom je do procesu spracovania dokumentu zapojiť aj verejnosť. Na vytvorenie tohto strategického dokumentu mesto tiež získalo nenávratný finančný príspevok z Integrovaného regionálneho operačného programu vo výške približne 800 000 eur. Riešiť bude presun obyvateľov za prácou, kultúrou, športom, a to s návrhom zníženia individuálnej automobilovej dopravy, s dôrazom na maximálne využitie udržateľných ekologických foriem prepravy. Súčasťou PUM-u budú aj dopravné moduly, riešenia križovatiek a pod. Cieľom je participatívnu tvorbu PUM-u a do procesu spracovania dokumentu zapojiť aj verejnosť. Hlavnými výstupmi sú prieskum dopravného chovania a analýza legislatívnych podkladov a dokumentov pre oblasť udržateľnej mobility a dopravy.

V spolupráci s Nadáciou Ekopolis získalo finančné prostriedky, ktoré sú na aktivity zamerané na zapájanie obyvateľov do rozhodovania o veciach verejných. Potrebujeme poznať ako využívajú rôzne druhy dopravných prostriedkov, ich názory na riešenie dopravy v meste s dopadom životné prostredie. Projekt sa realizuje s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti a je financovaný z Operačného programu Efektívna verejná správa. Konkrétnym výstupom projektu je **audit v zmysle metodiky ADVANCE** vrátane akčného plánu a odporúčaní pre plánovanie udržateľnej mestskej mobility pre mesto Banská Bystrica. Čerpaná suma projektu za časť pre Mesto Banská Bystrica bola 12 695 €

Nadácia Ekopolis a mesto Banská Bystrica v spolupráci s ďalšími 8 európskymi partnermi pod vedením Lead partnera Razvojna agencija Sinergija d.o.o. Moravske Toplice, Slovenia realizujú od roku 2016 projekt MOVECIT. V rámci projektu sa podarilo dosiahnuť jeden z hlavných cieľov – vytvoriť inštitucionálny plán mobility pre Mestský úrad. Banská Bystrica je tak prvým mestom, ktoré má inštitucionálny plán mobility. Súčasťou projektu je realizovanie analýzy existujúcich iniciatív v oblasti mobility a opatrení v partnerských krajinách projektu a nastavenie metodiky a hodnotenia nástrojov pre proces tvorby plánov mobility. Zároveň boli v rámci projektu zorganizované série stretnutí zainteresovaných strán, školenia a workshopy pre manažérov mobility a medzinárodná konferencia na tému udržateľnej mobility. Súčasťou bola aj realizácia pilotnej akcie – vypracovanie projektovej dokumentácie a výstavba Cyklostanoviska pri železničnej stanici, Banská Bystrica, ktoré bolo ukončené v máji 2019.

Aktivita 3.1.3.2 - Mesto ako tradične aj v rokoch 2016 a 2017 zorganizovalo dni mobility na podporu trvalo udržateľnej mobility v mestách v rámci Európskeho týždňa mobility – zrealizovala sa masívna kampaň na propagáciu podujatia, výlep, www a FCB propagácia, darčekové predmety, tvorba kampane "Do práce na bicykli, ktorých cieľom je hovoriť o alternatívnych druhoch dopravy. Nechýbali tradičné akcie, akými sú Cyklofest, dopravná výchova pre žiakov stredných a základných škôl či Deň bez áut. Vďaka Cyklopotulkám, kde účastníkov sprevádzal vedúci Odboru územného plánovania a architekta mesta MsÚ v Banskej Bystrici, spoznali Banskobystričania trasovanie plánovaných cyklotrás a mohli sa oboznámiť s procesom ich tvorby. Boli osadené nové cyklostojany pri ZŠ Ďumbierska, ZŠ Golianova a ZŠ Spojová. Cyklisti si môžu odložiť svoje bicykle vďaka novým stojanom aj pred poliklinikou v Sásovej. Deň bez áut tento rok ponúkol mnoho zaujímavých alternatívnych foriem dopravy. Ambíciou samosprávy je budovanie cyklotrás či zatraktívnenie mestskej hromadnej dopravy. Prioritou je vybudovať 25 kilometrov cyklotrás, ktoré budú spájať jednotlivé mestské časti s centrálnou mestskou zónou. V súčasnosti pracujú projektanti na projektovej dokumentácii pre úseky v celkovej dĺžke takmer 20 kilometrov. Pokračujeme aj v rokovaníach s vlastníkami pozemkov a inštitúciami od ktorých potrebujeme súhlasné stanoviská. Až potom budeme môcť požiadať o vydanie stavebných povolení na realizáciu ďalších cyklotrás.

Aktivita 3.1.4.1 - Vybudovať moderný integrovaný prestupný uzol – Hušták s predĺžením pešej zóny pre bezkolízny pohyb peších a cyklistov v úseku Dolná ulica, ESC, s podchodom popod malú okružnú križovatku pri ESC a stojiskom pre cyklistov – v rámci pripravovaného projektu riešenia tohto prestupného uzla OPA v roku 2018 v nadväznosti na stavbu „cyklochodník a chodník spolu so zmenou trasy prepojenia ul. Vajanského – ul. Na Troskách“ zabezpečil projektovú dokumentáciu v stupni realizácie na stavbu pred dokončením prostredníctvom spol. Projekt tím, s.r.o., Banská Bystrica v hodnote 1 008,06 EUR. Následne bola obstaraná štúdia realizovateľnosti stavby podchodu pre peších a cyklistov Hušták – Banská Bystrica – I. etapa, ktorú spracovala spol. HBH projekt spol.s.r.o. B. Bystrica v hodnote 18 636,24 EUR.

Aktivita 3.1.4.2 - Vybudovať cyklistickú trasu/ komunikáciu Hušták – ESC – Podlavice -V roku 2017 sa podarilo sa ukončiť projektovú prípravu 1. cyklotrasy v meste a výkup pozemkov pod budúcimi cyklotrasami, na ktorú mesto vyčlenilo historicky najvyššiu sumu 360 000 eur. Podlavická cyklotrasa má od mája 2017 vydané stavebné povolenie, majetkovo-právne sme vyriešili všetky problémy a získali do majetku mesta pozemky, ktoré sa pod ňou nachádzajú. Umiestnenie cyklistického chodníka je v zmysle Územného generelu nemotorovej dopravy. Plánovaná cyklotrasa smerujúca z Huštáku do Podlavíc sa napojí na existujúci 150-metrový úsek cyklistického chodníka, ktorý vedie od nákupného centra Europa Shopping Center po Štadión SNP, bude pokračovať popri Krytej plavárni na Štiavničkách, plážovom kúpalisku, ulici THK až po Pestovateľskú ulicu v Podlaviciach. Podľa projektu sa stavebné práce zamerajú na vybudovanie samotnej cyklotrasy, verejného osvetlenia, ochranu podzemných inžinierskych sietí, realizáciu dopravného značenia a finálne sadové úpravy V júni 2017 mesto následne reagovalo na výzvu rezortu pôdohospodárstva a podalo prvú žiadosť o NFP. Začiatkom tohto týždňa 2017 prišla dobrá správa. Sadnúť po nákupoch či práci na bicykel a dopraviť sa domov po bezpečnej cyklotrase sa konečne stane realitou aj v Banskej Bystrici. Na vybudovanie jednej zo šiestich plánovaných cyklotrás získalo mesto nenávratný finančný príspevok (NFP) z Integrovaného regionálneho operačného programu vo výške 857 870 eur. Päť-percentná finančná spoluúčasť samosprávy predstavuje sumu 45 151 eur. So stavebnými prácami Podlavickej cyklotrasy sa začalo na jar 2018. OPA je v pozícii konzultanta v nadväznosti posúdenia súladu s ÚPN M Banská Bystrica.

Iniciatíva OCI BB v priebehu realizácie projektu prispela k skvalitneniu okolia cyklotrasy výsadbou zelene a úpravou terénu v sume 1600€. V rámci Európskeho týždňa mobility OCI BB zorganizovalo slávnostný krst novej cyklotrasy za účasti veľvyslanca Holandského kráľovstva. Zároveň po ukončení realizácie OCI BB realizuje propagáciu cyklotrasy ako aj propagáciu využívania bicykla na prepravu po meste.

Aktivita 3.1.4.3 - Vybudovať cyklistickú trasu/ komunikáciu Hušták – Nám. Slobody – Autobusová stanica – Železničná stanica, hl. - Senica – s predĺžením do obcí Selce – Nemce - OPA je v pozícii konzultanta v nadväznosti posúdenia súladu s ÚPN M Banská Bystrica.

Aktivita 3.1.4.4 - Vybudovať cyklistickú trasu/ komunikáciu Námestie Slobody – Sásová - OPA je v pozícii konzultanta v nadväznosti posúdenia súladu s ÚPN M Banská Bystrica.

Aktivita 3.1.4.5 - Vybudovať cyklistickú trasu/ komunikáciu Banská Bystrica Autobusová stanica – Majer – priemyselný park – mestská časť Šalková - OPA je v pozícii konzultanta v nadväznosti posúdenia súladu s ÚPN M Banská Bystrica.

Aktivita 3.1.4.6 - Vybudovať cyklistickú trasu/ komunikáciu Hušták – Okresný úrad – Obchod centrum Tesco – Iliáš – V súčasnosti sa pripravuje projektová dokumentácia, garantom je ORA IP a OPA je v pozícii konzultanta v nadväznosti posúdenia súladu s ÚPN M Banská Bystrica.

Aktivita 3.1.4.7 Vybudovať cyklistickú trasu/ komunikáciu - rodinná cestička - prepojenie na nadradené cyklotrasy, v úseku Kráľová, Iliáš, Vlkanová, Hronsek:

Aktivita v roku 2018: rokovania so zástupcami samospráv a obcí ohľadom trasovania/vedenia budúcej cyklistickej komunikácie.

Aktivita v roku 2019: súťaž projektovej dokumentácie I. etapy, cena projektovej dokumentácie v zmysle ZOD 38 160 EUR s DPH, cena inžinierskej činnosti s majetkovopravným usporiadaním v zmysle MZ 35 040 EUR s DPH, do konca roku plánovaná súťaž projektovej dokumentácie II. etapy, predpokladaná hodnota

zákazky 220 000 EUR s DPH.

Aktivita v roku 2020: realizácia projektovej dokumentácie II. etapa, výkup pozemkov - neznáma cena, cena vyplynie zo znaleckých posudkov .

Aktivita v roku 2021: výkup pozemkov - neznáma cena, cena vyplynie zo znaleckých posudkov.

Aktivita v roku 2022: realizácia stavby.

Aktivita 3.1.4.8 - Vybudovať cyklistickú trasu/ komunikáciu Hušták – mestská časť Fončorda - garantom je ORA IP a OPA je v pozícii konzultanta v nadväznosti posúdenia súladu s ÚPN M Banská Bystrica.

Aktivita 3.1.5.1 - Revitalizovať námestie a vybudovať moderný integrovaný prestupný uzol - Strieborné námestie – od roku 2017 prebiehajú intenzívne rokovania s investorom priestorov bývalého areálu Slovenka. Snahou rokovaní je dospieť ku konsenzu pri revitalizácii priestoru námestia vzhľadom k tomu, že práve tento investor svojím zámerom vyvolal zmenu ÚPN M B. Bystrica.

Aktivita 3.2.1.2 - Na doplnenie funkcionality GIS mesto vynaložilo 2870 €.

Aktivita 3.2.1.3 - Na elektronizáciu služieb mesta v súlade s KRIS (Konceptia rozvoja informačných systémov) bolo vynaložených 20 000€ a na Aktivitu 3.2.1.8 Aktualizovať prevádzku web mesta a súvisiacich webov /portálov/ soc. siete, rekonštrukcia, prepojitelnosť, proaktívny notifikačný systém, prístupnosť cez všetky druhy IKT prostriedkov užívateľov bolo vynaložených 19 420 €

Aktivita 3.2.1.5 - Podporiť využívania elektronickej komunikačnej infraštruktúry na zvýšenie bezpečnosti - Po otvorení novej služobnej miestnosti hliadok mestskej polície pôsobiacej na Fončorde i Radvani, zvýšila samospráva prevenciu kriminality a bezpečnosť aj v ďalších častiach mesta. Už koncom roku 2015 boli v Lazovnej a na Hornej ulici nainštalované štyri nové kamery s vysokým rozlíšením, ktoré dalo do riadnej prevádzky v roku 2016. Na ich nákup, umiestnenie, inštaláciu a pripojenie do počítačovej siete kamerového systému mesta Banská Bystrica, vynaložila samospráva takmer 24 000 €, z toho 10 000 € prispela Rada vlády SR. Monitorovaná je aj nová autobusová stanica. Po tridsiatich rokoch by mala predstavovať bezpečné miesto nielen pre našich obyvateľov, ale aj pre návštevníkov z iných kútov Slovenska či zo zahraničia. Bezpečnosť sa zvýšila aj na Pršianskej terase na Medenej ulici, kde z roka na rok pribúdajú nové domy, je zvýšený pohyb motorových vozidiel a lokalita sa postupne zahusťuje. Často tu dochádza k porušovaniu verejného poriadku. V areáli Základnej školy Radvanská bolo vybudované nové multifunkčné športové ihrisko pre žiakov i verejnosť. Aj v tejto mestskej časti sa stretávame s vandalizmom a neprispôsobivými mladými ľuďmi, preto nové kamery umožňujú monitorovať aj tento priestor. Celkové výdavky na tento predstavujú 18 000 € a sú napojené na existujúci monitorovací kamerový systém na operačnom stredisku mestskej polície. Na mestskej polícii sa zvýšil počet obrazoviek a lepšie je aj rozlíšenie kamier. Vďaka ich funkcionalite môžu v súčasnosti policajti sledovať pohyb osôb vo večerných hodinách, neprímeranú koncentráciu osôb či opustené predmety. Systém automaticky upozorňuje stálu službu na rôzne kritické situácie. V súčasnosti je v Banskej Bystrici rozmiestnených tridsaťtri kamier. Osemnásť z nich sa nachádza v centre mesta, osem na Fončorde, tri v Radvani a štyri v Sásovej.

Mesto sa pre zvýšenie bezpečnosti zapojilo aj do výziev MV SR na obnovu hasičských zbrojníc. Boli schválené 3 projekty na ich obnovu. Realizácia dvoch sa začala v roku 2018, v Rakytovci (dotácia 14 933 € a 4 719 € rozpočet mesta) bola obnova ukončená v roku 2018, v Šalkovej (dotácia 27 152 € a 7 608 € rozpočet mesta) v roku 2018/2019. Projekt na hasičskej zbrojnici v Sásovej Pod Skalkou (35 000 €) bol schválený v roku 2018, realizácia a ukončenie projektu je naplánované na rok 2019. Predmetom obnovy sú drobné opravy vnútorných priestorov pre parkovanie požiarnej techniky, zhotovenie nových dverových otvorov na prízemí, obnova nášľapných vrstiev prízemí, zvýšenie jestvujúceho garážového otvoru, výmena tepelne nedostačujúceho elektrického vykurovania, výmena okenných a dverných konštrukcií, oprava zavlhnutých vnútorných omietok na stenách a stropoch. Na prízemí boli osadené nové výsuvné garážové dvere a v chodbe, sklade, garáži a kotolni sa zhotovili nové vrstvy podláh. Bola vybudovaná kotolňa, nové rozvody zdravotníckej i drenážnej flexibilnej potrubie. V jestvujúcej šatni sa vymurovali deliace priečky nových hygienických priestorov. Z vonkajšej strany budovy bol terén odkopaný a zhotovila sa izolácia základov. Obnovené hasičské zbrojnice budú slúžiť predovšetkým členom Dobrovoľného hasičského zboru mesta Banská Bystrica – Rakytovce, Šalková a Sásová, avšak z pohľadu mesta budú slúžiť všetkým obyvateľom a návštevníkom mesta Banská Bystrica

Aktivita 3.2.1.9 - Lastovičkou v oblasti budovania inteligentnej mestskej zóny pre informovanie a bezpečnosť, ktorá zapadá do konceptu Inteligentného Mesta vo väzbe na budovanie prístupu k širokopásmovému internetu je osadenie 4 inteligentných lavičiek STEORA a inteligentná digitálna autobusová zastávka zobrazujúca aktuálne informácie odchodov autobusov.

Do Banskej Bystrice sa vrátilo aj populárne diskusné podujatie GLOBSEC City Talks, ktoré je súčasťou prestížnej medzinárodnej bezpečnostnej konferencie GLOBSEC, ktorá už jedenásť rokov pravidelne spája špičkové mená zo sveta domácej i zahraničnej politiky, bezpečnosti a medzinárodných organizácií..

Aktivita 3.2.2.1 - Vypracovať Mapu širokopásmového internetu - spracovanie a zavedenie aktívneho ovplyvňovania zvyšovania dostupnosti širokopásmového internetu podľa kompetencií mesta – žiadame vypustiť OPA ako partnera, nakoľko naše kompetencie nezahŕňajú predmetnú aktivitu.

Aktivita 3.3.1.1 - Vybudovať siete podľa aktuálneho plánu gestora - StVPS, a.s.:

- Banská Bystrica - Hronské predmestie, rekonštrukcia verejnej kanalizácie v sume 38 500 €,

- Iliáš DVZ - obnova čerpacej stanice - Inštalácia nových výkonnejších čerpadiel v sume 8000€.

Celkovo v období 2017-2018 bola zrealizovaná výstavba čerpacích staníc ako súčasť PPO mesta Banská Bystrica v objeme 50 000€ a bola zrealizovaná príprava ďalších investícií na obdobie 2019-2020 v objeme 787 000€.

- Banská Bystrica - prepájanie kanalizačných prípojok realizovaných v ISPA v sume 19 440€.

Celkovo v období 2015-2018 boli zrealizované prepojenia prípojok na kanalizáciu ISPA v sume 81500 €. - -

- Bola vybudovaná kanalizácia v časti Podlavice – Na Lúčkach v objeme 44 000 € v dĺžke 180 m a napojením 2 nehnuteľností (+výhľadovo ďalšie).

- Zároveň sa realizovali na území mesta v rokoch 2015-2017 len investície týkajúce sa odstránenia havarijných stavov, resp. zabezpečenia súladu s legislatívou v oblasti vypúšťania vôd (rekonštrukcia odľahčovacích komôr a technológie na ČOV BB).

- Bola ukončená projektová príprava a v roku 2018 sa začala realizovať stavba Rakytovce –vodojem, ktorý má byť ukončený v roku 2019 a bude riešiť problémy z nedostatkom vody v dotknutej lokalite. Objem prostriedkov je 1 361 900 €.

Aktivita 3.3.2.2 V roku 2018 bolo vymenených 26 ks svietidiel za LED svietidlá na ulici 29. augusta v celkovej sume 16 395,90 EUR.

4. PROGRAM : MODERNÁ SAMOSPRÁVA

Aktivita 4.1.1.1 - Rozšíriť dvojsmernú komunikáciu s občanmi - Nedostatočná dopravná infraštruktúra na strednom Slovensku spojila primátorov a starostov, ktorí v máji 2017 založili Iniciatívu stredné Slovensko (ISS). Ich cieľom je 29. novembra 2017 zorganizovať verejnú diskusiu, ktorou opätovne upozornia kompetentných na problematické úseky a chýbajúcu cestnú sieť v stredoslovenskom regióne. Zároveň vyzvali obyvateľov, aby sa zapojili do petície za urýchlené dobudovanie dopravnej infraštruktúry a severojužného prepojenia Slovenska. Iniciatíva chce svojou činnosťou dosiahnuť dobudovanie diaľnice D1 okrem iných aj v úseku severojužného prepojenia Trstená – Dolný Kubín – Ružomberok – Banská Bystrica – Zvolen – Krupina – Šahy a zároveň súvisiace spojenia Banská Bystrica – Brezno – Telgárt, Zvolen – Lučenec – Tornaľa. Okrem toho, že navštívili zasadnutia regionálnych ZMOS-ov stredného Slovenska, ktoré im vyjadrili absolútnu podporu, chcú zmobilizovať a dosiahnuť aj podporu medzi verejnosťou.

V závere novembra prebehla verejná diskusia zameraná na aktivity Iniciatívy stredné Slovensko a opätovne kompetentných upozorniť na kritickú dopravnú situáciu v našom regióne. Cieľom je vyvinúť tlak na vládu SR, Ministerstvo dopravy SR a vedenie Národnej diaľničnej spoločnosti, aby sa problémami nášho regiónu začali skutočne kompetentní zaoberať a po dlhých rokoch sa dobudovala moderná cestná sieť a severojužné prepojenie Slovenska, ako aj aby dotknuté samosprávy boli informované, v akom štádiu je projektová príprava jednotlivých úsekov trasy severojužného prepojenia Slovenska. Zároveň rozbehli petičnú akciu, čím chce Iniciatíva získať aj podporu od obyvateľov, ktorí tiež dlhodobo upozorňujú na nedostatočnú dopravnú infraštruktúru. Rýchlostná, kapacitná a bezpečná cestná sieť je nevyhnutná nielen z pohľadu príchodu potenciálnych investorov, ale aj z hľadiska podpory existujúcich podnikateľov. Primátori a starostovia podporujú aj organizovanie protestných akcií obyvateľov na túto tému.

Aktivita 4.1.1.2 - Aktivizovať občanov k odovzdávaniu podnetov na zlepšenie činnosti samosprávy – v roku 2016 sa obnovila možnosť posielania podnetov obyvateľov mesta prostredníctvom portálu Odkaz pre starostu, V roku 2016 sme prijali 152 podnetov, v 2017 bolo 162 podnetov, ktoré boli postúpené na riešenie kompetentným odborným útvarom MsÚ.

Aktivita 4.1.1.3 Zapájať občanov vo väčšej miere do rozhodovania samosprávy – v rokoch 2016 – 2017 Rada primátora pre mimovládne a neziskové organizácie pravidelne organizovala Fórum mimovládnych organizácií. Vedenie mesta spolupracuje s funkčnou Radou študentov, ktorým samospráva na ich činnosť poskytuje priestory

Aktivita 4.1.1.2 - Zintenzívnila sa spolupráca s občianskymi radami

Aktivita 4.1.1.3 - Zapájať občanov vo väčšej miere do rozhodovania samosprávy - Zabezpečením prenosov a trvalým sprístupnením videozáznamu z rokovaní Mestského zastupiteľstva majú občania možnosť získať aktuálne informácie ako aj vidieť postoje poslancov MsZ k jednotlivým problémom. Uskutočnili sa verejné diskusie na tému parkovacej politiky v Sásovej, na Fončorde a v Radvani, ktoré mali pozitívne ohlasy, pretože názory obyvateľov zohľadnila samospráva aj pri riešení parkovania na sídliskách. K návrhom, s ktorými sa mesto stotožňuje, patria rôzne technické opatrenia, zmeny organizácie dopravy, odstraňovanie vrakov, riešenie kontajnerových stojísk či napríklad myšlienka odkúpenia nevyužívaných kotolní, ktoré by mohli v budúcnosti vytvoriť nové parkovacie miesta.

Mesto Banská Bystrica sa v lete 2017 pripojilo do realizácie pilotnej schémy participatívnej tvorby verejných politík, ktorá je jedným z pilierov národného projektu Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (ÚSV ROS) s názvom: Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík. Pilotnú schému tvorí 12 pilotných projektov, testujúcich nové modely zapájania verejnosti do tvorby verejných politík na štyroch úrovniach verejnej správy:

- úroveň miestnej územnej samosprávy,
- úroveň regionálnej územnej samosprávy,
- mikroregionálna úroveň
- národná úroveň (štátna správa).

Aktivita 4.1.1.5 pre zlepšenie podmienok činností výborov a občianskej rady, ako aj podmienok na realizáciu kultúrnych spoločenských aktivít v mestskej časti Šalková a v Podlaviciach sa zrealizovala čiastočná obnova kultúrnych domov v Šalkovej a Podlaviciach. V Šalkovej bola zrealizovaná výmena strešnej konštrukcie a krytiny a nový bleskozvod v sume 73 529 €. V Podlaviciach sa zrealizovali výmena 2 kotlov, rozvodov ÚK a vykurovacích telies a dovedenie novej plynovej prípojky do objektu KD.

Aktivita 4.1.2.4 Aplikovať aktívne protikorupčné opatrenia – mesto Banská Bystrica v roku 2018 v súlade platnou legislatívou aktívne začalo pripravovalo záväznú dokumentáciu – smernicu -k avizovanému protikorupčnému zákonu č.54/2019 Z.z. o oznamovaní protispoločenskej činnosti, ktorý nadobudol účinnosť 1.3.2019. Ako zodpovednú osobu v nej určilo hlavného kontrolóra mesta.

Aktivita 4.1.3.4 - Vypracovať návrh koncepcie a návrh nástrojov participatívnej samosprávy-

V roku 2016 v rámci tretieho ročníka participatívneho rozpočtu mohli Banskobystričania rozhodnúť o použití finančných prostriedkov vo výške 30 000 eur. Šesť víťazných projektov bolo zameraných na organizáciu rôznych podujatí a vytvorenie športových i oddychových zón. V roku 2017 sa participatívny rozpočet navýšil na 40 000 eur. V roku 2018 boli schválené dotácie na 90 projektov vo výške 168 327€. Z toho 30 projektov bolo zameraných na športové aktivity. Zároveň realizáciu rôznych projektov zo svojho rozpočtu podporili aj mestské časti v celkovej sume 72 869€.

Aktivita 4.1.3.1 - Navrhnuť zmeny mestských častí - zmena štatútu mesta - Aktivita bola priebežne plnená: zmeny v mestských častiach boli vykonané keď vznikli samostatné mestské časti Uhlisko, Fončorda a Pršianska Terasa. Zmeny boli zapracované do Štatútu mesta, úplné znenie bolo vydané 22.9.2017

Aktivita 4.1.3.2 - Pripraviť návrhy na zmeny volebných obvodov - V novembri 2017 bola vytvorená komisia pre zmeny volebných obvodov, ktorú schválilo MsZ. Návrh na zmeny volebných obvodov je pripravený a na

rokovanie MsZ pôjde v júni 2018.

Návrhy volebných obvodov boli spracované v dvoch variantoch na 4 a 7 volebných obvodov. Mestské zastupiteľstvo v júni 2018 schválilo 7 volebných obvodov pre volebné obdobie 2018-2022 s počtom 31 poslancov.

5. PROGRAM : KULTÚRA, ŠPORT, VOENÝ ČAS A MLÁDEŽ

A 5.1.1.2 - Kaštieľ Radvanských s areálom v Banskej Bystrici - príprava na obnovu, ÚZPF 73/1-5 – do roku 2017 bolo na obnove kaštieľa preinvestovaných 1 118 824 €. Štartovací balíček poslužil na sanačné práce a záchranu kaštieľa Obnovená renesančná pamiatka v budúcnosti posluží ako produkčné centrum Akadémie umení a umožní predviesť svoje nadanie divadelníkom, filmárom, hudobníkom i výtvarníkom. V 1. etape obnovy sa v roku 2016 stavebné práce sa zameriavali najmä na prestrešenie nádvorja objektu. Na severnom krídle historického klenotu bola použitá na Slovensku unikátna technológia prestrešenia pôvodnej strechy. Zabránilo sa tak zatekaniu vody do objektu a poškodeniu renesančných fresiek na stropoch. Keďže na komplexnú obnovu je financií málo, Akadémia umení založila Občianske združenie kaštieľ Radvanských, ktoré vyhlásilo verejnú zbierku na jeho obnovu a rekonštrukciu. Aj samospráva hľadá a uchádza sa o ďalšie mimorozpočtové zdroje na záchranu kaštieľa.

V roku 2018 bolo na obnove Kaštieľa preinvestovaných 194 764 € a to hlavne na obnove strechy južného a západného krídla objektu.

Aktivita 5.1.1.4, A 5.1.2.4 - Údržba vojnových hrobov a iné pietne symboly – v roku 2017 vynaložené finančné prostriedky vo výške 10 193 €, z toho 3 600 € cudzie zdroje.

Samospráva obdržala na kalendárny rok 2017 pravidelný príspevok MV SR, v tomto roku pokračovali práce na realizácii obnovy poškodeného vojnového cintorína z 1. svetovej vojny v Majeri. MV SR poskytlo mimoriadny príspevok na založenie siete lúky a zozbieranie artefaktov 14 tis €. Taktiež bola zrealizovaná obnova pamätníka obetiam 1. svetovej vojny na ul. Kpt. Jaroša, vojnových hrobov na Židovskom cintoríne (dva masové hroby obetí druhej svetovej vojny) a 46 jednotlivých hrobov obetí prvej a druhej svetovej vojny na Evanjelickom cintoríne na Lazovnej ulici. Finančné prostriedky na údržbu pamiatok boli ďalej použité na čistenie a impregnáciu pomníka vojacom prvej svetovej vojny v Sásovskom cintoríne a obnovu písmen a vysprávku schodov na Pamätníku obetiam fašizmu v Kremničke. Intenzívne prebiehali práce na príprave publikácie „Tam, kde kvitnú divé maky“ venovanej vojnovému cintorínu v Majeri.

Na rok 2018 sme požiadali o mimoriadny príspevok na označenie vojnového cintorína z prvej svetovej vojny v Podlaviciach. ZAaRES zrealizoval úpravu hrobu J. Botta, pamätníka v Kremničke (1 500,- €), tiež boli umiestnené informačné tabule na cintoríny (5 040,- €). V rokoch 2016-2017 sa zrealizovala príprava podkladov k skvalitneniu banskobystrického Krematória v mestskej časti Kremnička, ako aj príprava dokumentácie a realizácia verejného obstarávania.

V roku 2018 sa začali potrebné stavebné práce a následne výmena dvoch štyridsaťročných kremačných pecí, ktoré sú v havarijnom stave. Výška investície predstavuje po verejnom obstarávaní sumu 1 045 000 eur. Mesto zo svojho rozpočtu vynaložilo na údržbu a obnovu pamiatok, pamätihodností, vojnových hrobov a iných pietnych symbolov, popis pamätihodností, príspevky na zachovávanie kultúrneho dedičstva odporúčené Komisiou pre pamätihodnosti mesta, vypracovanie zámerov obnov, štúdií, vydanie publikácie 50 000€ a MV SR poskytlo mimoriadny príspevok na obnovu pietneho miesta padlých vojakov v prvej svetovej vojny v Podlaviciach a príspevok na starostlivosť o vojnové hroby nachádzajúce sa na území mesta. V roku 2018 pokračovali práce na obnove poškodeného vojnového cintorína z prvej svetovej vojny v Majeri. 1. etapa obnovy bola ukončená k 100. výročiu ukončenia prvej svetovej vojny. Monument bol odhalený na Deň vojnových veteránov, následne bola uvedená do života publikácia Tam, kde kvitnú divé maky venovaná histórii vojnového cintorína a jeho obnove.

Na mieste zaniknutého vojnového cintorína z prvej svetovej vojny pri mestskej časti Podlavice bol odhalený pomník - výtvarné dielo sochára M. Jánoša. MV SR prispelo na zhotovenie pomníka čiastkou 9 000 €. Na pôvodnom vojnovom cintoríne sa pochovávalo v rokoch 1915 – 1918.

Obnova bola zrealizovaná aj na Pamätníku hrdinom sovietskej a rumunskej armády na Námestí SNP,

bolo obnovených 11 skulptúr predstavujúcich partizánov, pripomínajúcich historickú zviazanosť mesta s najvýznamnejším medzníkom novodobých dejín Slovenska. Autormi tohto súboru plastík z pohľadového betónu sú Mikuláš Palko, Pavel Rek, Jiří Rommer.

V tomto roku bola reštaurovaná parková plastika BREZA autora Vladimíra Môtovského pri SOŠ IT na Tajovského ul., ktorú schválilo MsZ v Banskej Bystrici Uznesením č. 360/2016 z 26.01.2016 na zápis do Zoznamu pamätihodností mesta Banská Bystrica.

Na troch hroboch na Rímsko-katolíckom cintoríne na Námestí Štefana Moysesu v Banskej Bystrici, významných osobností nášho mesta, bola zrealizovaná údržba hrobu s náhrobníkom Jána Móryho, Jána Egryho, Filipa Macholda.

Aktivita 5.1.1.5 - Vypracovať projektovú dokumentáciu – Obnova zaniknutého vojnového cintorína v Majeri

Vedenie mesta a pozvaní hostia si už od roku 2013 každoročne pripomínajú Deň červených makov a vzdávajú hold hrdinom prvej svetovej vojny na mieste zaniknutého vojnového cintorína v Majeri. Deň červených makov si mesto Banská Bystrica pripomína od roku 2013 a preto podniklo kroky k obnove vojnových hrobov a pietnych miest. Mesto Banská Bystrica sa rozhodlo uctiť si obeť vojen a obnoviť alebo opraviť hroby padlých vojakov v meste. Jedným z krokov je aj obnova zaniknutého vojnového cintorína v Majeri. Už od roku 2012 sa začal zber údajov, bola vypracovaná štúdia s rozsahom novej obnovy a v roku 2014 bola v spolupráci so Stredoslovenským múzeom a Midland Adventure vykonaná prvá etapa zisťovacích sondáží výskumu a obnovy zaniknutého vojenského cintorína v Majeri. V roku 2015 bolo symbolicky obnovených pätnásť hrobových miest a zrevitalizovaná južná časť cintorína odstránením náletových drevín. Zámerom samosprávy bolo odprezentovať na tomto mieste všetky pochované obeť. V súvislosti so 100. výročím ukončenia 1. svetovej vojny mesto v spolupráci so Slovenskou komorou architektov vyhlásilo v roku 2016 urbanisticko-architektonickú súťaž „Obnova vojenského cintorína z 1. svetovej vojny v Majeri“. Súťaž priniesla komplexné riešenie pietneho miesta, priestorové usporiadanie a architektonickú kvalitu riešenia moderného pietneho miesta venovaného obetiam prvej svetovej vojny s odkazom pre súčasné a budúce generácie. Kľúčovým je vytvorenie monumentu, ktorý je zároveň pamätníkom, kaplnkou i vyhladkovou vežou. Neriešila sa len obnova a prezentácia zaniknutého cintorína, ale aj bezpečný peší a dopravný prístup. Na základe návrhu riešenia bol zostávajúci priestor pôvodného areálu cintorína obnovený a súčasne vzniklo dôstojné pietne miesto venované obetiam vojny. Vzhľadom na rozsah potrebných prác pri obnove, projektová dokumentácia rozdeľuje stavbu na 4 etapy:

1. Etapa: SO 01 Monument, SO 02 Mólo 1 vrátane terénnych úprav a zatrávnenia lúk
2. Etapa: SO 04 Chodník, časť prízjazd na civilný cintorín a prístup do záhradkárskej osady
3. Etapa: SO 04 Chodník, časť popri ceste a k parkovisku, SO 05 Parkovisko
4. Etapa: SO 02 Mólo 2, SO 03 Lavica + prechod pre chodcov (táto časť je za cestou)

V roku 2018 začala realizácia obnovy, dokončená bola 1.etapa, v rámci ktorej bolo označených 506 hrobov plaketa z oceľového plechu, do ktorého bolo laserom vyrezané číslo hrobu a meno padlého vojaka. Zároveň bol na móle vybudovaný Monument s rozmermi 2,4x19,2x 8,5 metra, ktorý je zhotovený z atmosférickej ocele odolnej voči korózii a zrealizované terénne úpravy.

Na realizáciu 1.etapy bolo z rozpočtu mesta vynaložených 362 727 €.

Dňa 11.11.2018 sa tak na dôstojnom mieste mohla konať pietna spomienka pri príležitosti 100. výročia ukončenia 1. svetovej vojny. Na rok 2019 je naplánovaná realizácia 2. a 3.etapy.

Aktivita 5.1.1.6 - Spracovať pasport kultúrnych pamiatok, pamätihodností a umeleckých diel - Súpis hmotných i nehmotných pamätihodností Banskej Bystrice sa postupne rozrastá. Od roku 2011 registrujeme viac ako sto pamätihodností v meste. Ich zoznam je uverejnený na webovej stránke mesta www.banskabystrica.sk. Ako aj na web. stránke : www.pamatihodnosti.sk, za posledné 3 roky sa zrealizoval

- pasport pamätných tabúl,
- Pasport vojnových hrobov
- Pasport iných pietnych symbolov
- Pasport výtvarných diel vo verejnom priestore, ktorý je zahrnutý aj v GIS
- Pasport pamätihodností

Všetky pasporty sú dopĺňané priebežne

Aktivita 5.1.1.7 - Podporovať z dotačných prostriedkov mesta rekonštrukciu a údržbu pamiatok, pamätihodností a umeleckých diel - V súlade s § 14 ods. 3 zákona o ochrane pamiatkového fondu a VZN Mesta Banská Bystrica č. 4/2010 o evidencii pamätihodností Mesto môže utvárať zdroje na príspevky vlastníkom na záchranu a obnovu pamätihodností a kultúrnych pamiatok nachádzajúcich sa na území mesta. Finančné prostriedky sú pridelované žiadateľom prostredníctvom Komisie pre pamätihodnosti mesta, následne Komisie MsZ pre kultúru, informatiku, mestskú kroniku a ZPOZ. V rámci dotácií mesto poskytlo príspevky žiadateľom aj v roku 2016-17 bolo podporených 9 projektov (3 s publikačným zámerom na zachovávanie kultúrneho dedičstva - o obci Majer, knižka pre deti "Maľovaná Bystrica, grafické spracovanie histórie vojenskej nemocnice a vojnového cintorína až po súčasnosť) v celkovej sume 34 100 €. V roku 2018 v zmysle Zásad a kritérií pridelovania komisia odporučila prideliť dotácie 5 subjektom so zámerom zachovávanie kultúrneho dedičstva: *Mapa technických pamiatok* Banskej Bystrice, CD s hudbou k brožúrke *Kotúľky mestom, Okná a dvere Banskej Bystrici, Stolpersteine* v Banskej Bystrici, Banská Bystrica na starých fotografiách - Pamätihodnosti mesta". 4 dotácie boli čerpané .

Aktivita 5.1.2.1 - Mesto Banská Bystrica sa aj počas rokov 2016-2017 zhostilo dôstojne svojej úlohy organizovať pravidelné stretnutia za účelom zlepšenia ponuky kultúrnych podujatí v meste a zabezpečenie ochrany kultúrneho dedičstva, pričom skoorinovala 160 podujatí organizovaných rôznymi inštitúciami,

Napr. Banskobystrická hudobná jar - cyklus jarých koncertov je jeden z najstarších festivalov klasickej hudby na Slovensku. Každoročne ponúka vo svojom programe špičkových interpretov, umelecké skupiny či orchestre nielen zo Slovenska, ale aj zo zahraničia. V Banskej Bystrici sa v súčasnosti odohral už 56. ročník.

Aktivita 5.2.1.5 - Vypracovať opatrenia na podporu zdravia a integráciu všetkých skupín obyvateľov (vrátane zdravotne postihnutých) prostredníctvom športu

V rokoch 2016 a 2017 Banskobystrické Občianske združenie PONS- (Pomoc Osobám Neschopným Samostatnosti) zrealizovalo ako most medzi zdravými a zdravotne postihnutými pre PONSáčikov letné tábory so štrnásťročnou tradíciou. Poslaním OZ je vytváranie podmienok pre dôstojný život a vzdelávanie detí a mladistvých s viacnásobným postihnutím, ich integrácia do života spoločnosti, vytvorenie podmienok pre seberealizáciu aj po ukončení vzdelávacieho procesu. Vďaka mladým dobrovoľníkom PONSáčikovia majú možnosť zažiť všetko to, čo aj zdravé deti, bol pre nich pripravený bohatý program v podobe rozprávok, športovania, výletov a návštev okolitých krás banskobystrického regiónu.

Aktivita 5.1.2.2 - Zrealizovať popisovanie a vyhlasovanie pamätihodností mesta za účelom ich prezentácie, starostlivosti a zachovania

Zoznam pamätihodností mesta Banská Bystrica je otvorený materiál. Cieľom samosprávy je vyhlásiť pamätihodnosti mesta a schváliť ich evidenciu v záujme ich ochrany, zachovania a zlepšenie stavu pre budúce generácie. Od roku 2011 sú prehodnocované návrhy fyzických a právnických osôb ako i odbornej verejnosti na zápis do evidencie pamätihodností mesta z odborného a vecného hľadiska.

V roku 2016 a 2017 Komisia pre pamätihodnosti mesta Banská Bystrica odporučila ďalší sumár námetov (hnutelných a nehnuteľných vecí, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky, ale ktoré majú pre mesto svoju hodnotu) na vyhlásenie pamätihodností. Boli zrealizované popisy 9 pamätihodností vyhlásených Uznesením z 13.12.2016 č. 684/2016 MsZ v B. Bystrici.

Taktiež boli začaté prípravné práce pre vydanie monografií osobností - Andreja Očenáša, Júliusa Smida, Eugena Stollmana, Máriu Markovičovou, Ivana Palúcha, Petra Solana, udalostí – činnosť Vojenskej hudby pplk. 26 v Banskej Bystrici a 25. marca 1945 ako Deň oslobodenia mesta Banská Bystrica.

V roku 2015 schválili poslanci mestského zastupiteľstva zápis banskobystrického rodáka Karola Dillnbergera do Zoznamu pamätihodností mesta pod Úrpínom v kategórii osobnosť. Medzinárodne uznávaný odborník, vynálezca a priekopník vysielania televízie na Slovensku, prežil svoje detstvo, mladosť a podnikateľské roky v jednej z najkrajších historických budov na Námestí SNP, v Beniczského dome. Práve tam bude na jeho počesť v roku 2016 bola odhalená pamätná tabuľa. V priebehu roka 2017 boli zrealizované popisy pamätihodností vyhlásených Uznesením z 13.12.2016 č. 684/2016 MsZ v B. Bystrici : osobnosti - Andreja Očenáša, Júliusa Smida, Eugena Stollmana, Máriu Markovičovou, Ivana Palúcha, Petra Solana, udalosti – činnosť Vojenskej hudby pplk. 26 v Banskej Bystrici a 25. marca 1945 ako Deň

oslobodenia mesta Banská Bystrica. Za rok 2017 boli návrhy na vyhlásenie pamätihodností odročené z dôvodu vyžiadania odborných posudkov od odborných inštitúcií.

V spolupráci so Stredoslovenským múzeom vyšlo už druhé vydanie publikácie Pamätihodností mesta Banská Bystrica 2. Pre potreby regionálnej výchovy ju samospráva venuje aj do všetkých základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Zoznam pamätihodností mesta Banská Bystrica je otvorený materiál. Cieľom samosprávy je vyhlásiť pamätihodnosti mesta a schváliť ich evidenciu v záujme ich ochrany, zachovania a zlepšenie stavu pre budúce generácie. Od roku 2011 sú prehodnocované návrhy fyzických a právnických osôb ako i odbornej verejnosti na zápis do evidencie pamätihodností mesta z odborného a vecného hľadiska. MsZ v Banskej Bystrici Uznesením č. 1210/2018 z 13.11.2018 vyhlásilo nasledovné pamätihodnosti: projektory MEOPTA UM 70/35 s rokom výroby 1969, lipu pri mostíku na Huštáku, akademického maliara Doc. Mgr. art. Štefana Bartuška Pruknera, hrob JUDr. Oskara Petrogalliho a schválilo ich na zápis do Zoznamu pamätihodností mesta Banská Bystrica.

Aktivita 5.1.2.3 - Realizovať práce na vydaní monografie Banskej Bystrice – kancelária primátora vedie intenzívne rokovania s p. Otom Tomečkom, ktorý je poverený zostavením trojzväzkovej monografie Dejiny Banskej Bystrice.

Aktivita 5.1.2.4 - Ochrániť diela významných osobností a zachovávať kultúrne dedičstvo - Jednou z úloh mesta je ochrániť diela významných osobností a zachovávať kultúrne dedičstvo. V rokoch 2016-2017 predmetom realizácie bola ochrana diel - Univerzum, Mobil a hrob T. Vansovej.

V roku 2017 boli podporené 3 projekty s publikačným zámerom na zachovávanie kultúrneho dedičstva (o obci Majer, knižka pre deti "Maľovaná Bystrica, grafické spracovanie histórie vojenskej nemocnice a vojnového cintorína až po súčasnosť).

V roku 2017 bola zrealizovaná obnova dvoch výtvarných diel (pamätihodností mesta Banská Bystrica) autora Michala Kerna – Mobil a Univerzum. Bolo upravené okolie hrobu Jána Bottu. Mesto Banská Bystrica zadalo vypracovať statický posudok k určeniu stavu hrobu Terézie Vansovej. Nakoľko bol odborníkom konštatovaný havarijný stav tejto kultúrnej pamiatky, boli odňaté nápisné hrobové dosky na rekonštrukciu. V roku 2016 pribudlo slovenské a české bábkarstvo do prestížneho svetového zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. K nášmu mestu bábkové divadlo neodmysliteľne patrí, a preto jubilejný 360. Radvanský jarmok znamenal aj návrat k týmto tradíciám a pripomenutiu osobností, akými boli Stražanovci, Anderlovci a tiež Anton Duša s Janou Pogorielovou Dušovou. Vďaka pátraniu po rode Radvanských sa historikom podarilo skontaktovať s priamym potomkom rodu Radvanských, zakladateľom tohto výnimočného podujatia a Anton Radvanský svojou účasťou podčiarkol výnimočnosť Radvanského jarmoku.

V priebehu roka 2017 bol spracovaný odborný materiál pojednávajúci o nakladaní s pomníkmi, pamätníkmi, pamätnými tabuľami a výtvarnými dielami a znalecký posudok k súpisu výtvarných diel na území mesta.

Aktivita 5.1.3.1 - Samospráva využíva efektívne komunikačné kanály podľa cieľových skupín - FCB, Twitter, Instagram, výlepné tabule, výlepné plochy, www stránky mesta, Radničné noviny

Aktivita 5.2.1.2 - Počas leta 2015 mesto Banská Bystrica oficiálne potvrdilo kandidatúru na získanie titulu Európske mesto športu 2017. Prestížny titul Európske mesto športu sa udeľuje mestám, ktoré spĺňajú všetky kritériá a prehlasujú, že sa budú starať o rozvoj športu a podporu všetkých skupín obyvateľov vrátane hendikepovaných. Jeho získanie znamená medzinárodné uznanie, zviditeľnenie mesta a jeho zaradenie do najväčšej siete miest športu v Európe. V júni 2016 mesto navštívila hodnotiacia komisia Asociácie Európskych miest športu (ACES Europe), ktorá hodnotila, okrem iného, aj zapojenosť Banskobystričanov do športových aktivít. Tá je na úrovni 54 percent, pričom priemer v Európe predstavuje 16 až 18 percent. Komisia veľmi pozitívne hodnotila už 21.ročník Športovej olympiády detí materských škôl, na ktorej sa rámci návštevy nášho mesta zúčastnila. V jeseni 2016 listom prideliла mestu Banská Bystrica titul Európske mesto športu 2017.

Mesto utváralo podmienky na rozvoj telesnej kultúry, najmä na rozvoj športu pre všetkých, mládežnícky šport a podporovalo organizovanie verejných športových podujatí, vykonávalo výstavbu, údržbu a správu športových mestských zariadení.

V súlade s kompetenciami mesta v oblasti športu sa podieľalo na výbere a príprave športových talentov,

podporovalo organizovanie športových podujatí miestneho významu, utváralo podmienky na rozvoj športu pre všetkých, podporovalo športové aktivity zdravotne postihnutých občanov, podporovalo iniciatívy v rámci telesnej kultúry zamerané na ochranu prírody a kontrolovalo účelnosť využívania finančných prostriedkov poskytnutých na telesnú kultúru, spolupracovalo s občianskymi združeniami, obcami a inými právnickými a fyzickými osobami, ktoré pôsobili v oblasti telesnej kultúry.

Mesto spracovávalo strategické zámery v oblasti telesnej kultúry, podporovalo v súlade s koncepčným zámerom organizovanie športových podujatí miestneho významu, podieľalo sa na spoluorganizovaní významných regionálnych, republikových a medzinárodných športových podujatí konaných na území mesta.

Aktivita 5.2.1.3 - V rámci prípravy kandidatúry na EMS 2017 boli vypracované pravidlá pre podporu športových klubov a združení ako súčasť kandidatúry na EMS 2017

Aktivita 5.2.1.4, Aktivita 5.4.1.6 - Na podporu športových aktivít formou poskytnutých dotácií v roku 2017 mesto vynaložilo vo forme dotácií a príspevkov na rozvoj telesnej kultúry v meste Banská Bystrica sumu 1 548 000 Eur. Uvedená podpora zahŕňala nielen podporu športu prostredníctvom dotačného systému mesta, ale aj podporu športových klubov zameranú na zabezpečenie priestorov na tréningovú činnosť a zápasy. V roku 2017 sa v meste uskutočnil už šiesty ročník Banskobystrického maratónu. Tretí najväčší mestský maratón na Slovensku je špecifický nielen najčlenitejšou traťou, ale i inovatívnym prístupom. Zážitkom a svetovým unikátom je trojčlenná štafeta, Majstrovstvá sveta v polmaratone naboso i Majstrovstvá Slovenska v maratone mužov a žien. Pre najmenších športovcov je Minimaratón v rôznych kategóriách, k maratónu sa pridávajú čoraz vo väčšom počte aj znevýhodnené skupiny ľudí.

Mesto Banská Bystrica sa v roku 2018 podieľalo na podpore športu grantovým systémom. V zmysle Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Banská Bystrica o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Banská Bystrica a v zmysle platnej legislatívy poskytlo účelové dotácie vo výške 1 309 000 € na podporu športovej činnosti športových subjektov a podporu významných medzinárodných podujatí zaradených v Kalendári podujatí a projektov ako napr. Podpora hokeja v Banskej Bystrici, podpora a rozvoj futbalu v meste, podpora basketbalových súťaží, podpora univerzitného športu, podpora medzinárodných športových podujatí ako Banskobystrická latka, BB Cup, Grand Prix v džude mládeže. Ďalej poskytlo dotácie športovým klubom a združeniam na rozvoj športových aktivít detí, mládeže a dospelých, organizáciu športových podujatí, reprezentáciu mesta doma aj v zahraničí napr. : Medzinárodný turnaj v crossminton, Banskobystrický chodecký meeting, Battle of Urpín, Parkour Meeting Banská Bystrica, NOX QUAEROX, Grand Prix v krasokorčuľovaní a iné.

Podpora športu grantovým systémom

Rok	2015	2016	2017	2018
Podpora projektov v Kalendári podujatí a projektov / priame dotácie	0	8	17	14
Podpora športových podujatí / dotácie komisie	43	55	67	44

Prehľady o poskytnutých dotáciách sú zverejnené na webovej stránke mesta:

<https://www.banskabystrica.sk/dotacie/prehľad-dotacii-2018/>

Kalendár podujatí a projektov mesta Banská Bystrica je zverejnený na webovej stránke mesta:

<https://www.banskabystrica.sk/dotacie/kalendar-podujati-a-projektov/>

V roku 2018 oddelenie športu koordinovalo a realizovalo tradičné mestské športové podujatia, na ktoré boli vyčlenené finančné prostriedky z rozpočtu mesta vo výške 30 000 €. Boli to tradičné športové podujatia ako napr. Najlepší športovci mesta Banská Bystrica. Mesto každoročne oceňuje športovcov a športové kolektívy za mimoriadne športové výsledky v rôznych kategóriách. Pravidelne sú oceňovaní aj telesne postihnutí športovci, tréneri a pracovníci v športe. Je vyhlasovaná športová osobnosť mesta a uvádzanie významných športovcov za mimoriadny prínos do Siene športovcov mesta. Prioritou mesta je aj organizovanie školských športových podujatí medzi ktoré patria Olympijské festivaly detí mesta. Festivalov sa zúčastňuje cca 1200 žiakov základných škôl. Športová olympiáda detí materských škôl u Putovný pohár primátora mesta tiež

patrí medzi obľúbené športové podujatia organizované pre tých najmenších. Medzi jesenné už tradičné aktivity organizované mestom patria športové podujatia v rámci Európskeho týždňa športu ako preteky na in line korčuľiach, plavecká štafeta žiakov na Krytej plavárni na Štiavničkách. Športová olympiáda seniorov patrí tiež medzi obľúbené športové aktivity, organizované oddelením športu v rámci Akadémie európskeho seniora. Koniec roka patrí tradičnej Banskobystrickej plaveckej 24 hodinovke, ktorú každoročne navštívi cca 3500 účastníkov.

Športové aktivity pre deti, mládež a dospelých

Rok	2015	2016	2017	2018
Počet účastníkov zapojených do športových podujatí	16750	16800	32035	30489

Kalendár športových podujatí je zverejnený na webovej stránke mesta:

<http://emsbb.sk/wp-content/uploads/2018/12/Prehľad-podujatí-2018.pdf>

Mesto napĺňalo stanovené ciele programového rozpočtu mesta v roku 2018 v programe Šport a jeho podprogramoch – podpora športových subjektov prostredníctvom prenájmov priestorov na tréningovú činnosť a zápasy, na rozvoj telesnej kultúry (Športová hala Dukla, Štadión SNP na Štiavničkách). Dotáciou na krytú plaváreň spoločnosti MBB, a. s. vo výške 630 000 € mesto vytváralo podmienky pre podporu zdravého spôsobu života občanov mesta formou poskytnutia zľavneného vstupného pre návštevníkov krytej plavárne. Mesto dlhodobo participuje na projektoch Odstraňovanie plaveckej negramotnosti žiakov ZŠ (účasť cca 2200 žiakov ročne), ako aj na projekte v spolupráci s hokejovým klubom Odstraňovanie korčuľarskej negramotnosti žiakov I. a II. ročníkov ZŠ (cca 1200 žiakov). Ďalej poskytovalo príspevky ZARESu vo výške 20 000 € na údržbu bežeckých lyžiarskych tratí. Lyžiarske bežecké trate sa udržiavajú v meste Banská Bystrica na plážovom kúpalisku (Areál zimných športov), v okolí Tajova, Králik, Šachtíciok a pod. V roku 2018 boli príspevky vo výške 170 000 € poskytnuté na údržbu telocvične na Magurskej ulici, ktorej zrekonštruované priestory slúžia športovým subjektom na tréningovú činnosť a organizovanie športových podujatí.

Mesto úzko spolupracovalo so športovými subjektmi na území mesta, ZARESom, Centrami voľného času, na základe vzájomnej spolupráce dopĺňalo databázu športových inštitúcií a aktualizovalo webovú stránku mesta v oblasti športu, zabezpečovalo propagáciu športových podujatí na webových portáloch mesta.

Mesto Banská Bystrica vo veľkej miere prispievalo pri organizovaní športových podujatí aj nefinančným plnením a to hlavne propagovaním podujatí na webových portáloch mesta, bezplatným výlepom plagátov na výlepných plochách mesta, propagovaním podujatí v Radničných novinách, poskytnutím propagačných predmetov a materiálov mesta ako cien pre víťazov alebo návštevníkov podujatia. Taktiež participovalo na výstupnej záverečnej správe Európskeho mesta športu 2017, ktorá bola vydaná v publikácii v slovenskej aj v anglickej verzii.

Participovalo v spolupráci s Ekonomickou fakultou UMB Banská Bystrica na analýze dopadov titulu EMŠ2017 a jeho vplyve na rozvoj Mesta Banská Bystrica. Výstupom je spracovaný dokument vo forme dizertačnej práce.

Oddelenie športu realizovalo v roku 2018 dva projekty financované z participatívneho rozpočtu mesta – Junior a Senior zóna na Nešporovej ulici v Banskej Bystrici, kde mesto zakúpilo záhradný stánok, vybudovalo petangové ihrisko a zakúpilo hernú zostavu pre deti. Cieľom projektov je zabezpečenie vhodných podmienok pre voľnočasové aktivity detí, mládeže a seniorov, ako aj utužovanie komunitných vzťahov na sídliskách v meste.

V roku 2018 poskytol dotácie na podporu športových aktivít aj Banskobystrický samosprávny kraj. Na 104 kultúrno-spoločenských a športových akcií na území mesta Banská Bystrica vynaložil vo forme dotácií 1145 394 €.

Realizáciu rôznych podujatí podporili finančne aj mestské časti:

MČ 1 – sumou 6 995 €, z toho 4 športové podujatia

MČ 2 – sumou 8 433 €, z toho 4 športové podujatia

MČ 3 – sumou 32 693 €, z toho 6 športových podujatí

MČ 4 – sumou 24 748 €, z toho 6 športových podujatí

Aktivita 5.2.1.5 Vypracovať opatrenia na podporu zdravia a integráciu všetkých skupín obyvateľov (vrátane zdravotne postihnutých) prostredníctvom športu:

- Činnosť v danej prioritě v súvislosti so zvyšovaním pohybovej aktivity vychádza z plnenia Aktualizovaného Národného programu podpory zdravia v SR, Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025, Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020 ako aj zo CINDI programu SR predovšetkým prostredníctvom kampane „Vyzvi srdce k pohybu“, ktorého gestorom je RÚVZ BB. Počas roka 2018 bolo poukázanie na význam pohybovej aktivity, jej priaznivý vplyv na zdravie, ak je pravidelnou súčasťou spôsobu života súčasťou každého individuálneho aj skupinového poradenstva, ďalej prednášok, besied o správnom životnom štýle aj počas výjazdov poradne zdravia u všetkých vekových kategórií (základné a stredné školy, kluby dôchodcov ako i pre dospelú populáciu v produktívnom veku). O význame pohybovej aktivity a fyzickej zdatnosti populácie v prevencii rozvoja civilizacyjnych chorôb boli informácie propagované aj prostredníctvom webstránky a informačných panelov vo vstupných priestoroch RÚVZ BB.
- V prvom polroku 2018 sa realizovali pravidelné skupinové cvičenia, spojené s kontrolou krvného tlaku s 8 skupinami - 3 skupiny cvičili v priestoroch RÚVZ BB, 4 skupiny v priestoroch Denného centra Harmónia a 1 skupina v Dennom centre Rozmarína v meste Banská Bystrica. Aktivít sa zúčastňovalo cca 30-40 senioriek.
- V prvom polroku 2018 prebehla prípravná fáza projektu Národný projekt podpory pohybovej aktivity (NAPPPA), v druhom polroku sa v rámci tohto projektu vyšetřilo 106 študentov zo 6 stredných škôl v meste Banská Bystrica (Stredná odborná škola spojená v Kremničke, Gym. A. Sládkoviča, Gym. M. Kováča, Stredná odborná škola podnikania, Stredná odborná škola hotelových služieb, Gym. J.G. Tajovského). Vyšetřenia boli zamerané na zhodnotenie antropometrie, kondície, flexibility, biochemické vyšetřenie kapilárnej krvi). Všetci študenti boli edukovaní v oblasti zdravého životného štýlu s dôrazom na význam pohybovej aktivity a boli im rozdane edukačné materiály vydané pre tento projekt.
- Problematike zvýšenia pohybovej aktivity sa venovala pozornosť aj pri príležitosti Svetového dňa pohybu ku zdraviu (10. máj, zaradený do kalendára významných dní SZO od roku 2003) - pracovníčky OPZaVkZ pripravili 2 informačné panely vo vstupných priestoroch RÚVZ BB a dve skupinové cvičenia v KD Harmónia v meste Banská Bystrica, súčasťou ktorého bolo aj meranie tlaku krvi a inštruktáž k správne mu prevedeniu jednotlivých cvikov.
- Problematike významu pravidelnej pohybovej aktivity u seniorov konkrétne na tému „Pohybová aktivita ako prevencia vzniku osteoporózy a pádov seniorov“ bola venovaná prednáška a praktická inštruktáž v rámci zorganizovania Dní otvorených dverí pre 18.-19.10.2018 v priestoroch OPZaVkZ (počet edukovaných 18) a následne aj v rádiu Lumen sa živého vysielania zúčastnili 2 lekářky s príspevkami na uvedenú tému.
- V rámci Mesiaca úcty k starším v spolupráci s Mestom Banská Bystrica sa pracovníčka nášho oddelenia zúčastnila 04.10.2018 „Olympiády seniorov“, kde merala tlak krvi, % telesného tuku a zisťovala rizikový faktor vzniku mozgovej príhody - atriálnu fibriláciu. Meraní sa zúčastnilo 35 seniorov, ktorým boli poskytnuté edukačné letáky o zdravom životnom štýle o prevencii pádov vo vyššom veku.
- V súlade s etapami riešenia kampane „Vyzvi srdce k pohybu“ v r. 2018 sa splnili čiastkové úlohy

– spracovanie projektu a príprava účastníckych listov, príprava plagátov, oslovenie mediálnych partnerov, sponzorov, podporovateľov VIII. ročníka kampane, ktorá sa uskutočnila v prvom polroku 2019.

- V závere roka 2018 sa nadviazala spolupráca s Mestom Banská Bystrica – odborom sociálnych vecí a spoločne sa pripravil návrh lokálneho pilotného projektu FIT SENIOR.

Aktivita 5.2.1.9 - Realizácia projektu Európske mesto športu (EMŠ) 2017

V lete 2016 bol mestu schválený projekt kandidatúry na titul Európske mesto športu 2017 a 6. januára 2017 sa na Námestí SNP pred štartom Trojkráľového večerného behu uskutočnil otvárací ceremoniál Európskeho mesta športu 2017. Ziskom titulu v roku 2016 sa začala reálna príprava stoviek podujatí a investičných zámerov do športu. Samospráva smelým plánom presvedčila komerčné subjekty, ale i desiatky miestnych podnikateľov, ktorí sa rozhodli prispieť do športovej infraštruktúry. Európske mesto športu reprezentovalo dvanásť tvárí – úspešných športovcov, ktorí zviditeľňujú Banskú Bystricu na národnej i medzinárodnej úrovni. Na samotnú realizáciu projektu Európske mesto športu (EMŠ) 2017 mesto vynaložilo 48 771 €. Viac ako 360 športových podujatí, 34 000 účastníkov a 2 586 000 eur investovaných do športovej infraštruktúry, športových akcií či dotácií pre športové kluby i združenia je len stručnou bilanciou roku 2017, v ktorom bola Banská Bystrica Európskym mestom športu. Symbolickú štafetu EMŠ odovzdal primátor mesta Banská Bystrica mestu Nitra v decembri 2017. Propagáciu projektov každoročne oceňuje Asociácia Public Relations Slovenskej republiky, ktorá organizuje súťaž PROKOP. Koncom októbra 2017 prihlásilo svoj projekt po prvý raz aj mesto Banská Bystrica, ktoré vďaka skúsenostiam s kandidatúrou dosiahlo ďalší úspech. Tento ročník bol výnimočný rekordným počtom prihlasovateľov a v silnej konkurencii sa Európske mesto športu prebojovalo medzi TOP 6 konceptov v kategórii Regional Community Relations. Mestu sa podarilo zosieťovať a zmapovať celú športovú infraštruktúru. Rozbehla sa intenzívna komunikácia s banskobystrickými športovými klubmi a subjektami. Dôležitá bola práca s verejnosťou a zapojenie masovej základne Banskobystričanov do športových aktivít. Aj napriek tomu, že sa rok Európskeho mesta športu končí, pokračujeme v obnove zastaranej športovej infraštruktúry. Do rekonštrukcie najväčších športových areálov pri ZŠ Radvanská a ZŠ Gaštanová mesto bude v roku 2018 investovať približne 740 000 eur.

Aktivita 5.2.2.1 - Podporovať budovanie nových ihrísk a areálov a 5.2.2.2 Realizovať rekonštrukciu existujúcich športových areálov a ihrísk

Mesto v rokoch 2016-2017 zrealizovalo projekty zamerané na opravu a rozšírenie súčasných asfaltových športových plôch v areáloch základných škôl, vybudovanie nových športovísk či multifunkčných ihrísk, obnovu striech na telocvični. Na rekonštrukciu športových areálov a ihrísk mesto vynaložilo sumu 361 078 €.

Banská Bystrica ako držiteľka titulu Európske mesto športu 2017 vytvorila Banskobystričanom podmienky pre ďalšiu športovú aktivitu. V roku 2015 Vláda SR poskytla mestu dotáciu na vybudovanie korčuliarskej dráhy v parku pod Pamätníkom SNP vo výške 100 000 €. A tak v parku pod Pamätníkom SNP pribudla pre všetkých korčuliarov takmer pol kilometrová in-line korčuliarska dráha s trojmetrovou šírkou vedená popri vnútornom okruhu existujúceho chodníka. Po ľavej strane od Pamätníka SNP, v severnej časti areálu, bol pôvodný chodník rozšírený a bude slúžiť ako cyklochodník. V ďalšej fáze pripravovaných projektov sa napojí na plánovanú cyklotrasu Senica – Hušták, ktorá je v štádiu príprav projektovej dokumentácie. Chodník je zároveň bezbariérový upravený. Jeho súčasťou je dlažba pre nevidiacich, ktorých má usmerniť, aby nevstúpili korčuliarom do dráhy. Zároveň v parku pribudli lavičky, odpadkové koše, verejné osvetlenie a zrekonštruoval sa existujúci chodník, ktorý bol dlhodobo v zanedbanom stave. Počas rokov 2015 a 2016 prebiehala projektová príprava – umiestnenie dráhy, majetkové vysporiadanie pozemkov a spracovanie zadania pre projektovú dokumentáciu pre územné rozhodnutie, následne sa realizovala stavba dráhy v celkovej výške 300 908 €. Keďže si niektoré stavebné práce vyžadovali špeciálne technologické postupy a najmä priaznivé počasie, dráha bola dokončená v roku 2017. Projekt vytvára podmienky nielen pre korčuliarov, chodcov, ale v budúcnosti aj pre cyklistov

V mestskom rozpočte sme na účely revitalizácie športovísk v areáloch škôl vyčlenili 200 000 eur.

Vo viacerých základných školách boli vybudované multifunkčné ihriská a obnovené telocvične. Multifunkčné ihriská sú určené pre všetkých obyvateľov aj mimo vyučovania v poobedňajších hodinách.

ZŠ Radvanská multifunkčné ihrisko	85 140 €
ZŠ Radvanská 1 – telocvična	2 304 €

ZŠ Radvanská 1 - športový areál	3 590 €
ZŠ Trieda SNP 20 - rekonštrukcia ihriska, výmena umelého trávniku	29 778 €
ZŠ J.G.Tajovského - rekonštrukcia športového areálu	1 800 €
Vybudovanie vonkajších športových ihrísk pri ZŠ SSV Skuteckého 8 – rekonštrukcia ihriska	124 199 €
ZŠ Sitnianska 32 - rekonštrukcia ihriska	20 401 €
ZŠ Ďumbierska 17 - rekonštrukcia ihriska	32 381 €
ZŠ Ďumbierska 17- rekonštrukcia telocvične -PD	1 164 €
ZŠ Spojová 14 - multifunkčné ihrisko	60 321€
Mestský mládežnícky štadión v Radvani – PD	4 560€

Výraznou rekonštrukciou prešla telocvična v bývalej Základnej škole na Magurskej ulici , ktorá je v správe Záhradníckych a rekreačných služieb. Investícia na I. etapu obnovy z mestského rozpočtu vo výške 203 500 € skvalitnila priestor spĺňajúci parametre pre volejbal, basketbal, florbal i futbal. Po výmene okien a elektriny sa v súčasnosti zameriavame na odstránenie starej podlahy a vyčistenie celej plochy. Následne sa začne s kladením nových roštov a finálneho povrchu. Ide o kvalitnú certifikovanú podlahu, ktorú uznávajú basketbalové, volejbalové, florbalové či futbalové zväzy. Počas zimy tu budú môcť trénovať najmä športové kluby, naša futbalová mládež, ale aj verejnosť. Do budúca je v pláne vybudovať menšiu tribúnu, obnoviť pre športovcov zázemie a šatne.

Pri ZŠ Ďumbierska sa upravilo okolie multifunkčného ihriska položením zámkovej dlažby, vybudovaním prístupového chodníka i schodov, pribudla prenosná futbalová brána či striedačka. Aj doasfaltovanie existujúceho športoviska za budovou ZŠ Sitnianska rozšírilo ponuku športových aktivít a možností zahrať si hádzanú, volejbal i basketbal. Boli osadené lavičky a hádzanárske bránky. Z dlhodobého hľadiska počíta mesto s dobudovaním komplexného športového areálu pri ZŠ Radvanská, ktoré bolo kvôli finančnej náročnosti rozdelené do niekoľkých etáp. Tou prvou bolo vytvorenie už existujúceho multifunkčného ihriska určeného na futbal, volejbal, nohejbal i tenis. V rámci druhej etapy sa v budúcnosti počíta s vytvorením atletického oválu.

Mestská spoločnosť MBB, a. s. využila letné obdobie 2017 na skvalitnenie prevádzky banskobystrického zimného štadióna, opravy zastaranej techniky i obnovu parkovacej plochy. Nejedného Banskobystričana či návštevníka potešia aj novinky v rámci verejného korčuľovania. Jeden z najstarších zimných stánkov na Slovensku sa môže pochváliť celoročnou ponukou zimného korčuľovania, dokonca aj počas horúcich letných dní. Vyšší komfort pocítili športovní fanúšikovia vďaka obnove parkovacej plochy za zimným štadiónom, kedy štrkový tankodrom sa stal minulosťou. Výdavky na opravu parkovacej plochy spolu s dodávkou a montážou rezervného chladiaceho zariadenia boli vo výške 120 000 eur. Ďalších 70 000 eur investovala MBB počas letnej údržby do výmeny elektroinštalácie núdzového osvetlenia a opravy hlavného osvetlenia v hale A aj B. Ďalej do klampiarskych prác a drobných stavebných úprav vrátane odvetrania strechy na hale B. Finančné prostriedky boli použité aj na obnovu starých rolieb, pódiovej plošiny pre vozičkárov, výmenu filtrov vzduchotechniky i maľovanie šatní a chodieb.

Budovanie centrálnych detských ihrísk s modernými a najmä bezpečnými prvkami – to je jeden z cieľov, k naplneniu ktorých začala samospráva podnikat' kroky už v roku 2015. S rekonštrukciou detských ihrísk začalo mesto Banská Bystrica v roku 2016. Do ich budovania a do výmeny herných prvkov jednotlivých mestských častiach či materských školách investovala samospráva len v roku 2016 viac ako 100 000 eur. V roku 2017 70 000 eur na opravy detských ihrísk a údržbu pieskovísk v mestských častiach a 35 000 eur na ihriská a pieskoviská v areáloch materských škôl bolo z mestského rozpočtu vyčlenených cca 70 000 eur.

Vďaka hodnotnej a kreatívnej hre môžu deti zmysluplne využívať svoj voľný čas, preto sa Banská Bystrica tentokrát zapojila do súťaže spoločnosti Lidl na výstavbu detských ihrísk, tzv. „Žihadielok“. Najmenší Banskobystričania sa môžu tešiť z nového detského ihriska Spiderman, I., ktoré pribudlo v Starej Sásovej vo vnútrobloku Gerlachovská – Ďumbierska. Na herné prvky z kvalitného agátového dreva, ktoré tvoria takú malú telocvičňu, kde si deti môžu rozvíjať pohybové aktivity, vynaložila samospráva takmer 20 tis. Eur. Na ul. Tulsá 91 – 101 bolo v rámci rekonštrukcie vybudované ihrisko Spiderman 2 (12 200 eur) Vznikli nové ihriská na ul. Nešporova – 5 000 eur Slnečná – 5 000 eur.

V rámci celkovej rekonštrukcie nové herné prvky pribudli aj na ihriskách na ul. Tulsá 47–51 v sume 5 000€,

Golianova ul. pri ZŠ v sume 5 900 eur, Vnútroblok Radvanská v sume 7 300 eur, Pieninská v sume 21– 5 000 eur, Šalgotariánska 10– 2 900 eur, Trieda SNP 20 (kanál) – 12 200 eur. Výmena herných prvkov sa uskutočnila na ul. Hviezdoslavova– 3 700 eur, Mateja Bela – 1 200 eur, THK 10– 4 900 eur, Rudohorská pri OC– 2 700 eur, či na ul. Magurská 69 – 1 300 eur, Javorová – 5 000 eur, Poľná 19 – 27 – 1 300 eur a Internátna 13 – 2 400 €.

ZAaRES realizoval tiež opravy pričom boli vymenené staré herné prvky za nové a výstavbu nových detských ihrísk: oplatenie ihriska na Mládežníckej ulici 3 700,- €, rekonštrukcia ihriska (VO4) v Radvani 4 600,- €, Oprava ihrísk Mládežnícka a Internátna - 3 700,- €, herné prvky na ihrisko Trieda SNP 5 000,- €, participatívny rozpočet - ihrisko Mládežníci 4 989,- €, participatívny rozpočet - Relax zóna Tajovka I etapa 5 000,- €, Pocitový chodník 5 000,- €.

Nový exteriérový fit park na verejnom priestore potešil obyvateľov Fončordy. Vznikol vďaka spolupráci mesta Banská Bystrica a Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a.s. na ulici THK. Ihrisko je určené deťom starším ako 14 rokov a dospelým a obsahuje 12 exteriérových fitness prvkov. Jeho umiestnenie blízko detského ihriska Žihadielko umožní športovať aj rodičom s malými deťmi.

Po demontáži vianočného stromčeka kmeň šestnásťmetrového smreka strieborného a stromčekov zdobiacich jednotlivé mestské časti poslúžili po spracovaní na obnovu mobiliáru alebo detských ihrísk v meste. Hrubé konáre sa spracovali na mulč a v budúcnosti budú použité pri záhradníckych úpravách. Vianočné stromčeky, ktoré Banskobystričania vyhodia k stojiskám kontajnerov, poslúžili na výrobu tepla.

V roku 2018 ZAaRES na realizáciu rekonštrukcie existujúcich športových areálov a 3 ihrísk vynaložil 192 000€.

Aktivita 5.2.2.3 - Podporovať projekty na odstraňovanie plaveckej, korčuľarskej a lyžiarskej negramotnosti žiakov základných škôl – v roku 2016 MBB spolu s partnermi na uvedené aktivity, ktorých sa zúčastnilo 3429 žiakov, vynaložila 41 275 € a v roku 2017 na aktivity, ktorých sa zúčastnilo 2557 žiakov, vynaložila 30 845 €. Ľadová plocha je v prevádzke aj počas leta a v určených hodinách prístupná aj pre širokú verejnosť. Novinkou sú detské pomôcky pre ľahšie zvládnutie základov korčuľovania, ktoré sú bezplatne k dispozícii pre všetkých malých športovcov.

Aktivita 5.2.2.5 - ZAaRES upravuje takmer 140 kilometrov tratí určených na bežkovanie niekoľkokrát za zimnú sezónu. Patria sem trate, ktoré sa považujú za raj bežekého lyžovania: Kremnické vrchy - Králiky či Šachtičky - Donovaly.7 bežekých lyžiarskych tratí – okruhov na sídliskách a ich blízkom okolí v Kremnických vrchoch (Králiky, Tajov, Kordíky, Malachov, Skalka, Hostinec) a Donovaly – Šachtičky upravujú snežným skútom s prídavným zariadením – žehličkou so stopovačom 18 800€

Po úspechu bežkárskych tratí na futbalovom ihrisku v Kremničke, vznikol ďalší jedinečný projekt. Záhradnícke a rekreačné služby mesta (ZAaRES) začali so zasnežovaním plážového kúpaliska, ktoré v zimnom období slúži ako areál zimných športov. Vďaka technickému snehu vznikol kilometrový okruh na bežkovanie, zasnežený kopec na sánkovanie i priestor na korčuľovanie. Novinkou, ktorú sa podarilo zrealizovať, bol aj skokanský mostík pre najmenších. Z vyčlenených financií v mestskom rozpočte vo výške 50 000 eur, zakúpil ZAaRES v tomto roku techniku na výrobu umelého snehu.

Aktivita 5.3.1.4 - Podporiť vznik nových foriem neorganizovaného alebo organizovaného aktívneho využívania voľného času

S cieľom podporiť rozvoj mladých športových talentov došlo v júni 2017 medzi Športovým klubom Dukla Banská Bystrica, o. z., VŠC Dukla Banská Bystrica a mestom Banská Bystrica k podpísaniu Memoranda o spolupráci. Ako jediné mesto na Slovensku máme vytvorené ideálne podmienky pre prípravu vrcholových športovcov. Cieľom memoranda je vytvoriť a využiť tieto podmienky z materiálno-technického či personálneho hľadiska a investovať ich do práce s mládežou premostením spolupráce s centrami voľného času i s občianskymi združeniami tak, aby sme dokázali talentované deti dostať prostredníctvom náborov do Športového klubu Dukla, kde mládež má pod vedením profesionálov zabezpečené kvalitné podmienky na športovanie. Keďže legislatívne podmienky sú obmedzené, bolo založené občianske združenie Športový klub Dukla Banská Bystrica. Občianske združenie je zložené z päťčlenného predsedníctva, ktoré sa skladá z trénerov, športových odborníkov a zástupcu mesta. Vznikom ŠK Dukla sa vytvoril rámec na transparentné prerozdelenie financií, ktorého súčasťou sú aj kritériá na pridelovanie dotácií pre jeho jednotlivé oddiely z mesta Banská Bystrica. Zároveň sa tým upraví aj systém rozdeľovania financií pre subjekty zamerané na prácu s mládežou. Zámerom samosprávy je finančné prostriedky účelovo koncentrovať do takých občianskych združení alebo športových subjektov, ktoré majú dobré personálne zázemie a garantujú poskytovanie kvality. Memorandum otvára priestor aj na vzájomnú komunikáciu.

Aktivita 5.4.1.6 Zaradiť tému "mládež" do schém finančnej podpory mesta cez dotácie a grantový program – na túto tému aktívne komunikuje primátor a viceprimátor mesta s poradným orgánom Rada študentov.

6. PROGRAM : SOCIÁLNY ROZVOJ, BÝVANIE A ZDRAVIE

Aktivita 6.1.1.1 -Kapacita terénnych sociálnych služieb sa zvýšila-počet hodín poskytnutých služieb klientom sa zvýšil v roku 2016 o cca 14%, v roku 2017 o cca 2 % a v roku 2018 o cca 5%

Aktivita 6.1.1.2 - K roku 2017 bol podporený rozvoj komunitných služieb na báze IKT pre zariadenia sociálnych služieb v celkovej hodnote 4 500 €, počet služieb 5 (program CYGNUS), v roku 2018 vo výške 9 465 €.

V roku 2018 bolo vytvorené nové pracovné miesto terénnej sociálnej služby krízovej intervencie, ktoré zuastrňuje prácu s MRK v rómskych osadách a v zariadenia sociálnych služieb ako aj práca s marginalizovanou komunitou

Aktivita 6.1.1.3 - v roku 2016 boli jedným z darov pre ľudí v núdzi aj vynovené priestory nocľahárne, ktoré môžu využívať celoročne. Banská Bystrica eviduje približne 350 ľudí bez domova. Vďaka kvalitne vybudovanej sieti zariadení krízovej intervencie v meste pod Urpínom je postarané o väčšinu z nich. V roku 2015 sa počet nových nízkoprahových centier zvýšil o 5 nových z dôvodu, že boli podporené z EU fondov na vymedzený čas do 10/2015. Bol predpoklad, že bude kontinuálne podpora pokračovať novými výzvami, avšak z dôvodu omeškania výziev a následnej zmeny pravidiel podmienok podpory nebolo možné udržať takýto počet nízkoprahových denných centier.

Aktivita 6.1.1.4 – V roku 2017 bolo zrekonštruované 1 komunitné centrum Sásová – výmena pôvodných okien za plastové v celkovej hodnote 7500 €

Aktivita 6.1.1.5 - Po päťdesiatich piatich rokoch bola vykonaná projektová príprava aj v roku 2017 realizácia rekonštrukcie mestských detských jaslí, ktorých zriaďovateľom je Mesto Banská Bystrica. Celková suma obnovy bola 243 225 €. Práce boli zamerané na výmenu okien, zateplenie stien a obnovu terasových podláh a zábradlí nová strecha, žľaby. Na realizáciu projektu získala samospráva dotáciu z Environmentálneho fondu vo výške 136 000 € a spoluúčasť mesta predstavovala sumu 25 923 €. Z rozpočtu mesta bola zároveň zrekonštruovaná strecha objektu v sume 81 302 €.

Aktivita 6.1.2.2 -V roku 2017 sa zvýšil počet programov pre rodiny s deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia o6 programov, napr. kreatívne dielne s Yuventou, Olympiáda pod pamätníkom, Živé učebnice, Záhradka na Kotve, Stanovačka vSásovskej doline, Radvanský kaštieľ

Vsúčasnosti máme 29 programov, ktoré realizujú Mesto BB (OSV SKI), Nízkoprahové sociálne služby pre deti a rodinu –KOMPaS, KOTVIČKA,

Za NKC KOTVIČKA:

-Doučovanie školopovinných detí + Dobrovoľnícky program Spojivko

-Mini klub

-Prírodovedno-pohybový krúžok

-Tvorivé dielne

-krúžky SUŠ Lavuta –tanečný, spevácky, hra na gitare

-Ďalšie aktivity NKC v roku 2017:

-Polročné vysvedčenie

-Kreatívne dielne s Iuventou

-Deň matiek11

-Medzinárodný deň detí

-Oslavy konca školského roka

-Olympiáda pod Pamätníkom SNP

-Kotva má talent

-Karneval masiek s diskotékou

-Živé učebnice –výlet

- Opekačka
- Záhradka na KOTVE
- Stanovačka v Sásovskej doline
- Radvanský kaštieľ
- Mikuláš 2017
- Za NKC KOMPAS:
- Predškolaček
- Klub úloh
- Klub pre deti 3-6 rokov
- Klub pre deti 6-11 rokov
- Klub pre deti 6-12 rokov
- Tvorivé dielne
- Prírodovedný krúžok
- Prevenčný program PZ
- Športový klub

V roku 2018 OZ ANTIRA realizovala program pre deti a rodičov MRK v lokalite Internátna 12, Banská Bystrica

Aktivita 6.1.2.2 - V roku 2016-2017 sa zvýšil počet poskytovaných služieb/ programov pre všetky cieľové skupiny rodičov, z hľadiska veku dieťaťa a ohrozenia rodiny o 1091, vzniklo 34 nových programov

Aktivita 6.1.2.3 - Zvýšiť finančnú podporu mimovládnych organizácií v oblasti sociálno-právnej ochrany detí:

V roku 2016 úrad poskytol finančné príspevky na úhradu výdavkov na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa ustanovení § 73 ods. 2 písm. e) a § 89 ods. 16 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na základe schválených priorit podľa ustanovenia § 73 ods. 1 písm. d) uvedeného zákona dvom akreditovaným subjektom v úhrnnej sume 21 495,05 Eur:

- V sume 10 995,05 Eur - Orchidea, nezisková organizácia, Necpalská 32, 971 01 Prievidza, realizovaný program: „Výchovný skupinový program, sociálny skupinový program a výchovno-rekreačný skupinový program pre deti, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, realizovaný celodennou alebo pobytovou formou, za účasti rodičov alebo osôb, ktoré sa osobne starajú o dieťa“

- V sume 10 500 Eur – FAMILIAM o. z., 17. Novembra 166, 080 01 Prešov, realizovaný program: „Program zameraný na sanáciu rodinného prostredia dieťaťa a podporu obnovy rodinného prostredia, z ktorého bolo na základe rozhodnutia súdu vyňaté, s cieľom úpravy rodinných pomerov dieťaťa.“

V roku 2017 úrad poskytol finančné príspevky na úhradu výdavkov na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa ustanovení § 73 ods. 2 písm. e) a § 89 ods. 16 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na základe schválených priorit podľa ustanovenia § 73 ods. 1 písm. d) uvedeného zákona dvom akreditovaným subjektom v úhrnnej sume 19 671,85 Eur:

V sume 15 671,85 Eur - Orchidea, nezisková organizácia, Necpalská 32, 971 01 Prievidza, realizovaný program: „Výchovný skupinový program alebo sociálny skupinový program pre deti s problémovým správaním alebo s poruchami správania, u ktorých sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, realizovaný celodennou alebo pobytovou formou, za účasti rodičov alebo osôb, ktoré sa osobne starajú o dieťa“

V sume 4 000 Eur – FAMILIAM o. z., 17. Novembra 166, 080 01 Prešov, realizovaný program: „Zabezpečenie vykonania odborných metód na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa.“

-Realizované programy na podporu MVO v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí . Podpora vo výške 2 860 € O. z. Antira

Aktivita 6.1.2.4 - Zvýšiť podiel detí, ktorým je poskytovaná starostlivosť v rámci komunity, na celkovom počte detí z detských domovov:

Ku dňu 31.12.2016 sa v detských domovoch nachádzalo 41 detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou

z mesta Banská Bystrica. Oproti roku 2015 nastal pokles o 6 detí. Vzhľadom na to, že úrad nedisponuje informáciou o počte detí, ktorým bola v danom roku poskytovaná starostlivosť v rámci komunity, nie je možné predmetné údaje komparovať a zistiť tak podiel detí, ktorým je poskytovaná starostlivosť v rámci komunity, na celkovom počte detí z detských domovov.

Ku dňu 31.12.2017 35 detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou z mesta Banská Bystrica. Vzhľadom na to, že úrad nedisponuje informáciou o počte detí, ktorým bola v danom roku poskytovaná starostlivosť v rámci komunity, nie je možné predmetné údaje komparovať a zistiť tak podiel detí, ktorým je poskytovaná starostlivosť v rámci komunity, na celkovom počte detí z detských domovov.

Aktivita 6.1.3.1 - Stratégia aktívneho starnutia je pre mesto Banská Bystrica jedným z cieľov Komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb, ktorý sa zameriava na podporu celoživotného vzdelávania, občianskych a sociálnych aktivít, na podporu nezávislosti, dôstojnosti, ekonomickej a sociálnej bezpečnosti seniorov v meste. Starší ľudia a seniori sa stávajú významnou skupinou obyvateľstva a ich špecifikám je potrebné venovať stále väčšiu pozornosť. Mesto Banská Bystrica pripravilo každoročne Akadémiu európskeho seniora. V rámci neformálneho celoživotného vzdelávania sa v roku 2016-2018 sa realizoval aj výnimočný projekt, ktorý ponúkol nielen starším obyvateľom mesta, širokú mozaiku vzdelávacích, športových i kultúrnych aktivít. Sedemnášťročná tradícia pestrej ponuky činností sa začína profilovať aj ako podujatie s medzigeneračným charakterom. Seniori a študenti si tak môžu nájsť k sebe cestu a spoločne diskutovať o aktuálnych témach. Projekt AES 2016 sa realizoval pod záštitou slovenského predsedníctva v Rade EÚ (SK PRES). Do programu boli preto zaradené aj také formáty podujatí, ktorých cieľom je priblížiť obyvateľom témy rezonujúce vo verejnosti. Ďalšie ročníky sa konali pod záštitou mesta. V rámci neformálneho celoživotného vzdelávania boli v rokoch 2016 -2018 podporené aktivity: Akadémie európskeho seniora, kurzy : šikovné ruky, ovládanie PC, prednášky na zdravotné témy, keramika, príprava projektov, dobrovoľníctvo seniorov, profesionálna spolupráca v komunite, umelecké techniky, prednášky na tému – finančná gramotnosť, enkaustika, v celkovej výške 7 479 €, počet účastníkov 2 499 seniorov

V rámci diskusií s odborníkmi, europoslancami, zástupcami miestnych organizácií a inštitúcií sa seniori dozvedeli, o.i. o kreatívnom priemysle či migrácii. V rámci AES sa zrealizovala každý rok aj obľúbená športová Olympiáda seniorov. V rámci vytvorenia medzigeneračnej spolupráce mesto do projektu zapojilo aj Základnú umeleckú školu Jána Cikkera a bratislavskú Základnú umeleckú školu Jozefa Kresánka. Zrealizovali sa ukážky výtvarných techník a priame zapájanie seniorov počas festivalu zručností „Banbysen“.

Aktivita 6.1.3.2 - Podporovať využívanie všetkých nástrojov aktívnej politiky trhu práce pre zaevidovaných uchádzačov o zamestnanie

V rámci aktívnej politiky trhu práce boli v roku 2017 podporených 4 nástroje v celkovom objeme 2 400 000 € (príspevok na aktivačnú činnosť, dobrovoľnícka služba, podpora tvorby pracovných miest, atď.) v celkovom počte UOZ 198 využívan Mesto BB, SČK, MVO a ostatné organizácie na území mesta.

Za dva roky skrátili dlhodobozamestnaní popri cestách a mostoch takmer dvetisícštyristo metrov starých zhrdzavených zábradlí. Ďalší kilometer oblečú do farieb Banskej Bystrice znevýhodnení uchádzači o zamestnanie aj v tomto roku. Okrem toho sa starajú o údržbu korčuliarskej dráhy, pestujú kvety, ktoré zdobia mnohé lokality mesta a pomáhajú pracovníkom Záhradníckych a rekreačných služieb pri kosení.

Podnik medzitru práce – Šanca pre všetkých (PMP ŠpV) poskytuje okrem pracovných príležitostí aj pomoc pri riešení zlej sociálnej situácie, dlhových, exekúcií, bývania, zdravia či rodinných problémov. Prácu s ekonomicky i sociálne slabými ľuďmi podporuje vedenie mesta i banskobystrickí poslanci. Na júnovom zasadnutí mestského zastupiteľstva schválili navýšenie dotácie pre PMP ŠpV na rok 2017 o cca 12 000 eur a v budúcom roku o približne 29 000 eur.

V roku 2016 bol PMP ŠpV úspešný v žiadosti o poskytnutie dotácie na podporu kultúrnych a sociálnych potrieb a riešenia mimoriadne nepriaznivej situácie rómskej komunity. Podarilo sa získať finančné prostriedky vo výške 6000 eur z Úradu splnomocnenca vlády SR pre Rómske komunity rezortu vnútra. Použili ich na nákup kosačiek a krovinorezov, vďaka čomu môžu byť ľudia vyškolení a následne nápomocní pracovníkom ZAaRES-u, v roku 2015 očistili a natreli dlhodobozamestnaní 1 200 metrov zábradlí, v roku 2016 skrátili ďalších 1160 m.

Aktivita 6.1.3.3 - Počet novozamestnaných ZPO v roku 2017 bolo 240 - zrealizované cez UPSVaR 109 podporných chránených dielní a chránených pracovísk, napr. zamestnávateľ mesto BB, pracovné miesta

informátorov, kaderníčka, masér, MsP -chránené pracovisko obsluha kamerového systému,

Vzdelávacie projekty pre nezamestnaných REPAS

Zdroje financovania: ESF 85%, ŠR 15%

2016	Počet dohôd	Počet miest	Dohodnutá suma v eur	Závazok v eur
REPAS	298	298	128 140,46	113 731,13

Aktivita 6.1.3.2

Podporovať využívanie všetkých nástrojov AOTP pre zaevidovaných UoZ

Zdroje financovania: ESF 85%, ŠR 15%

2016	Počet dohôd	Počet miest	Dohodnutá suma v eur	Závazok v eur
§49 Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť	25	25	87 101,25	87 101,25
§50 Príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie	33	37	166 925,28	101 602,40
§50j Príspevok na podporu rozvoja miestnej a regionálnej zamestnanosti	6	8	52 254,93	35 483,62
§51 Príspevok na vykonávanie absolventskej praxe	106	86	42 266,51	28 157,03
§51a Príspevok na podporu vytvorenia pracovného miesta v prvom zamestnaní	46	50	257 700,00	238 486,81
§52 Príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby	110	141	37 957,14	7 192,83
§52a Príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby	136	117	181 281,48	137 684,20
§53 Príspevok na dochádzku za prácou	23	23	7 974,00	3 582,35
§53a Príspevok na podporu mobility za prácou	27	27	45 358,76	42 940,07

§54 Projekty a programy (národné projekty)*	150	241	1 312 371,81	1 082 651,86
§56 Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska	11	16	85 010,82	85 010,82
§56a Príspevok na udržanie občana so ZP v zamestnaní	1	1	1 524,12	1 397,11
§57 Príspevok občanovi so ZP na samostatnú zárobkovú činnosť	1	1	4 645,40	4 645,40
§59 Príspevok na činnosť pracovného asistenta	35	39	286 926,72	206 305,17
§60 Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska	406	1 075	836 331,50	834 632,17
REPAS	298	298	128 140,46	113 731,13
Celkový súčet	1 414	2 185	3 533 770,18	3 010 604,22

*§54 Projekty a programy (národné projekty)

2016	Počet dohôd	Počet miest	Dohodnutá suma v eur	Závazok v eur
§54 Projekty a programy (národné projekty)	150	241	1 312 371,81	1 082 651,86
Chceme byť aktívni na TP	16	19	96 146,52	48 016,23
NP Cesta z kruhu nezamestnanosti	75	90	634 470,84	550 257,84
NP Šanca na zam.	34	103	447 717,16	388 244,43
NP VAOTP MUoZ	12	11	74 223,49	65 484,34
Praxou k zamestnaniu	13	18	59 813,80	30 649,02

Aktivita 6.1.3.3 podporovať zamestnanie zdravotne postihnutých občanov

Zdroje financovania: ESF, ŠR

2016	Počet dohôd	Počet miest	Dohodnutá suma v eur	Závazok v eur
§56 – Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska	11	16	85 010,82	85 010,82
§56a – Príspevok na udržanie občana so ZP v zamestnaní	1	1	1 524,12	1 397,11
§57 – Príspevok občanovi so ZP na samostatnú zárobkovú činnosť	1	1	4 645,40	4 645,40
§59 – Príspevok na činnosť pracovného asistenta	35	39	286 926,72	206 305,17
§60 – Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska	406	1 075	836 331,50	834 632,17
Celkový súčet	454	1132	1 214 438,56	1 131 990,67

Odbor služieb zamestnanosti

Aktivita 6.1.3.1 - vzdelávacie projekty pre nezamestnaných REPAS

Zdroje financovania: ESF, ŠR

2017	Počet dohôd	Počet miest	Dohodnutá suma v eur	Závazok v eur
REPAS	264	264	152 787,19	139 496,66
Vzdelávanie mladých UoZ	45	45	41 096,23	37 317,87
Celkový súčet	309	309	193 883,42	176 814,53

Aktivita 6.1.3.2 - Podporovať využívanie všetkých nástrojov AOTP pre zaevidovaných UoZ

Zdroje financovania: ESF, ŠR

2017	Počet dohôd	Počet miest	Dohodnutá suma v eur	Závazok v eur
§49 Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť	42	42	150 929,10	150 929,10
§50 Príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie	48	51	209 903,58	157 536,17
§50j Príspevok na podporu rozvoja miestnej a regionálnej zamestnanosti	27	48	310 482,72	238 341,39
§51 Príspevok na vykonávanie absolventskej praxe	151	109	61 855,23	38 110,49
§51a Príspevok na podporu vytvorenia pracovného miesta v prvom zamestnaní	31	31	145 304,00	136 837,70
§52 Príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby	110	160	22 566,30	7 605,82
§52a Príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby	114	91	131 992,50	106 252,34
§53 Príspevok na dochádzku za prácou	42	42	17 010,00	14 181,68
§53a Príspevok na podporu mobility za prácou	18	18	31 599,54	28 110,55
§54 Projekty a programy (národné projekty)*	93	115	638 448,76	475 662,27
§56 Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska	12	25	137 483,60	116 024,56
§56a Príspevok na udržanie občana so ZP v zamestnaní	1	1	1 594,56	1 594,56
§57 Príspevok občanovi so ZP na samostatnú zárobkovú činnosť	1	1	4 791,40	4 791,40
§59 Príspevok na činnosť pracovného asistenta	38	40	295 398,24	256 810,49
§60 Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska	403	989	818 464,15	818 386,60

REPAS	264	264	152 787,19	139 496,66
Vzdelávanie MUoZ	45	45	41 096,23	37 317,87
Reštart - paušálny príspevok	25	25	27 246,24	25 228,00
Reštart - zapracovanie	10	6	10 157,82	9 417,36
Reštart pre mladých	273	273	141 560,82	135 129,41
Celkový súčet	1 748	2 376	3 350 671,98	2 897 764,42

*§54 Projekty a programy (národné projekty)

2017	Počet dohôd	Počet miest	Dohodnutá suma v eur	Závazok v eur
§54 Projekty a programy (národné projekty)	93	115	638 448,76	475 662,27
Chceme byť aktívni	16	17	70 165,72	44 253,77
NP Cesta z kruhu nezamestnanosti	2	2	16 761,00	16 761,00
NP Šanca na zamestnanie.	5	6	24 117,86	23 038,77
NP Šanca pre mladých	5	5	32 618,11	26 174,48
NP VAOTP MUoZ	1	1	5 352,88	5 250,81
Praxou k zamestnaniu	64	84	489 433,19	360 183,44

Aktivita 6.1.3.3 - podporovať zamestnanie zdravotne postihnutých občanov

Zdroje financovania: ESF, ŠR

2017	Počet dohôd	Počet miest	Dohodnutá suma v eur	Závazok v eur
§56 Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska	12	25	137 483,60	116 024,56

§56a Príspevok na udržanie občana so ZP v zamestnaní	1	1	1 594,56	1 594,56
§57 Príspevok občanovi so ZP na samostatnú zárobkovú činnosť	1	1	4 791,40	4 791,40
§59 Príspevok na činnosť pracovného asistenta	38	40	295 398,24	256 810,49
§60 Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska	403	989	818 464,15	818 386,60
Celkový súčet	455	1056	1 257 731,95	1 197 607,61

Aktivita 6.1.4.1 - V roku 2017 bola spracovaná brožúra – Sociálny sprievodca –adresár poskytovateľov sociálnych služieb v meste Banská Bystrica, ktorý je spracovaný v nadväznosti na novelu zákona o sociálnych službách (poskytovateľ ss, druh ss, cieľová skupina, cenník za poskytované ss, čas poskytovania ss, kontakty a zároveň bol adresár zverejnený na web stránke mesta

Aktivita 6.1.4.2 - V roku 2017 boli realizované pravidelné stretnutia zainteresovaných inštitúcií v oblasti sociálnych služieb (vyhodnotenie AP KPSS, tvorba sociálneho sprievodcu,...) v celkovom počte 12 stretnutí a 28 aktívne zapojených subjektov

Aktivita 6.1.4.3 - V roku 2017 bola intenzívna činnosť v oblasti mediálnych výstupov prostredníctvom rádia LUMEN, RTVS, Radničné noviny, Obecné noviny, TV Hronka / počet mediálnych výstupov 33

Aktivita 6.2.1.6 - Podporiť výstavbu rodinných domov pre profesionálne rodiny:

V zmysle § 51 ods. 1 písm. a) zákona č. 305/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov sa v detskom domove vykonáva ústavná starostlivosť, neodkladné opatrenie a výchovné opatrenie v profesionálnej rodine. V zmysle § 62 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov sa v krízovom stredisku môže vykonávať neodkladné opatrenie v profesionálnej rodine. Zriaďovateľom detských domovov, v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, môže byť Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, obec, vyšší územný celok alebo akreditovaný subjekt. Zriaďovateľ krízové strediská môže obec, vyšší územný celok, akreditovaný subjekt. Zriaďovanie zariadení na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately nie je v pôsobnosti úradu.

Aktivita 6.2.2.2 - Spracovať Plán bezbarierovej úpravy objektov vo vlastníctve mesta:

Objekty na území mesta, do ktorých je zabezpečený úplný alebo čiastočný bezbarierový prístup, sú zaznamenané v GIS portály mesta, ktorý je zverejnený na web stránke mesta.

Aktivita 6.3.1.1 - Projekt Zdravé mesto ako taký bol ukončený, má však kontinuálne pokračovanie v rámci niekoľkých priorít PHSR (zeleň a verejné priestranstvá, vodné toky, environmentálna výchova v odpadovom hospodárstve

Aktivita 6.3.1.2 - 6.3.1.8 Vzdelávať skupiny obyvateľov s vybranými ochoreniami (DM, hypertenzia, obezita a pod.) - SZU - Deň diabetu, Deň srdca - Prioritne zabezpečujú študenti ošetrovateľstva, odborní asistenti realizujú prednášky. V roku 2017 priebežne všetky aktivity plnil RUVZ Banská Bystrica a Zdravotnícka univerzita so sídlom v Banskej Bystrici (poradne zdravia, program Vyzvy srdce k pohybu, vzdelávanie detí, seniorov – zdravý životný štýl, zdravá životospráva, prevencie vzniku závislostí,.....)

V roku 2018 RUVZ zastrešilo v rámci mesta Banská Bystrica vzdelávanie obyvateľov zamerané na:

- Cukrovku - prednáška pre Katolícke gymnázium pre 31 študentov a 3 pedagógov.
- Prevenciu nadváhy a obezity – prednáška pre súkromných podnikateľov prevádzok spoločného stravovania (10) a 20 študentov.
- Alzheimerovu chorobu - prednáška pre žiakov 8. ročníka ZŠ Pieninská v Banskej Bystrici (25 žiakov).
- V rámci Týždňa mozgu prednáška pre obyvateľov v produktívnom veku (15 edukovaných).

Aktivita 6.3.1.3 - Vzdelávať obyvateľov v oblasti zdravej životosprávy a prevencie vzniku závislostí (drogy, lieky, fajčenie) - Prednášky na ZŠ Pieninská, študenti odboru ošetrovateľstvo, 2. roč. letný semester

V rámci vzdelávania v oblasti zdravej životosprávy bola pozornosť orientovaná na vzdelávanie v oblasti výživy. Celkom v roku 2018 bolo pod záštitou RUVZ na tému zdravej výživy v pre žiakov a študentov mesta Banská Bystrica zabezpečených 59 prednášok s celkovým počtom 1163 edukovaných. Konkrétne, zapojením sa do celoslovenského projektu „Viem čo zjem“, ktorý je súčasťou celosvetového programu na podporu zdravej výživy detí „Nestlé Healthy Kids Global Programe“ s cieľom motivovať žiakov základných škôl k vyváženému životnému štýlu, správnym stravovacím návykom a podporiť ich záujem o pohybové aktivity. Cieľovou skupinou v roku 2018 boli žiaci základných škôl, metodicky rozdelení do 2 skupín - 3. a 4. ročník a 5. a 6. ročník V regióne Banská Bystrica bolo zapojených 6 ZŠ. Na tému „Vyvážená strava“ bolo

venovaných 15 prednášok (288 edukovaných), na tému „Pestrá strava“ 43 prednášok (858 edukovaných) a tému „Výživa ako ochrana alebo riziko pre zdravie“ 1 prednáška pre stredoškôľakov (17 edukovaných).

- Služby Poradne pre zdravú výživu v roku 2018 využilo 8 osôb.
- Problematike významu pohybovej aktivity boli v rámci mesta Banská Bystrica v roku 2018 zabezpečené 2 prednášky a to pre študentov a seniorov s celkovým počtom edukovaných - 26.
- Štyri prednášky na tému „Zdravý životný štýl“ absolvovalo celkom 98 osôb (28 žiakov, 2 pedagógovia, 18 seniorov a 50 osôb v produktívnom veku).
- V rámci mesta Banská Bystrica pracovníci Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu k problematike závislosti celkovo zabezpečilo 15 prednášok s celkovým počtom edukovaných 434 osôb. Konkrétne, k problematike drogovej závislosti prednášali 6 prednášok s celkovým počtom edukovaných 221 osôb (z toho 112 žiakov základných škôl, 106 študentov stredných škôl, 3 učitelia), ďalej na tému fetálny alkoholový syndróm bolo prednášaných 8 prednášok s celkovým počtom edukovaných 154 osôb (z toho žiaci základných škôl, 120 študentov stredných škôl, 6 pedagógov) a problematike fajčenia bola venovaná 1 prednáška s celkovým počtom edukovaných študentov 59.
- V Poradni pre odvykanie od fajčenia v roku 2018 boli 5 fajčiarom poskytnuté informácie o nadstavbovej poradni pre odvykanie od fajčenia a individuálne odborné poradenstvo. Odborné poradenstvo pri odvykaní od fajčenia bolo poskytované aj prostredníctvom e-mailu (4x) a cez telefón (1x) ako aj v rámci výjazdov základnej poradne zdravia u klientov s rizikovým faktorom – fajčenie. Pracovníčka poradne pre odvykanie od fajčenia zabezpečovala počas 2 týždňov 30.7.2018 - 10.8.2018 telefonické poradenstvo prostredníctvom Linky pomoci na odvykanie od fajčenia 60 fajčiarom.
- Poradňa protidrogová a HIV/AIDS v roku 2018 bolo poskytnutých 193 odborných poradenstiev.

Aktivita 6.3.1.4 - Vzdelávať obyvateľov v oblasti pohybových aktivít - V rámci BB- mesto športu zrealizované cvičenie TAI-CHI v Parku pod Múzeom SNP - Cvičiteľka Ziqi Meng, lektorka Konfuciovej učebne TCM pri FZ SZU

Aktivita 6.3.1.5 - Venovať každé dva nepárne roky zvýšenú pozornosť pohybovej aktivite detí ako aj dospeléj populácie v rámci celoslovenskej kampane - Vyzvi srdce k pohybu - Realizované študentmi FZ SZU pod vedením Mgr. Soni Feikovej, PhD.

V roku 2018 v rámci plnenia tejto úlohy OPZaVZ RÚVZ BB ako gestor kampane zrealizovalo v súlade s etapami riešenia kampane v r. 2018 čiastkové úlohy – príprava účastníckeho listu v súlade s ochranou osobných údajov, príprava plagátov, oslovenie mediálnych partnerov, sponzorov, podporovateľov VIII. ročníka kampane (konala sa v prvom polroku 2019).

Aktivita 6.3.1.6 - Monitorovať príbežne v Poradni zdravia pri RÚVZ Banská Bystrica rizikové faktory srdcovocievnych a iných chronických ochorení, metabolický syndróm, DM II. typu u klientov poradne zdravia a v rámci výjazdov priamo na pracoviská klientov - RÚVZ realizoval preventívne vyšetrenia v spolupráci FZ SZU- propagáciou a to na webovom sídle fakulty, ako aj v Radničných novinách

Svetový deň vody (22.3.) – občania si mohli priniesť vzorku vody vyšetriť z prameňa, studne, študenti pomáhali pri spracovávaní vzoriek a vyšetrovaní niektorých parametrov;

FZ SZU má ambíciu aktívne spolupracovať aj v iných aktivitách. Vidí perspektívu v prepojení aktivít sociálnej starostlivosti o občanov mesta. Naráža však na právne bariéry vyplývajúce zo statusu študenta vo vzťahu k obyvateľovi mesta.

Výsledky monitorovania sa evidujú a vyhodnocujú v databáze RUVZ Test zdravé srdce v rozsahu rizikových faktorov vyšetrených z kapilárnej krvi - celkový cholesterol, triglyceridy, HDL-cholesterol, glykémia, tlak krvi, pulzová frekvencia, antropometria – výška, hmotnosť, pás, boky, stanovenie BMI (index telesnej hmotnosti), indexy abdominálne obezity (WHR, WHtR), stanovenie percenta telesného tuku, hodnotenie rizikových faktorov z osobnej a zdravotnej anamnézy zameranej na výskyt ochorení srdca a ciev, diabetu,

onkologických ochorení a životný štýl (výživa, pohybová aktivita, stres, fajčenie).

- Počet výjazdov základnej poradne zdravia v rámci mesta Banská Bystrica v roku 2018 bol celkom 12, v rámci ktorých bolo vyšetrených 90 obyvateľov mesta Banská Bystrica.
- Počet vyšetrených obyvateľov Banskej Bystrice v roku 2018 na základnej poradni zdravia bol 102.

Aktivita 6.3.1.7 Uverejňovať pravidelne informácie o preventívnych programoch z oblasti zdravotníctva v regionálnych médiách, na webových stránkach Mesta a RÚVZ

Celkový počet zverejnených tlačových správ v roku 2018 bol 131 na rôzne témy týkajúce ochrany a podpory zdravia. Počet zverejnených informácií o činnosti Poradne zdravia na webstráne RÚVZBB sú dostupné celoročne na http://www.vzbb.sk/sk/poradna_zdravia/index.php. Pri príležitosti významných dní a dní vyhlásených WHO sme zdravotno-výchovné informácie zverejňovali prostredníctvom web-stránky, informačných panelov v priestoroch RUVZ pre obyvateľov (Svetový deň proti rakovine /4. február, Svetový deň vody /22. marec, Svetový deň zdravia /7. apríl, Svetový deň pohybom ku zdraviu /10 máj, Svetový deň Alzheimerovej choroby /21. september, Svetový deň srdca /posledná nedeľa v septembri, Mesiac úcty k starším /1. október, Svetový deň osteoporózy /20. október, Svetový deň diabetu /14. november, Európsky týždeň boja proti drogám /november.

Aktivita 6.3.1.8 Vzdelávať obyvateľov v oblasti primárnej prerevencie vzniku vybraných ochorení

Počet edukačných nástrojov poradne zdravia RÚVZ BB v rámci mesta Banská Bystrica v roku 2018:

- prednášok spolu 86
- počet edukovaných spolu 1851

Aktivita 6.3.2.1 - Podporiť zriadenie chýbajúcich zariadení a služieb zameraných na komplexnú starostlivosť pre chronicky chorých, podporiť prepojenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti.

Zariadenie pre seniorov Jeseň je domovom pre približne 80 klientov. Ďalších 10 ľudí odkázaných na pomoc využíva Zariadenie podporovaného bývania nachádzajúce sa v nadstavbe objektu, nachádza sa tu aj práčovňa.. Zariadenie, ktoré poskytuje služby skôr narodeným Banskobystričanom od roku 1997, prešlo v roku 2016 obnovou. Po výmene okien v pivničných priestoroch sa obnovila aj fasáda objektu. Na opravy vynaložilo mesto cca 55 000 eur. V roku 2017 sa zrealizovali práce na obnove Strediska sociálnych služieb na Uhlisku v hodnote takmer 710 000 eur. Prevoz k lekárovi, na nákup alebo úrad, bude od dnešného dňa pre ťažko zdravotne postihnutých Banskobystričanov, seniorov i sociálne slabších obyvateľov mesta kvalitnejší. V zariadení pre seniorov Jeseň na sídlisku Fončorda sa dnes slávnostne uviedol do prevádzky nový, deväťmiestny osobný automobil so špeciálnou zdvíhacou plošinou, ktorý posluží ako sociálny taxík ľuďom s problémovou mobilitou.. Do opotrebovaného vozidlového parku prepravnej služby mesta Banská Bystrica tak pribudol nový biely člen. Samospráva naň získala dotáciu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny vo výške 23 tis. eur. Finančná spoluúčasť mesta na nákup vozidla predstavuje takmer 6 tis. eur. Ročne túto službu využíva cca päťtisíc obyvateľov. Deťom z krízových centier slúži sociálny taxík napríklad na prevoz do škôlky v Šalkovej. Ročné výdavky rozpočtu mesta na prevádzku prepravnej služby sú cca 16 tis. eur.

7. PROGRAM : ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Aktivita 7.1.1.1 - 7.1.1.2 Revitalizovať malé parkové plochy - v roku 2017 sa začala príprava podkladov aj realizácia projektovej dokumentácie na revitalizáciu Mestského parku. Taktiež sa zrealizovala čiastočná revitalizácia parčíkov na ul. Mládežnícka, Internátna vrátane kostola, Tihányiovský kaštieľ, Barczyovský kaštieľ v Radvani, parčík pred MsÚ, parčík na Hornej (pred Hungáriou). Oddelenie údržby miestnych komunikácií a inžinierskych sietí ako správca miestnych komunikácií realizovalo v úvode roka 2016 druhú etapu obnovy povrchu chodníkov v parčíku pred MsÚ na ploche 378 m² v hodnote 12 131 EUR z prostriedkov mesta Banská Bystrica. V rámci stavebných prác na premene parčíka pred mestským úradom v blízkosti polikliniky sa obnovili chodníky, pracovníci ZAaRES-u upravili zeleň, pribudnú lavičky... Vedenie

mesta plánuje vybudovať fontánu, ktorá bola kedysi dominantou tohto priestoru, v roku 2018. Na revitalizáciu parku boli vyčlenené finančné prostriedky z mestského rozpočtu vo výške 44 tis. eur.

Aktivita 7.1.1.3 - Odstraňovať invázne rastliny, buriny, invázne nálety drevín na celom území mesta - ZAaRES zrealizovala nákup techniky na údržbu zelene v sume 149 000,- €. Vďaka novým kosačkám a technike sú čistejšie a upravenejšie verejné priestranstvá. Do strojového parku správcu zelene pribudla kosačka určená na údržbu športovísk, ale aj veľkoplošné kosačky, ktoré uľahčia úpravu zelene v okolí stromov, vo svahoch i popri cestách. K trom desiatkam nových strojov patrí aj kosačka s vymeniteľnými nástavcami na strihanie živých plotov. ZAaRES zakúpil aj vysokozdvížnú plošinu, veľkoobjemové kontajnery a kontajnerové nákladné auto. Presný harmonogram kosieb na príslušný mesiac je vždy zverejnený na internetovej stránke mesta www.banskabystrica.sk.

Mesto z hľadiska kompetencie ohľadom odstraňovania invázných rastlín vyzýva konkrétnych majiteľov plôch, kde sa invázne rastliny vyskytujú na okamžité odstránenie. Zároveň mesto každý rok robí osvetu a informačnú kampaň o druhoch a vzhľade invázných rastlín, ako aj o spôsobe ich odstraňovania, t.j. na každú verejnú informačnú tabuľu mesta zverejňuje informačné plagáty s uvedenou tematikou.

Tak isto táto osвета ide súbežne aj na internetovej stránke mesta, kde si každý občan môže prečítať o problematike invázných rastlín a spôsobe ich odstraňovania. Mesto nadviazalo spoluprácu s UMB, kde prostredníctvom študentov tejto univerzity robí mapovanie výskytu invázných rastlín mimo pozemkov vo vlastníctve mesta prostredníctvom systému GPS.

Aktivita 7.1.1.4 - postupná revitalizácia stromoradií pozdĺž komunikácií (podľa Generelu zelene mesta Banská Bystrica), a v meste (spolupráca so ZAaRES a so Skrášľovacím spolkom)

- revitalizácia vnútroblokov prostredníctvom náhradnej výsadby a v spolupráci so ZAaRES

Na Limbovej ulici v mestskej časti Podlavice pribudol koncom roka 2015 areál na venčenie i výcvik psov. Po sídlisku Sásová tak ide o druhý výbeh, ktorý môžu využívať všetci majitelia zvierat a socializovať tak svojich domácich miláčikov. Na ohradený priestor s cvičnými prvkami použila samospráva takmer 8 000 eur. Samospráva zároveň riešila obnovu kotercovej vo svojej karanténnej stanici. Mesto postupne investuje do obnovy striech, podláh i mreží kotercovej tak, aby spĺňali všetky požiadavky a parametre. Do jari 2016 bol z volier vytvorený výbeh, kde sa môžu zvieratá voľne pohybovať a odpočívať.

- v parku pri kaštieli Radvanských, pribudli lavičky vytvorené umelcami v rámci mestského festivalu umenia FUBABY.

Aktivita 7.1.2.1 - Pripraviť a realizovať v spolupráci s občanmi program estetizácie mesta - Celomestská iniciatíva „Za krajšie mesto“ oslávila už 21. narodeniny. Tradične sa Banskobystričania zapojili do upratovania priestorov v okolí svojich domovov vyhrabaním trávnikov od rastlinného a komunálneho odpadu. Počas štyroch etáp bolo v roku 2016 sa podarilo naplniť 315 veľkokapacitných kontajnerov. Odstránilo sa viac ako 240 ton komunálneho a 60 ton biologicky rozložiteľného odpadu. V roku 2017 bolo vyvezených viac ako 350 veľkoobjemových kontajnerov, odstránilo sa takmer 60 ton biologicky rozložiteľného odpadu a takmer 280 ton ostatného komunálneho odpadu. V centre mesta zároveň pribudol aj nový mobiliár. Na Námestí SNP a Nám. Š. Moysesa je pre mamičky s deťmi, seniorov či návštevníkov k dispozícii takmer tridsať lavičiek. Aj pôvodné smetné koše z roku 2004 boli zamenené za šestnásť nových, ktoré samospráva vytypovala v súčinnosti s Krajským pamiatkovým úradom.

Aktivita 7.1.2.2 - Vybudovať, revitalizovať a modernizovať vnútrobloky na sídliskách - Mesto vyčlenilo z rozpočtu 24 000 eur aj na projektovú prípravu štyroch vytypovaných vnútroblokov, ktoré plánuje prebudovať na moderné relax zóny pre obyvateľov mesta. V Sásovej plánujeme takúto zónu medzi Sitnianskou a Tatranskou ulicou na ploche, ktorú obyvatelia poznajú pod názvom Opavia. Na Fončorde za bytovými domami Tulska 1 – 11. Financovanie už ich realizácie bude zabezpečené pomocou Integrovaného regionálneho operačného programu.

Ďalšie relax zóny pribudnú na Podháji a v Podlaviciach medzi Povstaleckou a Gaštanovou ulicou.

Aktivita 7.1.2.3 Vybudovanie parkoviska a revitalizácia priestoru v okolí krytej plavárne

Bol vypracovaný projekt na reavitalizáciu krytej plavárne a vizualizácia konečnej podoby stavby a boli zrealizované výkopové práce pre určenie inžinierskych sietí.

Aktivita 7.1.3.2 - SVP, š.p., OZ BB začal realizovať protipovodňovú ochranu mesta pred povodňami. V rámci stavby sa plánuje aj náhradná výsadba brehových porastov popri vodnom toku Hron.

Aktivita 7.1.4.1 - Zvýšiť počet automatických monitorovacích staníc (AMS) pre objektívnejšie vyhodnotenie kvality ovzdušia v meste - čo sa týka vyhodnotenia kvality ovzdušia, zo všetkých merateľných ukazovateľov jedine ukazovateľ PM 10 nespĺňa legislatívny limit.

Vzhľadom na to, že hodnoty ukazovateľa PM 10 nespĺňajú legislatívny limit, mesto Banská Bystrica realizuje aspoň čiastkové opatrenia na zníženie jeho hodnoty vo forme pravidelného čistenia a zvlhčovania komunikácií. Zároveň v povoľovacom procese striktnie preferuje moderné technológie spaľovania tuhých palív.

Aktivita 7.1.4.2 Mesto Banská Bystrica prostredníctvom oddelenia Životného prostredia ako preneseného výkonu štátnej správy o ochrane ovzdušia preferuje BAT technológie a odporúča ich pri povoľovaní malých zdrojov znečistenia. Odporúča, aby lokálne kúreniská, ktoré značne znečisťujú ovzdušie, boli zoskupené do väčších zdrojov centrálného tepla.

Aktivita 7.1.4.3 V roku 2018 sa ukončila rekonštrukcia fontány na ul. Československej armády 26, ktorá sa projektovo pripravovala od roku 2017. Výsledkom je moderná kruhová fontána s 37 tryskami, ktoré sú usporiadané po 12 ks trysiek v 3 okruhoch. Každá tryska je podsvietená farebným LED svetidlom. Je osadená na mieste pôvodnej fontány a jej povrch tvorí flambovaný žulový kamenný obklad, ktorý zabezpečuje jej pochôdznosť. Jej vybudovaním bola ukončená revitalizácia parčíka pre MsÚ.

Aktivita 7.1.4.5 Zlepšenie kvality ovzdušia v meste - Integrovaný projekt LIFE - vytvorenie pozície manažéra kvality ovzdušia. BBSK podpísalo „Vyhlásenie a splnomocnenie pridruženého príjemcu pre LIFE Integrované projekty za BBSK“. V roku 2017 oslovilo Ministerstvo životného prostredia SR jednotlivé samosprávne kraje na Slovensku, vrátane BBSK, v súvislosti so spoluprácou na úrovni partnerstva na Integrovanom projekte LIFE týkajúcom sa zlepšenia kvality ovzdušia. Oddelenie ÚP a ŽP sa zúčastnilo dvoch pracovných stretnutí k príprave projektu LIFE v r. 2018 a zúčastnilo sa prípravy zmluvy s MŽP SR o zapojení sa BBSK do projektu LIFE, aj s jeho 10 %-ným spolufinancovaním. V rámci Integrovaného projektu LIFE sa predpokladá vytvorenie pozície manažéra kvality ovzdušia. V úvodnom období po začatí projektu bude hlavnou náplňou analýza problémov v oblasti kvality ovzdušia na lokálnej a regionálnej úrovni, identifikácia kľúčových osôb a inštitúcií, identifikácia možných opatrení, podpora a pomoc pri hľadaní finančných zdrojov pre realizáciu opatrení, osvetová činnosť a pod.

Poznámka: Vyhlásenie a mandát pridruženého príjemcu bol predmetom hlasovania na zasadnutí Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja, ktoré sa konalo 25. apríla 2019 v Jelšave a nadobudol účinnosť po jeho schválení zastupiteľstvom.

Aktivita 7.1.4.3 V roku 2018 sa ukončila rekonštrukcia fontány na ul. Československej armády 26, ktorá sa projektovo pripravovala od roku 2017. Výsledkom je moderná kruhová fontána s 37 tryskami, ktoré sú usporiadané po 12 ks trysiek v 3 okruhoch. Každá tryska je podsvietená farebným LED svetidlom. Je osadená na mieste pôvodnej fontány a jej povrch tvorí flambovaný žulový kamenný obklad, ktorý zabezpečuje jej pochôdznosť. Jej vybudovaním bola ukončená revitalizácia parčíka pre MsÚ.

Aktivita 7.1.6.1 - Od roku 2015 MsL realizovali projektovú prípravu pre realizáciu rekonštrukcie dvoch lesných ciest Šípovo-Harmančok a Cenovo-Hančky a výstavbu protipožiarnej lesnej cesty Hančky-Krupné uhlisko, na ktorú spracovali žiadosť na nenávratný finančný príspevok z PRV 2014- 2020 a predložili na PPA MPaRV SR. Na následnú realizáciu rekonštrukcie lesných ciest vynaložili v roku 2016 sumu 48 261 € a v roku 2017 sumu 329 147 €, pričom 316 421 € bude hrazené z EU po schválení projektov.

Hoci od roku 2015 MsL realizovali projektovú prípravu pre realizáciu rekonštrukcie vodného žľabu Rakytovo s vybudovaním turistického chodníku pozdĺž žľabu, bolo zrealizované verejné obstarávanie na vypracovanie projektovej dokumentácie a stavebné konanie, v roku 2017 sa zrealizovala len oprava vodného žľabu Rakytovo za účelom zabezpečenia opravy poškodených častí žľabu vo výške 2841 €, pretože nakoniec

nebola vyhlásená výzva, do ktorej by sa MsL plánovali s týmto projektom zapojiť.

Aktivita č 7.1.6.2

- Výrub stromov vo výške 4000 € zo zdrojov Mestských lesov Banská Bystrica s.r.o. bol realizovaný za účelom ochrániť zdravie návštevníkov Serpentin Urpín.
- Údržba turistických chodníkov Urpín vo výške 2074 € bola realizovaná za účelom skvalitnenia prístupu občanov do lesoparku Urpín.
- v roku 2018 bola zrealizovaná rekonštrukcia chaty Lungárová v sume 67 193 €

Aktivita č 7.1.6.3 - V rámci výzvy PRV Lesnícke environmentálne platby sa MsL prihlásili so záväzkom plniť obmedzenia podľa Nariadenia vlády Slovenskej republiky z 8. apríla 2015, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka vykonávaných podľa § 47 Platba na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesov podľa § 50 na výmere 988 ha s platbou za dodržanie podmienok 41 146 €. MsL sa uchádzali aj o podporu ochrany v CHVU Veľká Fatra v rámci Lesnícko environmentálnych platieb v ha. Táto platba bude realizovaná v roku 2020 vo výške 41000 € a v roku 2021 vo výške 10000 € z EU zdrojov. Rokom 2021 táto platba končí.

V rámci tejto aktivity sa Mestské lesy v roku 2019 zapojili do pilotného projektu ŠOP SR, ktorý je financovaný z OPKŽP z MŽP SR. V roku 2019 získali 6347 €. Pre obdobie 2020 – 2022 je predpoklad v pokračovaní tejto aktivity, ale k dnešnému dňu je rozsah neznámy.

PRV, z ktorého MsL čerpali najväčšie externé zdroje, končí v roku 2020 a predpoklad schválenia nového je v roku 2021 s pravdepodobnou možnou realizáciou aktivít koncom roku 2022 a neskôr. K dnešnému dňu nie je známy obsah podporovaných aktivít. Je predpoklad, že podpora bude smerovaná do zvyšovania biodiverzity a adaptačných opatrení na zmiernenie negatívneho vplyvu zmeny klímy na krajinu.

Aktivita 7.2.1.1 , 7.2.1.2 a 7.2.1.3 - Protipovodňová ochrana mesta

Súbežne s výstavbou protihlukovej steny sa budú realizovať aj štyri úseky protipovodňových opatrení. Sme totiž jediné krajské mesto, ktoré nemá vybudovanú ochranu pred záplavami. Slovenský vodohospodársky podnik, O. Z. Banská Bystrica v roku 2016 na stretnutí s vedením mesta prezentoval projekt, ktorý rieši úpravu brehov, ochranných hrádzí, protipovodňových múrov, mobilného hradenia tak, aby v prípade storočnej vody nezaplavilo rýchlostnú cestu R1, Štadlerovo i Štefánikovo nábrežie, Mičinskú cestu, Majer a pod. Ide o náročný proces majetko-právnych vysporiadaní a stavebných povolení, no mesto je aj v tomto prípade pripravené vyjsť všetkým zainteresovaným stranám maximálne v ústrety.

Realizáciu prípravy projektu Stavby protipovodňovej ochrany má v kompetencii Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.. Realizácia bude zabezpečená pomocou nenávratného finančného príspevku z Operačného programu Kvalita životného prostredia na roky 2014 – 2020, Prioritná os 2. Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami.

Projekt zahŕňa tri stavby:

- Banská Bystrica, ochrana intravilánu pred povodňami
- B. Bystrica, Iliáš - Radvaň, protipovodňové opatrenia na Hrone, r.km 172,00-173,55 – rekonštrukcia
- Banská Bystrica - Majer, ochrana intravilánu II.etapa – rekonštrukcia

Aktivita 7.2.1.1. - Banská Bystrica, ochrana intravilánu pred povodňami:

- Územné rozhodnutie na stavbu bolo vydané pre úsek č. 1, úsek č. 2, úsek č. 3 dňa 15.04.2015, pre úsek č. 4 dňa 27.07.2015 a pre objekt Sklad mobilného hradenia dňa 23.02.2017.
- Výslednou alternatívou je nový stavebný zámer vypracovaný v termíne 03/2011. Oproti pôvodnému stavebnému zámeru sa líši technickým riešením, kde sa ochrana mesta navrhuje zabezpečiť realizáciou nábrežných múrikov v kombinácii s použitím mobilného hradenia. Uvedená alternatíva predstavuje značnú úsporu investičných nákladov oproti predchádzajúcemu posudzovanému variantu. V termíne 01/2012 bol v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vypracovaný zámer pre zisťovacie konanie, ktorý bol predložený Obvodnému úradu ŽP na prerokovanie. Obvodným úradom ŽP Banská Bystrica bolo rozhodnutím č.2012/622/FM zo dňa 11.04.2012 vydané, že navrhovaná činnosť sa nebude ďalej posudzovať. Stavebný zámer bol 13.02.2012 zaslaný na MŽP SR so žiadosťou o vykonanie štátnej expertízy. O vykonaní štátnej expertízy bol vydaný protokol č.11/2012 zo dňa 15.10.2012.

- Stavebné povolenia sú vydané pre úseky 1,2,3,4 a Sklad mobilného hradenia.
- Dňa 22.05.2018 bola podpísaná zmluva o poskytnutí NFP (nenávratných finančných prostriedkov) z OPKŽP 2014 – 2020.
- Začiatok realizácie stavby – 11/2018.
- Predpokladaný termín ukončenia stavby je 03/2021.

Celkový investičný náklad stavby: 32 922 108 €.

Preinvestované k termínu 31.12.2017 na prípravu stavby 1 438 783 €.

Aktivita 7.2.1.2. - B. Bystrica, Iliáš - Radvaň, protipovodňové opatrenia na Hrone, rkm 172,00-173,55 – rekonštrukcia:

- Vydanie územného rozhodnutia na stavbu sa nevyžadovalo. Bol vypracovaný stavebný zámer. Na stavbu je vydané stavebné povolenie.
- Dňa 22.05.2018 bola podpísaná zmluva o poskytnutí NFP z OPKŽP 2014 – 2020.
- Začiatok realizácie stavby – predpoklad 12/2018.

Celkový investičný náklad stavby: 1 408 409,81€.

Preinvestované k termínu 31.12.2017 na prípravu stavby 372 157 €.

Aktivita 7.2.1.3. - Banská Bystrica - Majer, ochrana intravilánu II.etapa – rekonštrukcia :

- Vydanie územného rozhodnutia na stavbu sa nevyžadovalo. Bol vypracovaný stavebný zámer.bol doručený na SVP, š.p., PR dňa 05.10.2017. Na stavbu je vydané stavebné povolenie.
- Na stavbu bola dňa 22.05.2018 podpísaná zmluva o poskytnutí NFP z OPKŽP 2014 – 2020.
- Začiatok realizácie stavby – predpoklad 12/2018.

Celkový investičný náklad stavby: 2 516 725,54 €

Preinvestované k termínu 31.12.2017 na prípravu stavby 54 928 €.

Pre stavby navrhované pre ochranu intravilánu mesta pred povodňami bolo vykonané verejné obstarávanie nadlimitnej zákazky pod názvom „Banská Bystrica, ochrana intravilánu pred povodňami – stavebné práce“. Výsledkom verejného obstarávania bolo uzatvorenie zmluvy so zhotoviteľom stavebných prác STRABAG Pozemné a inžinierske staviteľstvo s.r.o. Bratislava (zmluva o dielo číslo 1910/2018-BB podpísaná dňa 12.11.2018). Predmetom plnenia je zhotovenie Diela Banská Bystrica ochrana intravilánu pred povodňami – úsek 1,2,3,4,6 – Sklad mobilného hradenia; Banská Bystrica – Majer, ochrana intravilánu pred povodňami, rekonštrukcia; Banská Bystrica, Iliáš – Radvaň, protipovodňové opatrenia na Hrone rkm 172,000 – 173,564, rekonštrukcia.

Realizácia stavieb je zabezpečená prostredníctvom žiadostí o nenávratný finančný príspevok z Operačného programu Kvalita životného prostredia na roky 2014 – 2020, Prioritná os 2. Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami.

V roku 2018 bolo na prípravu verejnej práce „Banská Bystrica, ochrana mesta pred povodňami“ preinvestované:

- Banská Bystrica, ochrana intravilánu pred povodňami – 56 480 €
- Banská Bystrica, Iliáš – Radvaň, protipovodňové opatrenia na Hrone rkm 172,00 - 173,564, rekonštrukcia – 14 128 €
- Banská Bystrica – Majer ochrana intravilánu pred povodňami, rekonštrukcia - 14 483 €

Predpoklad financovania realizácie verejnej práce „Banská Bystrica, ochrana mesta pred povodňami“ - stavebné náklady na ďalšie roky:

- Banská Bystrica, ochrana intravilánu pred povodňami
Rok 2019 – stavebné náklady 1 951 409 €
Rok 2020 – stavebné náklady 15 332 181 €
Rok 2021 – stavebné náklady 550 000 €
- Banská Bystrica, Iliáš – Radvaň, protipovodňové opatrenia na Hrone rkm 172,00 - 173,564, rekonštrukcia
Rok 2019 – stavebné náklady 1 273 591 €
Rok 2020 – stavebné náklady 0 €
Rok 2021 – stavebné náklady 0 €
- Banská Bystrica – Majer ochrana intravilánu pred povodňami, rekonštrukcia

Rok 2019 – stavebné náklady 750 000 €
Rok 2020 – stavebné náklady 1 627 819 €
Rok 2021 – stavebné náklady 0 €

Ostatné finančné prostriedky súvisia s prípravou a ostatnými investičnými potrebami verejnej práce.

Banská Bystrica - Uľanka, úprava toku Bystrica

Pre návrh opatrení súvisiaci s protipovodňovou ochranou časti mesta Banská Bystrica - Uľanky bola vypracovaná projektová dokumentácia a bolo vydané rozhodnutie o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. OU-BB-OSZP3-2016/14955/FM zo dňa 06.06.2016 - navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať.

Na stavbu bolo vydané rozhodnutie o umiestnení líniovej stavby (č. OVSZ-SU-137105/16772/2018-BOČ. zo dňa 08.08.2018, nadobudnutie právoplatnosti 14. septembra 2018, vydalo Mesto Banská Bystrica). Bolo vykonávané majetkovo-právne usporiadanie pozemkov, ktoré bolo pozastavené, nakoľko súkromníci pozemkov nesúhlasili s výkupom.

Celkový investičný náklad stavby: 850 000 €

Na prípravu stavby bolo v roku 2018 preinvestované 8 883 €.

Aktivita 7.2.1.4 - Realizovať pasportizáciu vodných tokov:

K termínu 08.07.2016 bol vypracovaný „Technický pasport vodného toku Rudlovský potok, rkm 0,000 – 0,3825“.

Aktivita 7.2.1.5. - Zabezpečiť podmienky pre prirodzenú migráciu vodných organizmov.

Stavby pre spriechodnenie migračných bariér a zabezpečenie migrácie vodných organizmov neboli realizované. Stavby sa pripravujú, ich realizácia bude zabezpečená prostredníctvom žiadostí o nenávratný finančný príspevok z Operačného programu Kvalita životného prostredia na roky 2014 – 2020, Prioritná os 1. Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej štruktúry, špecifický cieľ 1.2.3., aktivita B.

Pre zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity toku a spriechodnenie migračných bariér sa navrhuje spriechodnenie pevného prahu Smrečina na vodohospodársky významnom vodnom toku Hron a dve priečne stavby na vodohospodársky významnom vodnom toku Bystrica.

Aktivita 7.2.1.6 - Sústavne likvidovať invázne rastliny a buriny v brehových porastoch tokov a v ich ochrannom pásme.

Z vlastných zdrojov a vlastnými kapacitami boli realizované práce a kosby a údržba trvalých trávnych porastov (TTP) na vodných tokoch (VT) a vodných stavbách (VS).

Rok 2016

- Cyklické práce kosby a údržba TTP na VT a VS 28 883,44 €
- Cyklické práce - ostatné na VT a VS 54 000,00 €

Rok 2017

- Cyklické práce kosby a údržba TTP na VT a VS 39 806,63 €
- Cyklické práce - ostatné na VT a VS 106 000,00 €

ROK 2018

- Odstraňovanie invázných druhov rastlín:
Pohánkovec Japonský na Starohorskom potoku v k.ú. Uľanka, rkm 0,0 - 1,500, pravý a ľavý breh, výmera 0,160 ha, spôsob odstránenia mechanicky, termín vykonania máj – august, náklady na odstránenie 368,00 €, účinnosť 20%.
Pohánkovec Japonský na potoku Bystrica v k.ú. Uľanka, rkm 6,0, pravý a ľavý breh, výmera 0,010 ha, spôsob odstránenia mechanicky, termín vykonania máj – október, náklady na odstránenie 14,00 €, účinnosť 20%.

Celkové preinvestované náklady na likvidáciu invázných druhov rastlín – 382,00 €

- Cyklické práce - kosby a údržba trvalých trávnych porastov (TTP) na vodných tokoch (VT) a vodných stavbách (VS):

Ďalšie aktivity usporadúvané SVP, š.p., OZ B. Bystrica.

- Deň vody – akcia zameraná najmä pre deti a mládež sa koná každoročne.
- Odstraňovanie nečistôt z brehov vodných tokov a vodných stavieb – akcia usporadúvaná každoročne vlastnými zamestnancami, v roku 2018 bol konaný už štvrtý ročník.

V rámci Plánu stavebných opráv a údržieb boli z vlastných zdrojov SVP, š.p., OZ B. Bystrica a vlastnými kapacitami realizované nasledovné akcie:

Rok 2016

• Akcie do 5 000 € (B.Bystrica - oprava zábradlia na t. Rudlovský r.km 0,0-0,02)	3 363,70 €
• Banská Bystrica - údržba Rudlovského potoka r.km 1,179 - 1,361,	63 744,54 €
• Banská Bystrica - odstránenie porastu z toku Rudlovský r.km 0,000 - 0,020	7 568,68 €
• Banská Bystrica oprava dlažieb na toku Hron r.km 176,130 - 177,200	3 941,11 €

Rok 2017

• Akcie do 5 000 € (B.Bystrica - oprava opev. na t. Krátky r. km 0,890 - 1,000)	3 266,65 €
• B.Bystrica - TPZ do breh. por. na t. Udurná r.km 0,300- 1,750	7 184,23 €
• B.Bystrica - TPZ do breh. por. na p.s. t. Hron r.km 173,550 - 175,380	7 001,61 €
• B.Bystrica - údržba LOH Selčianskeho p. km 0,000 - 0,375	43 682,61 €
• Banská Bystrica - oprava opevnenia na toku Krátky r.km 0,830 - 0,890	7 945,23 €

Rok 2018

- Banská Bystrica - údržba POH na toku Hron, r.km 179,200-179,419 v celkovej čiastke 49 086,37 €.
- Rakytovce - TPZ na toku Rakytovský, r.km 0,000-1,300 v celkovej čiastke 507,50 €
- Banská Bystrica - TPZ na toku Hron, r.km 173,250-179,300 v celkovej čiastke 10 013,47 €
- Celkové preinvestované náklady opravy a údržby vlastnými kapacitami – 59 607,34 €
- Akcie vykonávané dodávateľsky:
- Banská Bystrica - oprava parapetu a zábradlia na ľavej strane p. Bystrica, r.km 0,700 - 0,960 v celkovej čiastke 27 852 €.

Aktivita 7.2.1.9 - Vytvoriť v organizačnej štruktúre MsÚ pozíciu vodohospodára - V roku 2016 bola vytvorená pracovná pozícia VODOHOSPODÁR. V rámci preneseného výkonu štátnej správy v spoločnom stavebnom úrade (12 obcí) povoľuje vodné stavby.

Vedie evidenciu o vodách, povoľovanie odberu podzemných vôd, vyjadrenia k stavbám a zariadeniam ovplyvňujúce vodné pomery (ČOV, žumpy, rodinné domy, polyfunkčné budovy, výrobné haly).

Realizuje výkon kontroly nakladania s odpadovými vodami. Spolupráca pri tvorbe „Povodňového plánu zabezpečovacích a záchranných prác“, riešenie podnetov a sťažností, účasť na vodoprávných konaniach na OÚ BB. Z hľadiska preneseného výkonu štátnej správy vykonáva povolenia malých vodných stavieb v meste Banská Bystrica a 11 okolitých obcí, ktoré tvoria spoločný stavebný úrad.

Aktivita 7.3.1.3 - Zaviesť systematické vzdelávanie a osvetu v oblasti environmentálnej výchovy do škôl a pre verejnosť + Aktivita 7.3.1.5 Uskutočniť terénne exkurzie zamerané na všeobecné, krajinárske, biologické a ochranárske témy do národného parku s odborným výkladom - Letná banská univerzita (júl 2016). Stredoslovenská oblasť je známa svojou výnimočnou baníckou históriou. Už v 14. storočí vznikol Zväz stredoslovenských banských miest, do ktorého patrili Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Kremnica, Pukanec, Nová Baňa, Ľubietová, Banská Belá a okolité obce. Boli významné najmä vďaka ťažbe drahých kovov, neskôr farebných kovov a železnej rudy, ale taktiež je nezanedbateľný ich vplyv na rozvoj banskej, úpravnickej, hutníckej techniky a technológie. História týchto siedmich miest inšpirovala producenta projektu, spoločnosť Mana s.r.o. z Banskej Bystrice k vzniku Letnej banskej univerzity, ktorá sa vďaka podpore Mesta Banská Bystrica uskutočnila v júli 2016. Počas prvého ročníka sa jej ambasádorom stal herec Lukáš Latinák.

Do Letnej banskej univerzity sa mohli zapojiť deti od 9 do 14 rokov prostredníctvom Banického zápisníka. Zároveň SAŽP realizovala vzdelávacie aktivity samostatne bez participácie iných partnerov v rámci svojho Plánu hlavných úloh a projektov a v priestoroch SAŽP (akreditované vzdelávanie učiteľov, akreditované vzdelávanie odbornej verejnosti)

V súčasnosti SAŽP pripravuje novú koncepciu environmentálnej výchovy a vzdelávania. Do jej prípravy

a realizácie chce zapojiť i ďalšie inštitúcie pôsobiace v rámci mesta či kraja.

Aktivita 7.3.1.4 Realizovať min.2 osvetové kampane na zlepšenie ŽP

Oddelenie ÚP a ŽP Úradu BBSK pripravilo a zrealizovalo seminár s názvom „Putovanie odpadov“ pod záštitou predsedu BBSK určený pre študentov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja s aktuálnymi témami: Život s odpadmi, Triedenie odpadov, Predchádzanie vzniku odpadu alebo ako netvorit' odpad, Dopady našich každodenných rozhodnutí na planétu Zem, 23. 11. 2018 sa seminár uskutočnil v Banskej Bystrici s počtom účastníkov 147 a 5. 12. 2018 sa seminár uskutočnil v Lučenci s počtom účastníkov 126. Taktiež zrealizovalo prípravu pre informačný seminár „Odpadové hospodárstvo v obciach“, ktorý bude v roku 2019 zorganizovaný pre starostov obcí Banskobystrického kraja. Cieľom seminára bolo poskytnúť starostom základné informácie z oblasti legislatívy odpadového hospodárstva, o možnosti financovania činností v odpadovom hospodárstve mimo miestneho poplatku za odpad a predstavenie praktických rád na zefektívnenie triedeného zberu v obciach. Odborné prednášky boli zabezpečené zástupcami Ministerstva životného prostredia SR, Environmentálneho fondu a Branislavom Moňokom z Priateľov Zeme. V príprave je seminár pre študentov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK, ktorý bude zameraný na klímu – kvalitu ovzdušia – zeleň.

V rámci environmentálnej propagácie zabezpečilo aktualizáciu a preklad do anglického jazyka a tlač v AJ propagačnej brožúry Prírodné zaujímavosti Banskobystrického kraja.

Aktívnym realizátorom osvetových kampaní na zlepšenie kvality životného prostredia je občianske združenie OCI BB, ktoré každoročne v rokoch 2016-2018 zrealizovalo kampane zamerané na využívanie nemotorovej dopravy:

- Otvorenie cyklosezóny
- Do práce na bicykli
- Európsky týždeň mobility (ETM)
- Cyklofest

Do kampane ETM na používanie bicykla a zníženie CO2 zvýšením podielu nemotorovej dopravy bolo v roku 2018 zapojených 88 inštitúcií a 470 obyvateľov, celkovo najazdili na bicykli 56 374 km a ušetrili tak 14 709 kg CO2. Mesto prispelo na osvetové kampane sumou 5000€ na projekt s názvom „Propagácia, osвета a vzdelávanie v oblasti udržateľnej mestskej mobility“ a 2400€ prispelo OCI BB.

Aktivita 7.3.1.5 - Pod záštitou MsL sa v roku 2017 uskutočnili sa 2 terénne exkurzie zamerané na všeobecné, krajinárske, biologické a ochranné témy do národného parku s odborným výkladom

Aktivita 7.3.1.8 - v roku 2016 sa realizovalo podujatie Envirofilm – medzinárodný festival filmov o životnom prostredí. Návštevníci sa mohli zúčastniť viac ako 100 dokumentárnych filmov a bohatého sprievodného programu.

Aktivita 7.3.2.2 - Aktualizovať územnoplánovacia dokumentáciu a územnoplánovacie podklady pre zabezpečenie podmienok rozvoja mesta- vypracované 4 územnoplánovacie dokumentácie

V roku 2016 bol zverejnený návrh územnoplánovacej dokumentácie ÚPN M B. Bystrica, ZaD č. 5, ktoré sú v procese prerokovania a trvajú aj k dnešnému dňu a teda sú rozpracované. Ako územnoplánovacie podklady sú riešené urbanistická štúdia Rakytovce, ktorú je nutné vyriešiť z hľadiska vlastníckych vzťahov, ďalej sa posudzujú návrhy ďalších urbanistických štúdií (Areál UMB, Rakytovce – Lom, Uhlisko - Pod mostíkmi, Na stráni a.i.) a vydávajú súhlasy resp. nesúhlasy so spracovaním urbanistických štúdií, ktoré obstaráva a financuje externý subjekt. V platnosti zostávajú požiadavky platného Územného plánu vyplývajúce z jeho záväznej časti na plochy kde je potrebné spracovať zmeny a doplnky zón. V roku 2018 stále pokračuje proces započatý v roku 2016 a to ÚPN M B. Bystrica ZaD č. 5.

Aktivita 7.3.2.3 - Spracovať návrhy na riešenie revitalizácie identifikovaných území a plôch a motivácia a aktívny prístup verejnosti k riešeniu lokálnych environmentálnych problémov mesta – V roku 2018 začali prípravné práce k projektovej dokumentácii pri riešení priestoru Kyjevské námestie prostredníctvom krajinného architekta. Projekt bude pokračovať aj v roku 2019. OPA je v pozícii konzultanta v nadväznosti posúdenia súladu s ÚPN M Banská Bystrica.

Aktivita 7.4.1.4 - Odpad – v roku 2016 sme odstránili 1050 ton odpadu, čo nás stálo cca. 100 tis. eur a je to doposiaľ najviac v rámci agendy odstraňovania skládok odpadov. Na začiatku roka 2016 odstránili verejnoprospešní pracovníci a zmluvné spoločnosti z územia mesta viac ako 20 čiernych skládok. Vyčistilo sa okolie útulku Prístav na Tulskej ulici, cyklochodník na Mičinskej este, lokalita pri železničnej trati v Uľanke, v bývalom areáli práčovni a čistiarní Majer, v parčíku na ulici L. Ondrejova v Kostiviarskej, na Pršianskej ceste, za garážami na Karlove, v okolí Národnej kultúrnej pamiatky Bárzyovský kaštieľ i na ulici THK č. 11. Po prirátaní rozptýleného komunálneho odpadu po sídliskách, s ktorým sa denne pasujú aktivační pracovníci a viac ako 300 ton odpadkov vyzbieraných Banskobystričanmi počas upratovacej akcie Za krajšie mesto, len v roku 2016 sa dostávame k výdavkom na odstránenie odpadu vo výške 40 000 eur. Banská Bystrica v roku 2016 získala na likvidáciu päťdesiatročnej nelegálnej skládky odpadu v blízkosti Selčianskeho potoka dotáciu z Environmentálneho fondu Ministerstva životného prostredia SR vo výške cca 70 000 eur. Vďaka získaným financiám zmizli stovky ton odpadu na ploche 1050 m² v lokalite rómskej osady Na Hrbe. Aktivity boli zamerané na odstránenie buriny, zber a odvoz odpadu na riadenú skládku a následnú výsadbu zelene. Vyviezlo sa takmer 550 ton odpadu, ktorý na celej ploche siahal do výšky v priemere pol metra, miestami takmer dva. Keďže sa hromadil dlhodobo bol premiešaný so zemou, nedal sa vytriediť ani recyklovať. V roku 2017 odstránili aktivační pracovníci a zmluvné spoločnosti viac ako 50 ton nelegálneho komunálneho odpadu na Podlavickej ceste, pri Malej železničnej stanici, za garážami na Karlove, v okolí zariadenia Prístav na Fončorde, v bývalom areáli práčovni v Majeri, na Pršianskej terase, Laskomerskej ceste a iných. Na akciu Za krajšie mesto bolo v mestskom rozpočte vyčlenených 50 000 eur. K prijatým opatreniam patrí aj posilnenie zberu zmesového komunálneho a nadrozmerného odpadu, čím sa navýšili náklady na zberu zmesového komunálneho a nadrozmerného odpadu o približne 25 000 eur. Zvýšila sa aj kontrola výkonu a dodržiavania harmonogramu vývozu odpadu zmluvných spoločností na likvidáciu odpadu terénymi pracovníkmi mestského úradu a monitorovanie problematických lokalít Mestskou políciou.

Aktivita č. 7.4.1.4 - Budovať stojiská pre kontajnery komunálneho odpadu a jeho vytriedených zložiek

Oddelenie údržby miestnych komunikácií a inžinierskych sietí ako správca miestnych komunikácií zrealizovalo v roku 2016 vybudovanie deviatich stojísk na kontajnery komunálneho odpadu a jeho vytriedených zložiek a to na ul. Sitniarska č.7, Severná č. 7, 11, 16, 19, Slnčná č. 2, Inernátna č. 32, Poľná č. 17-19 a Krivánska č. 16-26 celkom o výmere 107,75 m² v hodnote 9 989 EUR z prostriedkov mesta Banská Bystrica.

V roku 2017 Oddelenie údržby miestnych komunikácií a inžinierskych sietí ako správca miestnych komunikácií zrealizovalo vybudovanie piatich stojísk na kontajnery komunálneho odpadu a jeho vytriedených zložiek a to na ul. Poľná č. 83-87, Javornicka 10, Žltý piesok – Hviezdoslavova, Rudohorská pri poliklinike, Družby 23 celkom o výmere 55,85 m² v hodnote 4 220 EUR z prostriedkov mesta Banská Bystrica.

V roku 2018 boli z rozpočtu mesta zrealizované 4 stojiská na kontajnery (spolu v sume 5514,23 EUR) a to na ul. 29. augusta 9 (490,32 EUR), Smreková č. 21 (1254,94 EUR) Smreková č. 27 (1462,97 EUR) a Spojová č. 17 (2306,00 EUR).

Aktivita 7.4.1.5 - bola vypracovaná pasportizácia stojísk kontajnerov na komunálny a ostatný odpad ako GIS vrstva a analýzu odpadového hospodárstva v Meste Banská Bystrica vrátane projektovej dokumentácie-pasportizácia a analýza

Záver

Z vyhodnotenia plnenia PHSR v rokoch 2016-2018 je zrejmé, že uplynulé 3 roky sa niesli v znamení prípravy a čiastočne už aj realizácie projektov financovaných nielen z rozpočtu mesta, ale aj z mimorozpočtových zdrojov a partnerov. Najväčší objem výdavkov na rozvojové aktivity v meste bol vynaložený na prípravu resp. realizáciu opráv, obnovy a rekonštrukcie, rozšírenie kapacít materských škôl, ako aj prípravu projektov na modernizáciu, materiálno-technické zabezpečenie a rekonštrukciu budov

základného školstva so zameraním na zlepšenie praktickej, odbornej a jazykovej prípravy, pričom hlavným zdrojom financovania sú v zmysle už účinných zmlúv o poskytnutí NFP sú mimorozpočtové zdroje z Eurofondov, ako aj dotačných schém Ministerstva školstva SR alebo Úradu vlády SR. Vo významnom objeme boli v rokoch 2016-2018 vynaložené finančné zdroje na prípravu a obnovu resp. výstavbu peších a cestných komunikácií, ako aj riešenie parkovania a výstavbu cyklotrás meste. Významnou udalosťou bolo získanie titulu Európske mesto športu 2017, v rámci ktorého sa v meste uskutočnilo nielen množstvo športových a kultúrnych podujatí, ale sa aj zrekonštruovali a vybudovali športové ihriská a telocvične umiestnené hlavne v rámci základných škôl v meste, a teda budú slúžiť nielen na športové aktivity obyvateľov a športových klubov mesta, ale hlavne na výučbu telesnej výchovy a vedenie k športu a posilňovanie fyzickej zdatnosti obyvateľov už od útleho veku. V priebehu 3 rokov sa podarilo mestu v spolupráci s partnermi konečne vyriešiť aj výstavbu nového autobusového nádražia a na mieste dlhoročného „strašiaka“ dnes stojí moderné centrum TERMINAL Vlak Bus Shopping, Tiež sa podarilo dobudovať infraštruktúru v priemyselnom parku Šáľková – Industrial park. Významnou investíciou v meste je aj projekt Ochrana intravilánu pred povodňami, rozdelený na 3 etapy, ktorý pripravil a začal realizovať SVP, š.p. a na ktoré sú v súčasnej dobe už schválené NFP z OP KŽP.

Pre naozajstný rozvoj mesta je nevyhnutné brať tento rozvojový dokument zodpovedne. Jedným z merateľných ukazovateľov pre hlavný strategický cieľ „Zvýšiť atraktivitu mesta pre občanov, investorov, podnikateľov a návštevníkov“ je počet obyvateľov mesta Banská Bystrica.

Podľa údajov matriky mesta Banská Bystrica v roku 2017 malo trvalý pobyt v Banskej Bystrici 76 639 obyvateľov, čo je oproti roku 2015 (76 988 obyvateľov) pokles o 349 obyvateľov. V roku 2018 klesol počet obyvateľov mesta s trvalým pobytom v Banskej Bystrici na 76 241, čo je ročný pokles o 747 obyvateľov. Tento údaj napovedá, že pokiaľ mesto chce zastaviť klesajúcu tendenciu tohto ukazovateľa, musí zrealizovať čo najviac opatrení a aktivít smerujúcich k naplneniu uvedeného hlavného cieľa zadefinovaného v strategickej časti PHSR: Zvýšiť atraktivitu mesta pre občanov, investorov, podnikateľov a návštevníkov a priblížiť sa k vízií: Banská Bystrica bude mestom, kde sa oplatí žiť, prísť a zostať.